

Bayramlar, çocuk "teröristler" ve yaşamı "değersiz" insanlar

16 Ağustos'ta Şehit Kemal Mahallesi'nde ara sokaklara giren kolluk kuvvetleri 7 yaşındaki Hasan Borak'ın peşinden evlerine kadar gelerek, evinin avlusunda hem çocuğu hem de onlara engel olmaya çalışan annesini darp etmişlerdi. Bu sırada evde bulunan baba Nezir Borak da olaya müdahale etmiş ve bunun üzerine çocuğu gözaltına alamayan faşist kolluk kuvveti, Borak'ı başından silahla vurarak ağır yaraladı. Hastaneye kaldırılan ve ölüm-

den dönen Borak, şimdi yatalak durumda... 5 çocuklu Borak ailesinin geçimi de ailenin 15 yaşındaki tamirci çıracağı olan ve 40 TL haftalık alan Mazlum'un küçük omuzlarına kalmış durumda. Akrabaların cüzi yardımları ve ayarlanmaya çalışılan "engelli maaşı" ailenin tek umudu...

7 yaşındaki bir çocuğu terörist ilan eden faşist devletin kolluk kuvvetleri, hiçbir yerde zulmünü "esirgemedi" Borak ailesinin üzerinden. Şırnak'ta

köylerini yaktı, büyük kardeş İbrahim'i bu köy yakmaları sırasında katletti, Mersin'e göçe zorladı. Ne de olsa Borak ailesi Kürt ulusundandı. Yani devlet, bu aileyi "öldürebilir", cesedini yakabilir, tanımaz hale getirebilir, çocuklarını "terörist" ilan edebilir, Enver Turan'ı katledebilir, küçük bedenlerini roketatar ya da yaşından büyük sayıda mermiyle parçalayabilir ya da hapse atabilirdi! İmha da edebilir! **inkar da!**

☐ Sayfa 4

İşçi-köylü

Demokratik Halk İktidarı İçin

Sayı: 73

* 1-14 Ekim 2010

* Fiyatı: 1.50 TL

* ISSN: 1307-878X

Demokrasi masalı buraya kadar!

Referandum öncesi, demokrasi için oy isteyen AKP, sandıklar açılır açılmaz gerçek yüzünü göstermekte gecikmedi. Bize anlatılan "demokrasi masalı" da sona ermiş oldu.

Hakkâri'de yaşanan saldırıda 9 kişi katledildi. AKP suçluyu birkaç saniyede buldu. Ancak adres gösterdiği PKK, saldırıyla ilgisi olmadığını açıkladı. Köylüler saldırıyı devlet güçlerinin yaptığını inanıyor.

TZP-Kurdi'nin anadilde eğitime talebiyle başlattığı okulları bir hafta süreyle boykot eylemi de AKP'nin saldırılarından nasibini aldı. Özellikle bölgedeki okullar polis, asker ve jandarma terörüne sahne oldu.

Sosyalist Demokrasi Partisi ve Toplumsal Özgürlük Platformu'na yapılan operasyon, Devrimci Karargâh operasyonu olarak lanse edildi, 13 kişi hukuksuz bir şekilde tutuklandı.

Hapishanelerde tecridin kaldırılması talebiyle Ankara'ya yürüyen TAYAD'lılar Bolu'da faşistlerin linç saldırısına uğradı. Saldırı sırasında hiçbir şey yapmayan polis, saldırıdan sonra TAYAD'lıları gözaltına aldı.

AKP'nin demokrasisi bir avuç asalağın dizginsiz sömürsüdür. Hukuksuzluğun, temel hak ve özgürlüklere saldırıların artmasıdır.

☛ **Esenyurt işçileri hukuk mücadelesini kazandı**

Sendikadan istifa etmedikleri için işten çıkarılan belediye işçilerinin hukuk mücadelesinde mahkeme heyeti, 54 işçi için işe iade kararı verdi. ☐ Sayfa 8

☛ **Sisin ardında uzanan bir tarih: Ahtamar Kilisesi**

19 Eylül günü, inkarla geçen 95 yılın ardından, uzunca süredir tartışmalı olan ayın gerçekleştirildi. Ahtamar; kiliseleri tahrip etmek, ya camiye ya da müzeye çevirmek politikasından kurtarılmayı bekliyor hala. ☐ Sayfa 6

☛ **Allianoi antik kenti gömülüyor**

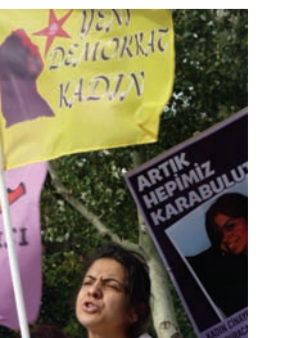
Bergama ilçe sınırları içinde yer alan Allianoi antik kentindeki tarih katliamı sadece tesadüftür. Su kaynağı az sayıda bulunuyordu, kent sular altında kalmayacaktı. O zaman da bu alanda yapılan baraj haklı mı sayılacaktı? ☐ Sayfa 13

☛ **Asrın projesinde direniş kazandı**

Asrın projesi olarak tanıtılan Marmaray, sadece devasa bir yapıt olarak değil, bünyesinde yaşanan direniş ve zaferleri de beraberinde alarak tarihe geçecek. ☐ Sayfa 9

☛ **Kadın cinayetleri ve bir İstanbul "masalı"**

3 Mart 2009'da Etiler'de bir çöp konteynirında parçalanmış cesedi bulunan Münevver Karabulut cinayetinin faili Cem Garipoğlu'nun duruşması 24 Eylül günü Bakırköy Adliyesi'nde görüldü. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu da sabah saat 09.00'dan itibaren oradaydı... ☐ Sayfa 2

Avcı iken av olan bir kontrgerillanın çirpinişleri

Ünlü polis/kontrgerilla şeflerinden, kitabı yazmadan ve kendi isteğiyle merkeze alınmadan önce Eskişehir Emniyet Müdürü olarak görev yapan Hanefi Avcı, "Haliç'te Yaşayan Simonlar. Dün Devlet Bugün Cemaat" adıyla bir kitap yazdı. Yer yerinden oynadı! Kitap yüksek tirajlarla 5 baskı yaptı. Korsanlarının miktarını bilinmiyor. Yaklaşık 600 sayfalık kitap iki bölümden oluşuyor. Birinci bölüm Devlet, ikincisi Cemaat! Birinci bölümde devletin yaptıklarını, ikinci bölümde ise Cemaatin (Fetullah Gülen Cemaatinin) icraatlarını, esas olarak da polis içindeki örgütlenmesini anlatıyor Avcı kitabında. ☐ Sayfa 7

Hakkâri'de boykotun intikamı: KATLİAM

16 Eylül günü Hakkâri'nin Geçitli (Peyanis) köyü yakınlarında yola döşenen mayının köylüleri taşıyan minibüsün geçişi sırasında patlaması sonucu dokuz kişi öldü.

Referandum tartışmaları sıcaklığını korurken, Hakkâri'de yaşanan saldırı ile ülke gündemi bir anda değişti. Benzerlerine daha önce sıkça tanık olduğumuz katliamın üzerinden birkaç dakika geçmeden devlet faileri buldu. BDP ile hükümet arasında yapılması planlanan görüşmelerden hemen önce ve PKK'nin ilan ettiği tek taraflı eylemsizlik kararının bitmesine dört gün kala gerçekleşen bu saldırı yeni tartışmaları da beraberinde getirdi.

Hakkâri uzunca bir süredir devletin özel olarak üzerinde durduğu-hedef seçtiği illerin başında geliyor. Kürt halkına yönelik her türlü saldırıya karşı en radikal duruşun sergilendiği bölgede, gerillanın büyük bir prestiji var. Sandıklar açılırken beklentisi sorulan Erdoğan'ın "Hakkâri dışında bir sorun olacağını sanmıyorum" sözleri de bu yönelimin işaretlerini taşıyor. Hakkâri halkı referandumda yüzde 94'lük bir boykot oranı ile tarihi rekora imza atmıştı. ☐ Sayfa 4

"ASILMAYIP BESLENEN"LERE UYGULANAN HÜCRE TİPİ ZULÜM; DİRİ DİRİ GÖMME...

Ağırlaştırılmış müebbet cezası olan tutuklulara uygulanan tecrit, son süreçte özellikle Tekirdağ F Tipi Hapishanesi'nde yaşanan yeni hak gasplarıyla yeniden gündeme geldi. Çeşitli hapishanelerde günde 5-6 saat uygulanan havalandırma haklarının daha da kısıtlanması ve koşullarının sürekli ağırlaştırılması üzerine tutuklular çeşitli biçimlerde direnişlerini sürdürüyor. Ağırlaştırılmış müeb-

betten hükümlü tutsaklardan Ali Gülmez ve Muzaffer Öztürk içinde buldukları koşulları anlatan ayrıntılı bir mektubu gazetemize yolladılar.

İdam cezasının kaldırılmasından sonra yerine getirilen "ağırlaştırılmış müebbet hapis" cezasıyla tutsakların hangi ortamda yaşama mahkûm edildiği, "ölünceye kadar" tek kişilik hücrelerde fiziki ve psikolojik ne tip tahribatlar yaşandığının anlatıldığı mektupta özellikle hapishane idarelerinin kendilerine verilen geniş yetkilere dayanarak bir de disiplin cezalarıyla ağır olan tecrit koşullarının daha da ağırlaştırılması vurgulanmaktadır. ☐ Sayfa 5

SİZE BOYKOT DA YASSAAK!

İmha ve inkâr politikaları, Kürt ulusu ve en çok da Kürt çocukları her gün yeni bir saldırıya maruz bırakılıyor.

Her seferinde dile getirilen Kürt ulusunun anadil talebi, bu kez de Kürt Dili ve Eğitim Hareketi (TZP-Kurdi) Platformu'nun başlattığı okul boykotu eylemiyle gündeme getirilmiş oldu. Kürt ulusunun haklı ve meşru mücadelesinin önemli bir ayağını oluşturan anadilde eğitim bu kez de hakkın bizzat sahipleri, bozuk eğitim sistemlerinin belki de en mağdurları tarafından talep edildi. ☐ Sayfa 5

İşçi-köylü'den Referandum sonuçları ve olası bazı gelişmeler

☑ Sayfa 15

Sınıfsal Yaklaşım
Ne 12 Eylül mazidir ne de ona karşı mücadele!

Sayfa 3

Göğün yarısı
Her gün Fatmagül'le aynı suçu işliyoruz!

Sayfa 2

Evrensel bakış
İrkçı yükselişe inat, emekçiler hedefe kilitleniyor

Sayfa 11

Pusulâ
Sınıf mücadelesinde eğitilmiş güçlerin rolü

Sayfa 12

GÖĞÜN YARISI

Her gün Fatmagül'le aynı suçu işliyoruz!

Önce toplum olarak, yapılan reklamlarla bir güzel hazırladık! Beren Saat'e nasıl tecavüz edilecekti! Zaten bir önce oynadığı dizi Aşk-ı Memnu'da "kocasının" yeğenini "ayartan" kadın olarak hıncımız bilmiş, "Türk aile yapısına" yönelik bu saldırıyla nefretimiz körüklenmişti(!) Gerçi yeğenle olan ilişkisini (özellikle de cüretkar sahneleri) gözümüze kırpmadan izlemişti ama bu ilişkiyi lanetlememizi engelleyecek kadar da değil! Tam her şey bitmiş, Yasak Aşk'ın taraflarından Bihter "hak ettiği" cezaya toprağa, Behlül de bilinmeze gönderilmiş, bizim içimide de bir ferahlık gelmişti ki, şimdi de karşımıza yeni bir soruyla çıktılar. **Fatmagül'ün suçu ne?**

Soru buydu, ama bizim toplum olarak tartıştığımız şey Fatmagül'e nasıl tecavüz edildiği oldu, internette bu sahneyi izlemek için tıkla rekortları kırdık. Böylece (ataerki) "Türk'ün" gücünü bir kez daha dost düşmana göstermiş olduk(!) Kanal D de sağolsun, aynı bölümü defalarca yayımlayarak, interneti yeterince kullanamayan seyircilerinin için ferahlatıcı.

Kadına yönelik her türlü sömürü, baskı, yok sayma, şiddet, saldırı vs.nin tarihinden bahsederken en eski çağlara, sınıfların bile daha ortaya çıkmadığı dönemlere gitmek zorundayız. Çünkü tüm bu saldırı biçimlerinin tarihi o kadar eskidir. O zamanlardan bu yana tecavüz saldırısı da kadına yönelik hiç ara vermeden yaşanmış, sadece toplum-

dan topluma, dönemden döneme **toplumdaki algılanış biçimi** ufak tefek farklılıklar arz etmiştir. Kimi zaman tecavüz kadının kendisine değil "sahibine" (baba, eş, erkek evlat) yönelik suçlardan sayıldığı için, hele de bu "sahip" asil bir aileye mensupsa en ağır biçimde cezalandırılmasına tanık olursa da, her zaman kadının "suçu" **sabit** görülerek kimi zaman yasalarla ama esas olarak da toplumsal olarak cezalandırılan hep ama hep kadın olmuştur.

Kadının kendisi bile suçlu olduğuna öylesine inandırılmıştır ki, başına gelenleri anlatması çoğunlukla "suçunu itiraf" etmekle özdeşleşmiştir. Zaten bu ve benzeri nedenlerle, bu saldırıya dair verilen istatistikler buzdağının hep görünen kısmına dair olarak kalmıştır/kalmaktadır. Sadece **evlilik içi tecavüz** vakalarının sayısı tespit edilebilse dahi buzdağının görünmeyen kısmının nasıl büyük bir kütle olduğu ortaya çıkar.

Türkçede tecavüz yerine "ırza geçme" kavramının kullanılması bile başlı başına bir bakış açısını yansıtır. Tecavüz eden kişi, kadının ırzını (namusunu) kirletmiş sayılır (kendisi hep temiz kalır!). "Irza geçen" kadın artık "namusunu yitirmiştir, kirletilmiştir!"

Tecavüz için boşuna "Her tecavüz, Allah diye bir varlığın olmadığının kanıtıdır" diye söylenmemiş. Tecavüz bireye yaşatılan en iğrenç saldırdır çünkü. Bu yüzden de tecavüz, cinayetten sonra kişinin bedenine yapılan en büyük saldırı olarak nitelendiriliyor. Zira "Bu saldırı yalnızca mağduru değil aynı zamanda ailesini ve toplumsal ilişkilerinde olduğu

tüm çevresini etkileyerek, bir kriz oluşturuyor."

Bu konunun açılmasına vesile olan "Fatmagül'ün suçu ne?" filmi olsa da, dizinin yayımlanmaya başlamasıyla birlikte bunların tartışılmamasını ilginç/şaşırtıcı bulabilmeliydik aslında. Ama tecavüzün bir suç ve şiddet olarak algılanmadığı, tersine **cinellekle özdeşleştirildiği** toplumsal koşullarda bu durum, hiç de şaşırtıcı ya da ilginç gelmiyor bize. "Tecavüz kültürü" ile şekillenmiş bir cinsel altyapıya sahip toplumda tecavüz sahnelerinin bir **fantezi** olarak tıklanma rekorları kırmasını garipsemiyoruz. Tecavüz gibi kadına yönelik cinayetlerden sonra gelen en dehşet verici suçun cezasının kadına çektiği bir toplumda "Fatmagül'ün suçu ne" sorusuna verilen "sen kalk gecenin bir vakti dar elbiseyle ormanın içinde dolaş, sonra da vay bana tecavüz ettiler, vay benim ırzıma geçtiler, vay kızlığım gitti de..." türünden yorumları yapan/onaylayan milyonlarca insanla birlikte yaşayabiliyoruz.

Peki tek tek bu milyonları mı suçlayacağız? Tecavüzün cinellekle özdeşleştirildiği bir toplumda bunun bir kültür haline gelmemesini beklemek hayalcilik olmaz mı? Nihat Genç, "Bizler Yeşilçam'daki tecavüz sahnelerini izleyerek mastürbasyon yapmış bir nesiliz. Kimse bizden tecavüz duygular beklemesin" diyor. Gerçeklik **gerçekten** de böyleyken, "Türk aile yapısına, genel ahlaka vs. vs." uygunluktan dem vurmamak, gizlemeye bile lüzum görülmemeyen bir **ikiyüzlülük** örneği değildir de nedir?

Ya peki bize bunları söyletmenin dizinin yapıcısı için de bir şeyler söylemek gerekmez mi? Sosyalistler elbette sansür olgusuna karşılık ancak bu

konularda zaten yaralı olan bir toplumda pornografik kültürü besleyecek/meşrulaştırarak yapımların daha da derinleştirilmesi "ifade özgürlüğü"nü sınırları içinde **yer almaz/alamaz**. Zira bu durum, toplumsal bir suç işliyoruz demekten başka bir anlam taşımamaktadır. Dizinin yapımcıları, pazarlayanları, bize sunanları bu suçta iştirak etmektedirler.

Tecavüz sahnelerini, toplumsal bir yaraya parmak basmak amacıyla gösterilmesi yalanını da ortaya atmasınlar hiç. Bu, en başta yarattığı **tartışmaların ana eksenini açınsından** doğru değildir. Zira tartışılmalı sahneyi, kafaları uyuturucu ve alkole "iyi" olan 3'ü zengin 4 gencin o anlık dürtülerine kapılıp işledikleri bir fiil gibi izledik ekranda. Sabah kendilerine geldiklerinde hepsi bin pişmandı, durumu ailelerine duyurmadan çözmeye derdindeydiler. Hatta hala Fatmagül'ün girdiği şoktan dolayı konuşmadığını ve kendileri hakkında bir şey söylemediğini öğrendiklerinde onlarla birlikte **hafiften** biz de rahatladık. Sinema sanatı böyle bir şeydir. Yönetmen hangi taraftan anlatıyorsa onunla özdeşleştirir kendimizi. Kimi zaman katilin tarafında yer alırsınız kimi zaman polis... Burada da alkolün, uyuşturucunun arkasına gizlenmişti her şey. Kimi sözde bilim insanları da tecavüzü, erkeklerdeki karşı konulamaz, denetlenemez itkilere bağlamaktadırlar. Ama şimdiye kadar bu karşı konulamaz itki, sokak ortasında, herkesin gözü önünde harekete geçmiştir ne hikmetse. Karanlıkta, kimsenin göremeyeceği yerlerde birinden denetleyememektedirler kendilerini nedense!

Burada Fatmagül'ün acılarını es geçmedik elbette ama bunu yaparken bile tecavüzçü gençlere daha bir anlayışlı yaklaştık. Belki de Fatmagül'ün yengesinden daha çok tiksindik. Bir kadın olmasına karşın Fatmagül'ü suçlaması bize daha iğrenç geldi, toplumun şekillendirdiği "sıradan" bir kişilik olmasına karşın! Ama ne yaparsak yapalım, ne düşünerssek düşünelim bir türlü bu gençlerden yeterince öğrenemedik. Yeşilçam'ın ünlü tecavüzçüsü Coşkun'u yolda görsük midemiz bulanırken, Fatmagül'ün "tecavüzçüleri"ne aynı şiddetli hislerle donamadık bir türlü!

Hatta ilerleyen bölümlerde Fatmagül'ün nişanlısı kaçıp gittiğinde onu da anlayışla karşılayıp bağışlayacağımızdan emin olabiliriz. Ama eksemizde bir türlü Fatmagül'ü suçlamaya devam edeceğiz. Zira dizide 100 sahnede sadece 10'u onun acılarına dairdi. Hastane yatağında perişan yatarken bile saf abisinin durumu gözlerimizi yaşarttı da bir türlü bu insanlık suçuna maruz kalan Fatmagül'le yeterince özdeşleşemedik kendimizi.

Ama bize ne hissettirirlerse hissettirsinler, biz Fatmagül'ün suçunu unutmamak elbette. Çünkü aynı suçta barış elçisi olarak geçtiği Gebze'de tecavüze uğradıktan sonra öldürülen **Pippa Bacca** da işlemişti. Çünkü tecavüze uğradıktan sonra, bedelini hayatıyla ödemeye **Güldünya Tören**'in suçu da onlarınkiyle aynıydı. Yani kasacası ezilen emekçi kadınların yaşamaya mecbur bırakıldığı, tecavüz kültürüyle donatılmış, erkek egemen, sömürücü bir toplumsal formasyonda yaşama suçunu işlediler onlar. **Yani tıpkı bizim gibi...**

Kadın cinayetleri ve bir İstanbul "masalı": Münevver Karabulut

Münevver Karabulut davası; Münevver, 3 Mart 2009'da, Etiler'de bir çöp konteynerinde parçalanmış bedeni ile bulundu-

ğundan bugüne kadın cinayetleri ile ilgili davalarda bir örnek olagelmıştır.

Henüz 17 yaşında bir gençti Münevver, sevgilisi(!) "zengin, şımarık, züppe velet" **Cem Garipoğlu** tarafından hunharca katledildiğinden... Her gün Münevver davası sürekli gündemde olmasına rağmen bir türlü yakalanamıyordu katil Garipoğlu. Cinayeti Cem G.'nin tek başına işlemediğine dair onlarca delil ortadayken suçlu, katil sadece Cem G. imiş gibi gösteriliyordu. Mesela Adli Tıp Kurumu Münevver'in çamaşırında iki tür sperm bulunduğunu açıklamış, ancak kısa bir süre sonra bu delil karartılmıştı vs.

Dönemin İstanbul Emniyet Genel Müdürü **Celalettin Cerrah** başta olmak üzere egemen feodal düzen temsilcileri Karabulut ailesine "ahlak dersleri" vermeye ve kızlarına neden "sahip çıkmadıklarını" sormaya başladılar. Bir süre sonra adeta pazarlık kokan olaylar dizisi sonrası Cem G., ciğer yerken "yakalandı"! Tabi bundan sonraki hukuki süreçte Cem G.'nin lehine işledi/işletildi. Önce "canavar" ilan edildi. Ama sonra gerek erkek egemen düzen temsilcileri gerekse de burjuva-feodal medya tarafından Münevver'in ne "ahlaksız" olduğu halka pompa edilerek Cem G., hem halkın gözünde hem de hukuksal anlamda "masumlaştırılmaya" çalışıldı.

Bu davada yaşanan, yalnızca, erkek egemen düzenin kadın öldürülmesi olsa dahi "suçlu olduğu" ve erkeğin kadını katletmesinde mutlak

"haklı bir sebebi olduğu" anlayışı ve uygulaması değildi elbette... Garipoğulları İsrail ve Amerika ile çok yakın ticari -ve bunun getirisi olarak siyasi- ilişkileri olan büyük bir patron grubu! Cem G.'nin amcası Hayyam G. ve babası Nida G. TC'nin komprador burjuvazisinin ileri gelen patronlarından yani! **Dolayısıyla "güçlüzengin/ezen"den yana olan adalet sisteminin Garipoğulları lehine dönüyor.**

Şimdiye kadar adil hep hukuksuzluklarla geçen, işadamı Mehmet Nida G.'nin bile hiçbir ipucu olmamasına rağmen tahliye edildiği mahkemelerden sonuncusu 24 Eylül günü Bakırköy 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Mahkeme öncesinde Karabulut ailesinin isteğiyle **Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu (KCDP)** olarak bir araya geldik ve bu mahkeme sürecine eylemlerimizle nasıl dâhil olacağımızı konuştuk. Örgütlü kadınların bu davaya dahil olması demek, adalet sisteminin ezenden yana işleyen çarkını tıkayacaktı.

Mahkemenin olacağı hafta kadınları mahkeme önüne çağırarak KCDP imzalı bildiri ve afiş hazırladık. Bildirilerimizin Taksim, Beşiktaş ve Bakırköy'de toplu şekilde dağıtımını yaptık, stant kurarak kadınlarla iletişim sağlamaya çalıştık.

Mahkeme günü (24 Eylül), 09.30'da, Bakırköy-İncirli Metro İstasyonu önünden Bakırköy Adliyesi önüne yürüdük. **"Biz Münevverlerin anneleri, abaları, kız kardeşleriyiz. Münevver için adalet istiyoruz!"**, "Başka Münevverler olmayacak", **"Zengine/erkeğe değil kadınlara adalet"**, "Parayla adalet satıla-

maz!" sloganları ile yolu keserek adliye önüne geldik. Burada platform adına **Berna Görgülü** bir açıklama yaptı. Görgülü "Katillerle işbirliği içinde olan devletin, polisi, medyası, yargı sistemi gibi kurumlarıyla cinayetin üstünü örtme girişimlerinin farkındayız ve buna izin vermeyeceğiz" dedi. Görgülü'nün ardından Münevver'in annesi **Nagehan** ve babası **Süreyya Karabulut** da birer açıklama yaparak, katil Garipoğlu ailesinin adil biçimde yargılanmasını istedi.

Basın açıklamasının ardından hazırladığımız siyah çelengi adliyenin iç kapısına bırakarak, burada mahkeme boyunca oturma eylemi yaptık. Oturma eylemi sloganlarla sürenken bazı platform üyeleri aile ile birlikte duruşma salonuna girerek duruşmayı takip etti. Duruşma sırasında Cem G.'nin ve avukatının tavırlarına öfkelenen aile tepki gösterdi. Bunun üzerine Platform üyeleri de Garipoğullarına **"katilsiniz"** diyerek tepkilerini dile getiren salonun dışarı çıkarıldı.

Çok sayıda jandarma, polis ve sivil gibi unsurların varlığı ve mahkeme heyetinin KCDP'nin eylemini kastederek **"bağsınız da çağırmanız da kararımızı etkilemezsiniz"** yorumları da oldukça dikkat çekici bir durumdur. Bu söylem, eylemin, ezenlerin yanında yer alanlara verdiği rahatsızlığı ve mahkeme heyetinin ne kadar taraflı olduğunu da gösteriyordu. Duruşma **26 Kasım**'a ertelenirken yaklaşık 3 saat süren oturma eylemimizi Münevver'in avukatının yaptığı açıklama ile sonlandırdık.

(İstanbul Yeni Demokrat Kadın)

Nefret cinayetleri protesto edildi

İrem Okan'ın 20 Eylül günü eşcinsellere yönelik saldırı ile 20 yerinden bıçaklanarak katledilmesi LGBTT tarafından yapılan bir eylemle protesto edildi. Taksim tramvay durağında bir araya gelen LGBTT kuruluşları "Nefret cinayetlerinin sorumluları devlet sistemidir" yazılı pankart açarak "Okulda işte evde transseksüeller her yerde", "Susma haykır eşcinseller vardır" vb. sloganlar attılar. Burada kurumlar adına yapılan açıklamayı **Berat Görgülü** yaptı. Nefret cinayetlerinin sistematik olduğunu ve devletin tüm bu cinayetlerini görmezlikten geldiğini belirten Görgülü lezbiyen, gey, biseksüel bireylerin yaşamın her alanında yer aldıklarını; yok olmayı, görünmez olmayı reddettiklerini belirtti. Eyleme **Yeni Demokrat Kadınlar** da katılarak destek verdi. (İstanbul)

Ev emekçisi kadın işçiler "pazarlanmıyor" Sayın(!) Kahraman

Ev emekçisi işçi kadınlar, güvencesizliğin ve taciz-tecavüzün gölgesinde çalışıp ekmeceklerini kazanmaya çalışırken; erkek egemen düzenin canlarını yaktığı yetmezmiş gibi bir düzen temsilcisi burjuva-feodal medyanın erkek kalemlerinin aşağılayıcı hakaretlerine uğruyorlar.

Sabah gazetesi kalemlerinden **Hasan Bülent Kahraman**, 12 Eylül'de köşesinde "Kadın bulmak zor iştir" başlıklı bir yazı yayınlıyor. "Hayatında kadınlardan canı yanmamış erkek herhalde yoktur" diye başlayan yazının kadını "cadı" ilan edeceğini anlamakta zorluk çekmiyoruz.

Küçüklüğünden beri evlerinde kadın işçileri çalıştıracak kadar "rahat" yaşayan Kahraman, bu yazıyla ev emekçisi kadın işçilerin "örgütlenme sorunlarına" değinmiş! Kendince, erkek egemen dilyeyle "Lakayt, laubali, serkeş, sakar, dikkatsiz, özensiz" olmayan bir ev işçisi bulmanın zorluğunu(!) değinen Kahraman, kadın işçileri aşağılamaya devam ediyor. Örneğin "Sonra İstanbul'a taşındım. Önce Hatice'yi buldum. Ya da her zaman olduğu gibi eş dost, benim için buldu. O da iyi bir insandı. O da çok çilemi çekti. O da hassastı. Derken ayrıldı. Muhtemelen beni bırakan diğerleri gibi hamile kaldı ve çocuk doğurmaya gitti" diye yazan Kahraman, yazı boyunca işçiler için

bir örgütlenmenin yaratılmamasından, iyi(!) bir kadın işçi bulmanın ne kadar zor olduğundan yani Türkiye'nin henüz o kadar "modernleşemediğinden" yakınıyor. Kadın işçi aramayı da, "... halimden anladığı ve halime acıdığı için 'elindeki kadınlar' edip eyleyip bir imkân bulup bana da 'ayarlıyor' ama onlar da gene hamile kalıp evi terk ediyordu" tarzı aşağılayıcı sözlerle, sanki kadın işçiler "pazarlanıyormuş" gibi anlatan Kahraman yazısını "Sorun büyük: Kadın arıyorum" sözleriyle bitiriyor.

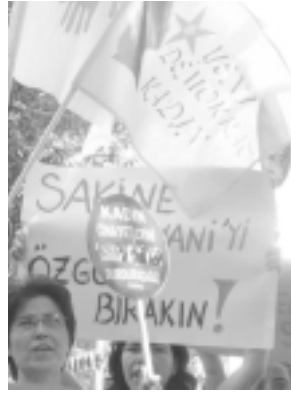
Bu yazının yayınlanmasının ardından **Ev İşçileri Dayanışma Derneği Girişimcileri (EİDDER)** bir basın açıklaması yayınlayarak Kahraman'ı kınadıklarını açıkladılar. Açıklamada "Taciz, tecavüz, şiddet, aşağılanma ve hakaret hikâyeleriyle; sigortasız ve güvencesiz çalışan, kimi zaman maaşını alamayan, hiçbir gereke gösterilmeden işten atılan kadınlara" yönelik bu hakaretleri ve aşağılamaları kınayan EİDDER, Kahraman'ın ne kendilerinden ne de iş bulma kurumundan haberdar olduğunu söyledi. Ve ekledi "Biz de çok dertliyiz: Toplumsal sorunlara angaje olan ve bizim örgütlenme çalışmalarımıza ilham kaynağı olmayı başaracak düzeyde organik entelektüel bulmak cidden çok zor işmiş!"

(H. Merkezi)

Sakine Aştıyani'ye Özgürlük

"Eşini öldürdüğü ve zina yaptığı" iddiası ile İran'da idam edilmeyi bekleyen Azeri kö-

kenli **Sakine Aştıyani**'nin suçsuz olduğu kesinleşmesine rağmen İran Hükümeti tarafından katledilmek isteniyor. Her Cuma "Kadın cinayetlerini durduracağız" şiarı ile eylemlerini sürdüren **Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu** 16 Eylül günü Çağaloğlu'nda bulunan İran Konsolosluğu önünde basın açıklaması

gerçekleştirdi. Eylemde Aştıyani'nin resimlerinin bulunduğu dövizler açıldı. Platform adına açıklamayı yapan **Birsan Kaya**, Aştıyani'nin kocasını bir başkasının öldürdüğünün kesinleştiğini, ancak buna rağmen Aştıyani'nin "kadın olduğu için" ölümü beklediğini söyledi. Açıklamanın ardından platform bileşenleri tarafından oluşturulan bir heyet İran Konsolosluğu ile görüşme talebinin reddedilmesinin ardından heyet, polislerin sözlü tacizleri ile karşı karşıya kaldı.

(İstanbul)

"Gözyaşlarımız aynı renktedir, dillerimiz farklı olsa da!"

KCK'nin ateşkes sürecini başlattığında, ateşkesi bitireceğini açıkladığı ilk tarih olan 20 Eylül öncesi, 18 Eylül'de, İstanbul Taksim'de bir araya gelen **Barış Anneleri** 3 saat süren bir oturma eylemi gerçekleştirdi. Ateşkesin kalıcı olması için artık devletin adım atması gerektiğini belirten Barış Anneleri, ayrıca Hakkari-Geçitli'de yaşanan patlamayı ve katliamı protesto ettiler. **BDP Kadın Meclisi** tarafından düzenlenen eylemde Kürtçe ve Türkçe **"Operasyonları biz durduracağız"**, "Ölümlere geçit vermeyeceğiz" ve **"Barışı biz getireceğiz"** yazılı pankartlar açıldı. Barış Annelerine yönelik ırkçı ve cinsel tacizlerin yaşandığı eylemde, kadınlar kendi güvenliklerini olarak tacizleri önledi.

(H. Merkezi)

Kadın Cinayetlerini Durduracağız!

Çevrenize bir bakın!

Her an sizi çok seven ve saçınızı okşayan babanız, yıllarca beraber yaşadığınız kaygı edip güldüğünüz erkek kardeşiniz, saygıyla yaklaştığınız akrabalarımız ya da çok sevdiğiniz sevgiliniz tarafından öldürülme tehdidi altında yaşıyorsunuz. Etrafınızdaki diğer kadınlar gibi!

7. Hafta

17 Eylül Cuma günü "Kadın cinayetlerini durduracağız" sloganı ile Taksim Tramvay Durağı'ndan Galatasaray Lisesine yürürken Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu olarak, yol boyunca yaptığımız çağrıyla tüm kesimleri eyleme destek vermeye çalıştık. Lise önünde yapılan oturma eyleminin ardından açıklamayı Şair **Ruhan Mavruk** yaptı. Mavruk, Eskişehir'de 11 yaşındaki Öznur Uluşiden'in taciz edildikten sonra vahşice katledildiğini, Kadıköy'de Gülbeyaz İpek'in insafsızca bıçaklandığını belirterek katillerin yargılanması ve gereken cezayı almasını istedi. Açıklamanın ardından konuşma yapan Münevver Karabulut'un annesi **Nagehan Karabulut**, bunca eyleme ve bunca tepkiye rağmen devletin katilleri koruduğunu ve delilleri yok ettiğini söyleyerek, Türkiye'de adalet sisteminin olmadığını ifade etti. Eylemde Münevver Karabulut'un 24 Eylül Cuma günü görülecek davasına katılım çağrısı yapıldı.

8. Hafta

24 Eylül Cuma günü yaptığımız eylemde; Kocaeli'de yine "kıskançlık" yüzünden **Zeycan Aydoğdu**'nun iki ay önce evlendiği eşi tarafından tarnavida ile ve İstanbul'da **Fatma B.** isimli kadının eşi tarafından dövülerek öldürülmesinin protesto ettik. Ayrıca Bursa'da **İrem Okan** isimli transseksüel bir kadının, on iki yerinden bıçaklanarak öldürülmesini de protesto ederek, katilin cenazinin üzerine "tüm travestilere ölüm" yazan kâğıt bırakarak eşcinsellere karşı nefreti gözler önüne serdiğini belirten açıklamayı **Şevval Kılıç** okudu.

(İstanbul YDK)

Ezilen kadınlar uyanınca bir ülke uyanacak! Kadınlar ayağa kalktığında bir ülke kurtulacak!

SINIFSAK YAKLAŞIM

NE 12 EYLÜL MAZİDİR NE DE ONA KARŞI MÜCADELE

"12 Eylül devletin yeniden kurulmasıdır."

Vehbi Koç

Üzerinden 30 yıl geçmesine karşın 12 Eylül'ün devam etmekte/yaşamakta oluşunun temel nedenini çok yönlü etki gücünde aramanın ötesinde koşulları irdelemek bulmak gerekiyor. Neden gerçekleştirildiğini, bir başka deyişle amacını doğru biçimde anlayabilme halinde, işlevine dair **sürekliliğin** gereği çözülmüş demektir. Bu da bizi "12 Eylülle hesaplaşma" denilen kavram karşısında doğru bir yere oturtacak ve bu konuda çeşitli tavırlar sergileyen odaklarla kurulan ilişkilerde sağlıklı sonuçlar üretilmesine neden olacaktır.

Buna duyulan ihtiyaç elbette bugün ortaya çıkmış bir sorun değildir ve bu çerçevede tavrı alış ve sorgulayışlar hep yapılmıştır. Ama üçüncü on yıl dönümünde yapılan 2010 referandumuyla toplum önünde yoğun bir gündem ve güncelleme yaşayan 12 Eylül 1980 darbesini yeniden okumak ve bu süreçle beraber değerlendirmek gerekmiştir. Zira sorunu "**geçmiş**" bir olgu olarak ele alıp ve bir takım "önde" görünen aktörleri üzerinden tartışmaya kalkışın büyük bir **manipülasyon ve aldatışa** karşılık gelmesi söz konusudur. Nitekim egemenlerin bütün kesimlerince yapılmak istenen ve yine büyük bir itibarı yaratan hadisenin bu olması yeterince uyarıcı değildir. Öyle ki çok çeşitli "sol" çevreler de bu büyük koalisyonda yer almakta sakinca görmemektedir.

12 Eylül, "demokrasiye" inancını kaybetmiş 3-5 generalin, dikta heveslisi bir eylemi olarak gösterilmekte, yanlış bir yol, abartılı bir tasarruf olarak nitelenmekte ve fakat sistemin kendi mantığı ve çıkarlarına yönelik **sağlama** karşısında hemen çöken "dayanaklar" taşımaktadır. 12 Eylül, her şeyden önce egemen sınıfların bir operasyonudur ve emperyalizmin çıkar ve hedefleri doğrultusunda gerçekleştirilen boyutuyla faşist-Kemalist diktatörlüğün **korunması ve güçlendirilmesine** hizmet etmiştir. Faşist devlet yapısının "**yeniden kurulması**" derken kast edilen gerçeklik, egemen sınıf çıkarlarına yönelik "tehdit" algılamasıdır. Güvenlik kavramının önellenmesi, kitlelerin "can güvenliği" örgüsüyle sarmalanması ve dizginsiz bir terör ve sömürüyü koşullamıştır.

Kuruluşundan günümüze kadar rejimin bütün tasarrufları hangi amacı taşıyorsa 12 Eylül de o çizgide durmaktadır ve bazı benzerleri gibi yalnızca "**yöntem**" bazında bir farklılıktan söz edilecektir. Ordunun devreye sokulması em-

peryalizmin döneme ait yaygın bir yöntemidir ve bunu çağırın genel kriz koşulları ve konjonktürden bağımsız olmayan sınıf mücadelesinin kaydedtiği aşamaya **doğrudan** ilgilidir. Bu nedenle de sonraki süreç ve günümüzde görece eskiyen (yöntem olarak) bir pozisyona savrulmuş ama getirdikleri sayesinde "**yaşayan**" bir statü de elde etmiştir. Bundan sonra ona temel teşkil eden kurumlardan vazgeçilmesi asla söz konusu olmayacak, ancak tahkim ve revizyondan bahsedilebilecektir. Anayasa'da değişimler ve dahası bütün olarak "yeni" bir anayasanın 12 Eylül'le kaydedilen aşamadan kopukluk taşımayacağı bellidir.

12 Eylül, kendisini '82 Anayasasında cisimlendiren bir sistemin adıdır ve egemenlerin bundan köklü bir kopuş yapmasını beklemek büyük bir saflık olacaktır. Bu manada "**değişim**" adına gerçekleşen bütün adımların esas çekirdek dışında bir anlamı ve yeniliği vardır ama özüne dokunulamayacağı gerçeği değişmeyecektir. Aksini düşünenler 12 Eylül'ün nedenleri ve koşullarını doğru okuyamamakta, bunların gerekirdiği ihtiyacın **süreklilik** taşıdığı kavrayamamaktadır. Emperyalist-kapitalist sistemin çıkarlarına aykırı bir düzenin ancak emekçi sınıfların irade dayatması ve neticede üstünlük sağlanmasıyla kurulacağı gerçeği unutulmamalıdır.

Buna aykırı her durum, ancak sürecin ve koşulların getirdikleri bağlamında "**biçimsel**" oynamaları kendini ifade etmektedir. Askeri darbelerin "gözden düşmesi", sorunun diğer araç ve yöntemlerle giderilmesi ve giderilebileceğinden ötürüdür. Bu nedenle de daha az başvurulan bir silah haline gelmiş ancak hiç kuşkusuz ortadan kaldırılmamıştır. Önceden olduğu üzere uluslararası sürecin neler getireceğini kestirmek zordur ve işlerin daha sarpa saracağı dönemlerde "**darbe**" olgusu önceliklerden çok daha şiddetli versiyonlarıyla arz-ı endam etmekten geri durmayacaktır. Zaten 12 Eylül'ün özüne değil tarzına yönelik bir "eleştiri" üzerinden prim toplama taktiğinin "**yeniden üretim**" amacı taşıdığı da görmek gerekiyor.

1979'da MESS Başkanı olan Özal, 12 Eylül'den önce Başbakanlık Müsteşarlığına getirilmiş, IMF ve DB'nin talimatlarıyla 24 Ocak kararlarının hazırlanmasına başkanlık etmiş ve 12 Eylül'ün Ekonomi Bakanlığını üstlenmiştir. "Seçimler" sonrasında ilk "sivil" başbakan olması ve daha sonraları c.başkanlığı katına yükselmesi tesadüf değildir. "**Özal'ın devamıyız**" diyen Tayyip Erdoğan gerçeği, 12 Eylül'ün kesintisiz haline so-

mut bir kanıt oluşturmaktadır.

12 Eylül, artık birçok belge ve bilgiyle daha net ortaya sürüldüğü üzere ABD önderliğindeki emperyalizminin dünya çapında yaşadığı 70'li yıllar krizinin (1974 petrol kriziyle derinleşen süreç) -bir dizi ülkede olduğu gibi- sonuçları üzerinden devreye girmiştir. Bunu bütün boyutlarıyla okumak; bir yandan ekonomik krizle yoğun ilişkisini sorgularken, diğer yandan Ortadoğu'daki süreç, CENTO ve SEATO'nun dağılması, İran'ın çizgi dışına çıkışı, Rus sosyal-emperyalizminin Afganistan işgali hatta Yunanistan'daki gelişmelerle (Albaylar Cuntası, NATO'dan çıkış) birlikte değerlendirilmek gerekir. Ama elbette "**istikrarı**"ni her bakımdan yitirmiş ve sarsıntılı nöbetler geçiren bir devlet söz konusudur ve işlerin daha vahim bir noktaya varmaması için "**müdahale**" kendini gelip dayatmıştır: "... *Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik kriz NATO çevrelerinde de endişe uyandırıyor. NATO'nun generaleri, en uzak müttefikleri Türkiye'de istikrar sağlanması için Türk meslektaşları ile görüşmelerde bulunuyorlar.*" New York Times, 19.06.1980

Durumu en iyi ortaya koyacak yöntem, 12 Eylül'ün icraatları ve izlediği politikalara bakmaktan başka yeniden organize sürecinde yaptıklarını irdelemektir. Bunların görece doz ve yoğunluk farkına rağmen devam etmesi de "**yaşama/sürme**" olgusunun anahtarıdır. Bütün devrimci, demokrat, yurtsever güçlere, bütün örgütlülüklerle yönelen 12 Eylül, üst düzeyde şiddetle birlikte yürütülen yoğun bir **ideolojik kampanyanın** adıdır ve depolitizasyon süreci ile toplumun yeniden dizayn edilmesini hedeflemiştir. Bunda elde ettiği sonuçların sınıf mücadelesi karşısında ve yine ekonomik krizler nedeniyle uğradığı erozyon ve yetmezliğin dayattığı noktada **revizyonlar** geçirmekte, **tahkimat** sürekli bir hal almaktadır. Bugün yaşanan budur ve egemen sınıfların sistemi yaşatmaya çalışırken 12 Eylül'le vedalaşma gibi bir şansının olamayışı da buradan anlaşılmalıdır.

12 Eylül'ün önceki dönemlerden koparılması ve sanki "**yepyeni**" bir devlet yapısı kurmuş gibi gösterilmesi, bu bağlamda fetişleştirilmesi de bir diğer aldanma halidir. Onu önceki darbeler, hatta "sivil" uygulama ve politikalarından koparma hali, tıpkı günümüzden soyutlama tarzında, istisnai ve "geçmiş", "**geride kalmış**" bir olay haline getirme çabalarından farksızdır. Artık hemen herkesin ağzına doladığı bilançosu elbette son derece ağır ve yüküldür, büyük bir travma ve yıkım halidir ama bunun üstesinden gelinemeyecek büyük bir yenilgi olduğuna indirgenildiği, yenilenen bir **aciz ve çaresizlik (umutsuzluk)** psikolojisi üretilmektedir. Faşizmin rüşveti tekrar işpat etme, gücünü yeniden kabul ettirme ve yenilemezlik, yıkılmazlık apolet-

lerini kuşanmaya çalışmasına hizmet eden bu durum, günümüzdeki **öncelik**le ele alınması gereken hususların başında gelmektedir.

12 Eylül'e "**yenilgi**" takısının eklenmesiyle kendini daha kötü hissettiren bu ruh halinin üstesinden gelinmesi kolay olmamış ama bu arada uğranan çok yönlü kayıplar katlanmıştır. 12 Eylül, egemen sınıfların devletiyle savaşın, büyük bir isyan ve direnişin "açık sahada" ağır darbeler alması ve bir tür yenilgiye uğramasıdır ama tutsak edilen komünist ve devrimcilerin bir dizi alandaki baş eğmezliği ve ölümüne direnişleriyle devrim mücadelesinde **ısrar ve kararlılığın** tanığı olmuştur. Dönemin muhasebesinin yeterli bir biçimde yapılmadığı, dolayısıyla hem sürecin üstesinden gelme, hem de zamanlı olarak toparlanma ve yeniden ayağa kalkmanın geciktirildiğinden söz edilecektir ama daha önemlisi aradan geçen 30 yılı karşın **sınıfsal temelde** yeterince güç oluşturulacak bir mevziinin örülemediğidir.

Buna getirilecek istisnaların hem de büyük kazanım ve potansiyel yaratan yönüyle Kürt ulusal mücadelesi olduğu açıktır ama onun da "ulusal" ekseninde dönen ve belli sınırları aşmayan karakteri 12 Eylül'le güçlendirilen sistemi ve dizayn edilen toplumsal yapıyı **sarsacak** boyutlar kazandıramamıştır. Bunun böyle olması elbette karakteristik bir durumdur ama devrimci hareketin bu süreçle ilişkileneceğinden yaşanan sorunların da bu durumda etkili olduğu gerçeği gözmezden gelinemez. Nitekim sürece müdahale bağlamında yeterli olunamadığı müddetçe düşülen "**artçı**" konumun doğurduğu sonuçlar her geçen gün kendini daha görünür kılmaktadır. Burada artçı pozisyona düşmeme adına sosyal-şöven bir konumlanışa girenlerin özünde taşıdıkları arzular hal, karşı-devrimle kucaklaşmanın her türlü riskini taşımaktadır.

12 Eylül'le hesaplaşmayı dönemin aktörlerinin yargılanması ve belli hak gasplarına karşı sonuç alma mücadelesine indirgeyenler, ne bunun gerçek manasıyla mümkün olamayacağı ne de esas mücadelenin **dışında** bir yerde konumlandıklarının farkındadır. Elbette sistemi farklı biçimde tanımlayıp da 12 Eylül'leri bir usul hatası, istisnai bir raydan çıkış olarak görenlere sözümüz farklıdır ama "**mağduriyet**" üzerinden yol alanların da aynı zeminde kulaç atıklarından söz etmek gerekiyor. Nitekim bu durum Ergenekon ve türevi davalardan "yağ" çıkarma, sistemde gedik açma, domuzdan kul koparma sevdasından vazgeçmemeyi de içine almaktadır.

12 Eylül Anayasası'nı bir dönemin azizliği, "askeri" rejimin ürünü olarak tarif etme üzerinden "**sivil anayasa**" talepli hareket oluşturanların bir kısmı da bu oyuna alet olmaktadır. Nitekim anayasaların esas olarak köklü bir dönüşüm, bir devrim ürünü olarak şekillendiği gerçe-

ğinden bihaber olmanın "halk anayasası", "demokratik anayasa" vb. türden girişimlerle bu "**geleneksel komediye**" prim vermesine tanık olunmaktadır. 12 Eylül ya da başka biçimiyle bu rejimin anayasası ancak tahkim edilir, onarılır, makyajlanır. Onu değiştirmenin yolu onu üreten sistemi değiştirmekten geçer. Yeni (demokratik) anayasa bu değişim, yani devrimin sonucu şekillenecektir. Aksi durumda anayasacılık oynamanın **fanteziden** öte bir anlamı yoktur. Komünistlerin, devrimcilerin bir program sahibi olması, sisteme müdahale şansı elde ettiklerinde neler yapacaklarına ait bir liste oluşturmaları başka bir şey, bunu anayasa formunda sunmaları başka bir şeydir. Günümüzdeki tartışmalar ve yönlendirme, kısır döngü ve aldatma kampanyalarının ortasına "**alternatif**" bir anayasa ile çıkmak bu çorbaya tuz atmaktan başka bir işe yaramayacaktır.

12 Eylül'ün bütün kurum ve kuralları ile ayakta olması gerçeği, mücadelenin 30 yıl önceki icraatlara karşı "hak" mücadelesiyle sınırlan-dırılmayacağını kanıtı olarak görülmelidir. Bunun egemen sınıfların bir kılığı tarafından istismarından hareketle daha çaplı bir kampanya örmeye kalkanlar ancak yanıltma ve aldatmaya kan taşımış olmaktadır. Egemenlerin ikiye bölünmüşlüğü teşhir için bu duruma, bu trende **ayak uyduran** bir duruş sergilemek yerine, olan bitenlerin teşhirine ve 12 Eylül'ün yaşayan haline yönelmek gerekir. Elbette geçmişin teşhiri adına bir kısım faaliyetler yürütülmeli, belli projeler örgütlenmelidir ama bunu tam da egemen sınıfların çekmek istediği zeminden çıkan bir tarzda gerçekleştirmek gerekir.

Düzen partilerinin faşist karakteri, 12 Eylül'le öz itibarıyla çelişik bir yön taşıması, dahası onun ürünü olarak şekillendiği gerçeği hem ana politikaları hem de temel felsefe ve duruşlarıyla sabittir. Bunun üzerine derinleşmek yerine, daha ince ve etkili yöntemlerden dolayı şimdilik itibarını kaybetmiş bir yöntemde, darbeciliğe vurma üzerinden yeni bir **yönlendirme ve aldatma** kampanyasına girişlere dolaylı da olsa destek vermek kabul edilemez. Bunların kendi çatışmaları üzerinden geliştirilen "darbe karşıtlığı" tartışmasının 12 Eylül'e uzanması ve anayasa tartışmalarına bulanması süreci çabuk unutulmuştur. Egemenlerin gündem tuzakına düşme hali terk edilmedikçe, o çokça zikredilen "**özne**" olmanın başarılması mümkün değildir.

***

Düzeltilme: 72. Sayımızda Sınıfsal Yaklaşım köşesinin başlığında ve sondan üçüncü paragrafın ilk cümlesinde yer alan "taraf" sözcükleri yanlışlıkla "bitaraf" olarak yazılmıştır. Bu hatadan dolayı okurlarımızdan özür dileriz.

Kriz sermayeye teğet, emekçileri ise deldi! Ama geçmedi!

2007'de mortgage (ev kredisi) balonunun patlamasıyla çıkan kriz, yapılan tüm zirvelere, alınan tüm önlemlere rağmen atlatılabilmemiş değil. "Kriz bitti" söylemi birkaç defa kullanılmaya çalışıldıysa da; Yunanistan, İspanya, Dubai gibi ülkelerin batma noktasına gelmeleri gerçeğinin olduğunu tekrar gösterdi. Derecelendirme kuruluşlarının aslında halkı yanıltmaktan başka bir amaç taşımadıkları bir kez daha çıktı ortaya. Paritılar döküldükçe, altındaki çöküntü görüldü. Ekonomik kriz, ülkeler arasında bir ayrışma olmadan tüm dünyayı etkiledi. Emperyalizmin tüm dünyayı etkiledi. Emperyalizmin tüm dünyayı ağ gibi sardığı günümüzde bundan farklı bir durum da düşünülemezdi ya, krizin psikolojik olduğunu iddia edenler yine de şanslarını denediler.

Krizler kapitalizmin yapısal özelliklerindedir ve her genişleme (gönenc)

döneminden sonra sermayeyi bir bunalım (kriz) dönemi beklemektedir. 1800'lü yıllarda otuz yılda bir görülen krizlerin sıklığı günümüzde birkaç yıla inmiş durumdadır. Kapitalizmin ilk dönemlerine göre şimdi en büyük farklılık kriz-

lerin artık küresel yaşanmasıdır. Sistem bir krizden çıkamadan diğerini üreterek kendini devam ettiriyor. Şimdiki durum için İsviçre Federal Teknoloji Enstitüsündün bir yetkili "**Balonlar için mükemmel bir ortam mevcut. Bugün tek bir balon yok, fakat çok sayıda balon var**" (1.09.2010, Dünya Gazetesi) diyerek gerçeği dillendiriyor. Aynı habere göre yeni oluşan beş balon ise Fortune Dergisi tarafından Çin ekonomisi, ABD hazine fonları, şist rezervleri, pamuk, altın şeklinde sıralanıyor. Yani sistem büyük bir kısır döngü içerisine girmiş durumdadır ve yakın zamanda burjuva kalemşörlerin deyimleriyle tünelin ucunda hala bir ışık görünmemektedir. Burjuvazinin daha fazla kâr hırsı ile oluşturduğu balonlardan biri patlarken diğeri şişiyor, mekanizma böyle işliyor.

Krizin etkisi her ülke tarafından ay-

nı şekilde hissedilmediği gibi her sınıf açısından da aynı hissedilmedi. Küresel kriz dünya genelinde ekonomik durumdaki kutuplaşmayı artırdı. Türkiye'de de durum, yapılan açıklamalara karşın farklı değil. Krizle ilgili değerlendirmelerde bir teğetlik mevcuttur, doğrudur ama bu sadece büyük sermaye grupları için geçerlidir. Halk için ise tam tersi bir durum yaşanmaktadır ve geçmiş falan da değildir.

Sermaye gruplarının kârları açıklandı

Yaz aylarında peşpeşe sermaye grupları ile ilgili veriler açıklandı. Hepsinin ortaklaştığı nokta "büyüklerin" kârının katlandığıydı. İstanbul Sanayi Odası'nın (İTO) "Türkiye'nin Büyük Sanayi Kuruluşu (İSO 500)" araştırmasının sonucuna göre 2009'da 500 büyük şirketin kârı yüzde 31.4 oranında **arttı** (28.07.2010, Dünya Gazetesi). İSO 500'de çalışan sayısı ise bir önceki yıla göre 311 bin kişi azalmış (28.07.2010, Radikal). Kısa bir süre sonra açıklanan ikinci 500'de de durum hiç farklı değil. Kârın nasıl artırıldığı, atılan işçi sayısı ile bir ölçüde açıklanıyor. Ama tablonun tamamına **İSO Başkanı Tanıl Küçük**'ün İSO 500'ü açıkladığı toplantıdaki sözleriyle bakalım. 26.08.2010 tarihli Dünya gazetesinde haber şöyle yer alıyor:

"Rapor sonuçlarına ilişkin olarak... sanayicilerin her alanda verimliliğini ar-

tararak kendi üzerine düşeni yaptığını, ekonomi yönetiminin de izlediği faiz politikaları ile finansman giderlerinin azalmasına imkan sağladığını ifade eden Küçük 'Evet, bugün geldiğimiz nokta itibarıyla krize karşı mücadelede önemli kazanımlar sağlanmış, olumlu bir zemin yakalanmıştır. Ama her zaman ifade ettiğimiz üzere artık önümüzdeki mesele sağlanan kazanımların korunması ve ortarak devam ettirilebilmesidir' dedi."

"Sanayicilerin her alanda verimliliği", işçi çıkartma, kalan işçileri daha fazla çalıştırma yani mutlak artı-değeri artırma yoluyla sağladığını biliyoruz. Zaten veriler de bunun kanıtı. Tofaş, Erdemir, Vestel gibi birçok holdingde işçilerin atılmasından sonra kalan az sayıda işçi daha fazla çalıştırıldığı halde ücretlerinde yüzde 35'lik oranda bir düşüş yapılmıştı. Birçok işyerinde kriz gerekçe gösterilerek **esnek üretime** geçildi. Öncesinde de gerektiği gibi yapılmayan sigorta ödemeleri tamamen bırakıldı vs. Evet, Tanıl Küçük'ün dediği gibi sanayiciler bir sınıf olarak üzerine düşeni yapmıştır. Devlet de, işçilerin grevlerine askerini-polisini göndermekle yetinmemiş; faiz politikasını, liranın değerini "en büyükler" in isteğine göre ayarlamıştır. Burada önemli olan sermayenin temsilcisi Küçük'ün bundan sonrası için "kazanımların korunması ve artırılması" hedefidir. Yani emekçilerin üzerine binen yük artırılmaya çalışılacak. Hedefleri çok net!

Emekçilerin, ekonomik durumu kötüleşti

Emekçiler bu süreçte bir taraftan işsizlikle, pahalılıkla uğraşırken diğer taraftan hükümetin çıkarttığı SSGSS ile, esnek çalışma yasalarıyla, emekli yaşıyla vs. uğraştılar. Emekçilerin çoğunluğu asgari ücretin altında bile çalışmaya razı olurken, hane halkı başına aylık ortalama tüketim harcaması 1688 TL olarak hesaplanıyor.

Türkiye'de en üst gelir grubundaki yüzde 20'lik kesim toplam gelirin yüzde 46,7'sini alırken, en düşük gelir grubundaki yüzde 20 sadece yüzde 5,8 pay alıyor. (30.07.2010, Radikal)

Krizle birlikte köylüler de yıkım anlamına gelen borç sarmalının içine daha fazla girdi. Ankara Ticaret Odası'nın raporuna göre köylülerin bankalardan aldığı borç son bir yılda yüzde 20, ödenmeyen borçlar ise yüzde 45 arttı. (18.07.2010, Radikal)

Bu süreçte halkın "ümügünün sıklımasının" bir diğer yolu da artırılan ceza ve vergiler oldu. Öyle ya; sermaye gruplarına karşılıksız verilen pa-

Türkiye krizden çıkıyor mu?

Diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de sayılarla oynanarak durum daha iyi gösterilmeye çalışılıyor. "Krizle hiç girmeyen"(!) Türkiye için aynı kişiler "krizden çıktık" demeye başladılar. Türkiye'de geçen hafta yayımlanan verilere göre son 7 aydaki cari açık geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 208,5 artışla 24 milyar 230 milyon dolara ulaştı. (16.09.2010, Dünya) İhracatın ithalatı karşılama oranı ise yüzde 59. (1.09.2010, Dünya) Bu verilerin anlamı parası ödenmeden dışarıdan bolca ithalat yapıldığıdır. Yunanistan, Macaristan ve daha birçok ülkede krizden krizden cari açıkla patladığına dikkat çekmekte fayda var. Verilerin diğer anlamı da; Türkiye'de üretimin yeterli olmaması, dışarıya bağımlılığın gittikçe derinleşmesidir. Tüm bunlar orta yerdeyken "krizin bittiği" ifadesi hükümetin demagojisidir.

Emekçi sınıfların krizde haklarını koruyamadığı, iyi bir sinav veremedikleri açıktır. Emekçilerin örgütsüz yapısı bunun esas nedenidir. Egemen sınıfların, yükü emekçiler üzerine bindirme hedefi ne kadar netse; bizim de krizin ve yüzyıllardır halkımıza çekti-ridikleri acıların bedelini onlara ödet-tirme hedefimiz o kadar net! Bunun için, emekçilerin arasındaki örgütlenme çalışmalarını yoğunlaştırmalıyız...

Hakkâri'de boykotun intikamı; KATLIAM

16 Eylül günü Hakkâri'nin Geçitli (Peyanis) köyü yakınlarında yola döşenen mayının köylüleri taşıyan minibüsün geçişi sırasında patlaması sonucu dokuz kişi öldü, dört kişi yaralandı.

Referandum tartışmaları sıcaklığını koruyan Hakkâri'de yaşanan saldırı ile ülke gündemi bir anda değişti. Benzerlerine daha önce sıkça tanık olduğumuz katliamın üzerinden birkaç dakika geçmeden devlet failleri buldu. BDP ile hükümet arasında yapılması planlanan görüşmelerden hemen önce ve PKK'nin ilan ettiği tek taraflı eylemsizlik kararının bitmesine dört gün kala gerçekleşen bu saldırı yeni tartışmaları da beraberinde getirdi.

Devlet suçluyu birkaç saniyede buldu!

16 Eylül günü Hakkâri'nin Geçitli (Peyanis) köyü yakınlarında yola döşenen mayının köylüleri taşıyan minibüsün geçişi sırasında patlaması sonucu dokuz kişi öldü, aralarında çocukların da olduğu dört kişi yaralandı.

Şiddetli patlamayı duyan köylüler olay yerine akın etti. Köylüler patlamanın hemen yakınlarında iki çanta dolusu mayın buldu. Saldırı duyulur duyulmaz birkaç dakika içinde açıklama yapan devlet, failleri anında ilan ediverdi: **PKK'nin işi.**

Başbakan Erdoğan, patlamanın PKK tarafından yapıldığını iddia ederek tehdit savurmaktan da geri durmadı. Elde hiçbir kanıt yokken, pat-

lamanın araştırılması için herhangi bir soruşturma-operasyon bile başlatılmamışken devlet katliamı PKK'nin üzerine attı. Sonraki günlerde de bu tutumunu sürdüren devletin yetkili ağızları, eylem tarzının PKK'ninkine benzediğini iddia ederek psikolojik savaş hareketini sürdürdü.

Açılımin teknik direktörü İçişleri Bakanı **Beşir Atalay**'ın büyük bir gayretle sürdürdüğü bu iddialar ne kadar doğru? Daha önce önemli dönemeçlerde gerçekleşen ve kamuoyunda yoğun tartışmalara neden olan eylemler-saldırıları bu açıklamalara kuşku ile bakmamız gerektiğini öğretiyor.

1995 yılında Şırnak'ın Güçlü Konak ilçesinde Koçyurdu köyünde köylüleri taşıyan bir minibüs tarandı, 11 kişi yaşamını yitirdi. O zaman da haber duyulur duyulmaz devlet saldırıyı PKK'nin üzerine yıkmıştı. Olay yerinde araştırma yapan İnsan Haklarından Sorumlu eski devlet bakanı **Adnan Ekmen**, 13 yıl sonra saldırıyı PKK'nin değil devletin gerçekleştirdiğini söylemişti.

29 Eylül 2007'de Şırnak'ın Beytüşşebap ilçesinde Beşağaç (Hemkan) köyüne giden minibüste bulunan 12 kişi kurşuna dizildi. PKK'ye mal edilmeye çalışılan saldırının JTEM tarafından ya-

pıldıığı ortaya çıktı.

27 Mayıs 2009'da Hakkâri Çukurca'da mayın patlaması sonucu yedi asker hayatını kaybetti. Devlet yine bildiğimiz üzere hiç zaman kaybetmeden saldırıyı PKK'nin yaptığını ilan etti. Ancak daha sonra komutanlar arasında yapılan telsiz konuşmaları deşifre olmuş, mayınların TSK tarafından döşendiği açığa çıkmıştı. TSK kendi askerine mayın koyarak öldürmüştü.

Geçitli'de (Peyanis) ne oldu?

Patlamadan bir süre sonra PKK yaptığı bir açıklama ile saldırı ile bir ilişkisinin olmadığını duyurdu.

Patlama, korucuların gözetleme kulübeleri-ne çok yakın bir yerde gerçekleşti. İşin ilginç yanı patlamadan birkaç gün önce bu koruculara "**burada işiniz kalmadı**" denilerek izin verilmişti. Dahası bu bölgede "yağrak kımıldasa" operasyon düzenleyen devlet, PKK'nin yaptığını iddia ettiği böyle bir saldırının ardından hiçbir operasyon yapmadı.

Köylülerin anlatımlarına göre patlamadan sonra bölgeye gelen askerlerin telsizlerinden "**iki çantamız kaldı onları hemen bulun**" anonsları duyuldu. Bunun üzerine askerler köylülerin bulunduğu çantaları almak istedi. Köylüler buna karşı koyunca çatışma çıktı. MKE yapımı olduğu ortaya çıkan patlayıcılar hakkında ancak köylülerin zorlaması ile tutanak tutuldu. Ayrıca çantada "**Kara Kuvvetleri Komutanlığı 8'nci Ana Bakım Merkezi Komutanlığı, Afyonkarahisar, Balistik Koruyucu Kompozit Başlık Kullanma Kılavuzu AQAP-2120, Doküman no: KSK:107**" yazılı bir belge de bulundu.

Devlet birkaç dakika içinde suçluyu bulduğunu ilan etti. Ancak patlamanın araştırılması için de kılıcı kıpırdatmadı. Aradaki çelişki devletin failleri bildiğini ve psikolojik savaş yürüttüğü-

nü düşündürüyor. Amaçlanan ise bölge halkı ile PKK'yi karşıya getirmek olduğu ise yeterince açık. Peki bunun için neden Hakkâri-Geçitli seçildi? Sorunun cevabı için referandum sonuçları bize ipuçları verebilir.

Sen misin boykot eden!

Hakkâri uzunca bir süredir devletin özel olarak üzerinde durduğu hedef seçtiği illerin başında geliyor. Kürt halkına yönelik her türlü saldırıya karşı en radikal duruşu sergileyen ve çatışmaların hiç durmadığı bölgede gerillanın büyük bir prestiji var. Bayramda şehit düşen gerillaları yüz binlerle bağrına basan halk, devlet için büyük bir tehdit aynı zamanda.

Hakkâri devletin özel savaş yürüttüğü yerlerin başında geliyor. Sandıklar açılırken beklentisi sorulan Erdoğan'ın "**Hakkâri dışında bir sorun olacağını sanmıyorum**" sözleri de bu yönelimin işaretlerini taşıyor. Referandumda da Hakkâri halkı yüzde 94'lük bir boykot oranı ile tarihi bir rekora imza attı. Tüm saldırı, şantaj, gözaltı ve tutuklamalara karşın bölge halkı devlete ağır bir şamar indirdi. Saldırının olduğu Peyanis köyünde ise boykot oranı **yüzde 100** oldu. Daha önce korucu olan Peyanis köyü referandum öncesi koruculuğu reddetti. Köy aynı zamanda Ramazan bayramında dokuz gerillanın öldürüldüğü alana da çok yakın.

Gerillaya kucak açan-sahiplenen ve en radikal tutumu takınan bölge halkı, devletin hedefinde. Saldırı için seçilen yer, devletin Kürt halkından intikam almak istediğini düşündürüyor. Bölgede geçmişte yaşanan faili meçhuller-katliamlar bunu düşündürmemiz için yeterince veri sunuyor. Sabah ve Star'dan Hakkâri yalanları

Hakkâri'de yaşanan katliam sonrası medya yine sınıfta kaldı. Gazetecilik ahlakına sığmayacak haberlere yer veren, hatta daha da ileri gi-

derek psikolojik savaşın bizzat aktörlüğüne soyunan para-medya yine iş başındaydı.

Yüksek Lisansını Genelkurmay Başkanlığı'nın ofisinde yapan para-medyanın genel yayın yönetmenleri yine aldıkları eğitime uygun bir iş çıkardı. Erdoğan'ı birkaç saniye ara ile takip eden burjuva basın **hiçbir delil-kanıt gösterme ihtiyacı hissetmeden ve hayali senaryolar üreterek** katliamın sorumlusu olarak PKK'yi adres gösterdi. Çalık Grubuna devredilen ve Erdoğan'ın damadının da çalıştığı Sabah gazetesi bu yarışta yetenekleri ile öne çıktı.

"**İntikam katliamı**" başlığı ile çıkan gazete, henüz savcılık ve polis tarafından bir soruşturma başlatılmamışken hemen ertesi gün patlamanın nasıl ve kimler tarafından yapıldığını açıkladı. Kaynak olarak da Hakkâri Emniyeti gösterildi. Ancak bir sonraki gün haberin İstanbul'dan yazıldığı ortaya çıktı. PKK'nin açıklamasına ve köylülerin anlatımlarına rağmen medya yine de suçluyu bulduğuna emindi. Hatta Star gazetesi bir adım ileri giderek TV ekranlarından sesleri duyulan köylülerin "**Kahrolsun PKK**" sloganları atarak jandarma ile çatıştığını bile iddia etti.

Peyanis köylüleri göçten vazgeçti

Geçitli (Peyanis) köyünde yaşayanlar can güvenlikleri olmadığı için 22 Eylül'de günü sabah saatlerinde eşyalarını kamyonlara doldurarak göç yollarına düştü.

Ancak bölgenin ileri gelenleri ve BDP'li köyün çıkışında bekleyerek köylüleri karşıladı. Burada yürütülen görüşmelerin sonunda köylüler göç etmekten vazgeçerek geri döndü. Köylüler katliamın sorumlularının açığa çıkarılmasını ve can güvenliklerinin sağlanmasını istiyorlar. **(H. Merkezi)**

TİKKO GERİLLALARINDAN AÇIKLAMA

Elimize e-posta yoluyla ulaşan Dersim Bölge Komutanlığı imzalı açıklamada:

"13 Ağustos 2010 tarihinde Hozat'a bağlı Yenibaş (Amutka) Karakolu'na ekmek ve askeri malzeme taşıyan **Hayati Balık** isimli şahsa ait araç TKP/ML TIKKO ve HPG gerillaları tarafından yakılmıştır.

Araçın geçtiği yolu ağır silahlarla denetime alan gerillalar 11.20 sularında aracı durdurup içindeki gece görüşlü termal kamera ve karakolda görev yapan Uzman Jandarma Kıdemli Çavuş H. Hüseyin Çeviker ve karakola yeni atanan komutan yardımcısı Kıdemli Başçavuş Nevzat Encüm'e ait siler evraklarına el koymuştur.

Eylemin gerçekleştiği alana 6 saat sonra 2 kobra helikopter ve 2 Skorsky helikopterle müdahale eden düşman gücü, 1 saat sonra gücünü çekmiştir. Ertesi gün bölgeyi havan ve tank atışlarıyla vuran düşmanın saldırılarını boşa çıkması, eylem başarıyla sonuçlanmıştır" deniliyor.

Gerillalar alıkoymadıkları Hayati Balık'la ilgili de; "1967 yılında Dersim Çemişgezek doğumlu olan Hayati Balık, Eylül 2009'da TKP/ML TIKKO gerillalarının aracına bomba konulan Hakkı Balık'ın kardeşidir.

Sorgulanmak üzere alınan Balık, 1926 yılında kurulan ve 1938 katliamında en aktif rol oynayan Amutka Karakolu başta olmak üzere Peyik (Çağlarca), Pakire (Dalören), Sirtikan (Yüceldi) karakollarına da ekmek ve çeşitli malzeme taşımaktadır.

TKP/ML TIKKO'nun çeşitli uyarılarına kulak asmayan bu unsur, 9 Mayıs 2010 tarihinde Ovacık'ta aynı işi yaptığı için aracı yakılan Faysal Kılıç'a dönük uyarı eyleminden sonra yapılan uyarıları da dikkate almamıştır.

Eylem günün aracından çıkan malzemelerle suçüstü yakalanan unsur, sorgusunda suçunu kabul etmiş ve bu ilişkilendirme ağının dışına çıkacağını ifade ederek af dilemiştir. Suçu açık olan Hayati Balık'ın sorgusu devam etmektedir" dediler.

Açıklama, "Devletin Dersim'de özel olarak da Hozat'ta yaygınlaştırdığı ajan-işbirlikçi, fuhuş ve uyuşturucu ağının içine düşen-düşürülen tüm unsurlara dönük bir uyarı eylemi olan eylemimiz, başta Hakkı Balık, Erdal Balık ve elimizdeki diğer isimler açısından hafife alınmamalıdır.

Eylemimiz Dersim'in kültürüne, tarihine, onuruna yönelik saldırılara karşı gerilla cephesinden verilen bir yanıtıdır. Emekçi Dersim halkına sesleniyoruz; komprador patron-ağa devletinin bu kirli saldırılarına karşı örgütleşip mücadele edilmediği sürece bu saldırılar daha da artacaktır. Dersim'de

dost-düşman kavramlarının silikleştirilmeye çalışıldığı bir atmosferde Dersimli emekçiler dün babalarına-dedelerine işkence eden, katleden karakollara bırakılmı askeri malzemeyi ekmek taşımanın ne derece düşküncü bir pratik olduğunu unutmamalıdır. Dersim'de karakollarla ilişkilendirme, fuhuş, operasyonlara, barajlara, köylülerin tutuklanmasına onay vermektedir.

Onurlu Dersimliler buna dur demeli, bu saldırılara alet olanları uyarımalı, teşhir ve tecrit etmelidir.

TKP/ML TIKKO olarak bir kez daha hatırlatalım: Bu ve benzeri unsurlara yönelik ilk eylemimiz bu değildir son da olmayacaktır! Düşmanın her türlü kirli ilişki ağına düşürülen unsurları bir kez daha uyarıyoruz. **VAZGEÇİN!** Aksi takdirde devrimci ve komünistler tarafından yarılınmaktan ve cezalandırılmaktan kurtulamayacaksınız..." denilerek sona eriyor.

Dersim'de birçok bölgeye giriş yasağı

Yaz süreci boyunca Dersim'de birçok bölgeye sivililerin girişini yasaklayarak yaylaclara büyük sıkıntılar yaşatan TC, yeni bir yasak daha uygulayarak yaz sürecinde elde edemediğini bu dönemde başarmayı umuyor. Gerillayı haktan kopararak ve bu bölgeleri insansızlaştırarak gerillanın imhasını hedefleyen Genelkurmay, Dersim'de 5 bölgeyi 17 Eylül-17 Aralık 2010 tarihleri arasında sivililerin giriş-çıkışına yasakladı.

Genelkurmay tarafından yapılan açıklamada, Dersim'de 17 Eylül-17 Aralık 2010 tarihleri arasında sivililerin giriş-çıkışına yasaklanan yerlerin Dersim-Pülümür ve Ovacık üçgenindeki Kadısırtı Mevkii, Pülümür ile Nazımiye ilçesi arasındaki Dokuzkaya Vadisi ve çevresi, Ovacık, Hozat, Çemişgezek ilçeleri arasındaki Aliboğazi Vadisi ve çevresi, Dersim merkezine bağlı Kutuderesi Vadisi ve çevresi, Dersim-Erzincan sınırını oluşturan Munzur dağları olduğu belirtildi. **(Erzincan)**

OPERASYON SONUCU ÇIKAN ORMAN YANGINLARI

KCK'nin tek taraflı eylemsizlik kararına rağmen faşist TC ordusu, Dersim başta olmak üzere birçok alanda operasyonlara çıkmakta, bu sırada askerler ormanları yakmaktadır. Dersim'de son süreçte çıkarılan orman yangınları bin hektarlık bir alanı küle çevirmiş durumda. Dersim'in Hozat ilçesine bağlı Aliboğazi, Bozan Yaylası ile Çağır mevkiinde ormanlar yok olurken yüzlerce meşe ve canlılı da küle çevirmiştir.

Nazımiye'nin Dereova, Ataçınar (Zari) köyü kırsalında çıkan yangın, 5 gün aradan sonra **kendiliğinden** sönmüştür. Zaxgê köyünde bombardıman sonucu çıkan yangın ise çevreciler tarafından söndürüldü. Dersim merkeze bağlı Pilvank, Suat bölgesi, Babaocağı ile Laç Deresi mevkiinde çıkan yangınlar da kendiliğinden söndü.

Pülümür'ün Başkaleci (Fenecik) köyü mntıkasında yapılan askeri operasyon, ardından yine orman yangını bırakmıştır. Mazgirt'e

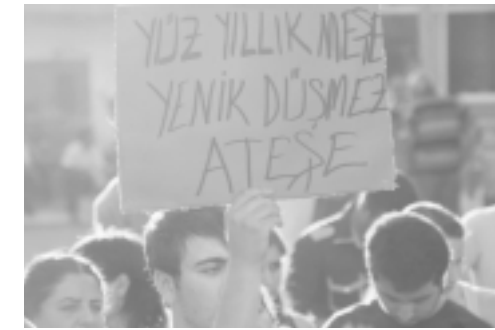
Asker yorulmaz operasyonlar durmaz...

Devletin zirvesinde Kürt açılımı da olsa barış rüzgarları da dalgalansa değişmeyen bir gerçek varsa o da; **operasyonlardır**. Devlet ne kadar söylem değiştirirse değiştirsin on binlerce askeri ile gerilla avını sürdürmekte, dağ taşı bombalamaya devam etmektedir.

Hakkâri'nin Yüksekova ilçesi kırsalında 21 Eylül'de başlayan operasyon yayılarak sürüyor. Hakkâri'nin Yüksekova ilçesi'ne bağlı Esendere Beldesi'nin Aşağı Güveç (Xurekana Binî), Yukarı Güveç (Xurekana Seri), Gü-

venli (Şahi), Yılmaz (Mori), Dilimli (Geli), Memkava, Kırmızıtaş (Muşan) köyleri ve bölgedeki yaylalarda başlatılan askeri operasyon İran sınırı ile Aylava, Meşgan bölgelerini de içine alarak devam ediyor.

22 Eylül günü de Siirt-Mardin arasında bulunan Mawa Dağı'na askeri birliklerin sevk edildiği öğrenildi. Aynı gün Muş'un Varto İlçesi'nde İlçe Jandarma Bölük Komutanlığı'na helikopterlerle asker ve askeri mühimmat sevkıyatı yaptı. Varto'ya bağlı Kayadelen (Kunav) Köyü kırsalında ise, askerlerin gece-leri stratejik tepelerde konumlandıkları edilen bilgiler arasında. **(H. Merkezi)**

Dersim'de **Karatepe-1** ile **Haratepe-2** barajlarının ihalesini alan Hazal Hidroelektrik Şirketi'nin çalışanları son-
dağ çalışması için geldikleri kentte halkın büyük tepkisiyle karşılaştı. Şirket mühendislerinin sondaj çalışması için geldiğini duyan çevreciler, siyasi parti ve sendika yöneticileri ile yüzlerce kişi yürüyüşe geçti.

Dersim'de yapılması planlanan ve birçoğu hayata geçirilen baraj çalışmalarına karşı halkın tepkisi büyüyor. 14 baraj yapımı için devlet projeleri ihaleye çıkartıyor. Karatepe-1 ile Haratepe-2 barajlarının ihalesini alan Hazal Hidroelektrik Şirketi'nin mühendisleri arazide etüt çalış-

ğımlıdır. "**Ya benim olursun ya da ce-henneme dönersin**" zihniyetiyle hareket eden TC "çözümü" ağaçları ve önüne çıkan bütün canlıları yok etmekte bulunmaktadır. Operasyonlar sonucu çıkan yangınların söndürülmemesi sonucu birçok köylünün bağ ve bahçeleri de büyük zarar gördü. **(Erzincan)**

KCK'den eylemsizliği uzatma kararı

KCK tarafından 13 Ağustos'ta ilan edilen eylemsizlik kararı sürecin son günü olan 20 Eylül günü yapılan bir açıklamayla tekrar uzatıldı. Son gün uzatılan bu tek taraflı eylemsizlik kararının 1 hafta süreceği, bu zaman içerisinde son süreçte yaşanan gelişmelerin değerlendirileceği ve bunların sonucunda yeni bir açıklama yapılacağı, bu açıklamaya yapılamadık kadar tek taraflı eylemsizliğin devam edeceği bildirildi.

Ayrıca yapılan açıklamada Hakkâri'de yaşanan olaya ilişkin olarak hükümet, medya vs. organlarını kasıtlı olarak olayı PKK'ye mal etmeye çalıştığına, suni gündemler yaratarak bazı komutanlar hakkında asılsız karalama kampanyalarına giriştiğine değinildi. Bu tür oyunların bilinçli birer politika olduğu ve bu kampanyaların halkı aldatmaya yönelik olduğu bildirildi.

Aynı açıklamada anadilde eğitim ve öğretimin hakkı için başlatılan bir haftalık okul boykotu kampanyasına katılım çağrısında bulunuldu. Anadilde eğitimin temel bir hak olduğu belirtilip tüm halkın eyleme katılması ve destek sunması istendi.

BARAJLARA GEÇİT YOK!

Dersim'de yapılması planlanan ve birçoğu hayata geçirilen baraj çalışmalarına karşı halkın tepkisi büyüyor. 14 baraj yapımı için devlet projeleri ihaleye çıkartıyor. Karatepe-1 ile Haratepe-2 barajlarının ihalesini alan Hazal Hidroelektrik Şirketi'nin mühendisleri arazide etüt çalış-

ması geldikleri bölgede güçlü bir protesto eylemi ile karşılaştılar. Seyid Rıza Meydanı'nda bir araya gelen yüzlerce kişi mühendislerin kaldığı Şarçoğlu Otel'i'ne doğru yürüyüşe geçti. Yürüyüş boyunca kitle "**Barajları yapmayın başınıza yıkarsınız**", "**Dersim'de baraj istemiyoruz**" sloganları attı. Otel önünde sona eren yürüyüşün ardından açıklama yapan Munzur Doğa Aktivistleri Sözcüsü Haydar Çetinkaya, Dersim'i terk etmek istemeyen vatandaşları baraj çalışmalarına karşı aktif olmaya çağırdı. Eylemin ardından kitle baraj için gelen şirket işçilerinin vadiye inmesine izin vermemek için nöbet tuttular. **(H. Merkezi)**

İmha ve inkâr politikaları kısıncındaki Kürt ulusu ve en çok da Kürt çocukları her gün yeni bir saldırıya maruz bırakılıyorlar. Devletin artık sistemleşmiş bu saldırılarıyla, yaşamının her alanında bir ulusu abluka orta-

SİZE BOYKOT DA YASSAAK!

sına alıyor.

Her seferinde dile getirilen Kürt ulusunun anadil talebi, bu kez de Kürt Dili ve Eğitim Hareketi (TZP- Kurdi) Platformu'nun başlattığı okul boykotu eylemiyle gündeme getirilmiş oldu. Kürt ulusunun haklı ve meşru mücadelesinin önemli bir ayağını oluşturan *anadilde eğitim* bu kez de hakkın bizzat sahipleri, bozuk eğitim sistemlerinin belki de en mağdurları.

Kürt çocukları üzerinden, bir hak olduğunu bir kez daha zihinlerimizde tazelemiş oldu. Saldırılarından bir adım dahi geriye atma-

yan devlet eylem sürecinde Ağrı'da okul boykotuyla ilgili broşür dağıtan beş çocuğu gözaltına aldı. Yine İstanbul Üniversitesi'nde okul boykotuna katılan öğrenciler polis saldırısına uğradı.

MEB'in "eğitim- öğretimi sekteye uğratmak" olarak nitelendirdiği, "demokrat" kimliği ile göze çarpan başbakanın da "Anadil diye bir şey yoktur. Bu devletin dili Türkçedir." Sözlerinden anlaşılan bir kez daha açığa çıkmış korkuları. Öyle ki devlet ağızından yapılan açıklamalarda boykotun hiçbir etkisi yok, sadece ilk hafta olması dolayısıyla öğrencilerin

okula gelmediği tespit edilmiş! Bir yandan böylesine etki görmediğini anlatan sözcüler bir yandan da boykot eden çocukların ailelerine çocuklarını okula göndermemelerini salık veriyor ve yasal işlem uygulamakla tehdit ediyor.

Referandumda en büyük boykot oranlarının olduğu Hakkâri gibi illerde okul boykotu aynı seviyelerde olmasa da eylemin, egemenlerin korkularını büyüttüğü bir gerçek. MEB'in yüzde 1 veya 2 civarında olarak ortaya koyduğu boykot sonucunun bunun çok daha üstünde olduğu açıktır.

Sistemleşmiş bu saldırılara tüm engellemelere inat verilen bu mücadele Kürt ulusunun haklı ve meşru mücadelesidir. Görev bu haklı ve meşru mücadeleye destek olmaktır. Anadilin bir hak olduğunu daha yüksek sesle bağıracağız. (Ankara)

ÜNİVERSİTEDE BOYKOTA SALDIRI

Demokratik Yurtsever Gençlik (DYG) üyesi öğrenciler, TZP-Kurdi'nin başlattığı anadilde eğitim için okul boykotu kampanyasına destek için İstanbul Üniversitesi (İÜ) Beyazıt Kampüsü önünde etkinlik düzenledi. Derslere girmeyen ve "Zıman rumeta mirove em perwerdahiye bı zımane kurdi dixwazim" pankartı açan öğrenciler, "Kürt halkına imha dayatılmaz", "Be zıman jıyan na be" diye sloganlarını attı. Ancak okul boykotuna eline geçen her fırsatta saldırı devletin kolluk kuvvetleri, DYG'lilerin de eylemine saldırdı. Polis öğrencileri hakaretlerle darp ederek gözaltına aldı.

BOYKOTA YOKLAMACI POLİS!

TZP-Kurdi'nin okulları anadilde eğitimi için boykot kararı verdiği okulların açıldığı ilk hafta boyunca polis, asker ve jandarmenin okullarda terör estirdiğini söylemeye gerek yok sanırız! Okul sabahı, kimi zaman çocukları ezdikleri ve Kürt halkına saldırdıkları panzerle Kürt illerinin ara sokaklarını gezen devletin kolluk kuvvetleri; "Çocuklar okula, öğretmeniniz sizi bekliyor!" anonsları ile boykotun etkisini kırmaya çalıştı. Başarılı olamayan polis, bu kez de Mardin'in Fırat İlköğretim Okulu'na giderek, yoklama fişlerini incelemiş ve okula gelmeyenleri tespit etmeye çalışarak fişlemiş, yani ilerde tutuklanacak ya da vurulacak Kürt çocukları listesine ek yapmıştır!

ANADİL TALEBİ İÇİN KADINLAR YÜRÜDÜ

DÖKH ve TZP-Kurdi üyesi kadınlar, anadilde eğitim talebine ilişkin İzmir Konak'ta bir araya gelerek basın açıklaması yaptı. Kadınlar, "Bila perwerdahiya zımane Kurdi bibe zımani fermi" yazılı pankartı açarak meşaleler ile yürüdü. Kadınların gerçekleştirdiği yürüyüşün ön kısmında ise anadil talebini içeren dövizler taşıyan çocuklar dikkat çekerek, MKM'li kadınlar erbanelerle yürüyüşe renk kattı. Yapılan açıklamada, milyonlarca Kürt çocuğunun her yıl okulların açılmasıyla boynu bükük kaldığı ifade edilerek, anadilde eğitimin olması istendi.

OKUL BOYKOTUNA SÜRYANİLERDEN DESTEK

Asuri, Süryani ve Keldani Demokratik İniyatifi, TZP Kurdi'nin başlattığı okulları boykot kararını desteklediğini açıkladı. Yapılan açıklamada Türkiye Cumhuriyeti'nin, kuruluşundan bu yana, farklı dilleri kültürler ve inançlar üzerinde baskı uyguladığını söylendi. Asuri-Süryani ve Keldani Demokratik İniyatifi Türkiye'deki zenginliklerin tam bir asır boyu, tek ırk mantığıyla bir kenara itildiğini ve asimilasyon politikalarına tabi tutulduğunu vurgularak TZP Kurdi'nin boykot kararına destek vereceğini açıkladı.

SİZE BOYKOT DA YASSAAK...

TZP Kurdi'nin anadilde eğitim için okulları boykot kampanyası askeri erkanı epeyce telaşlandırmışa benziyor. Referandumda boykotu terörize eden sistem, Kürt halkını tehdit etmekten de geri durmamıştı. Ancak buna rağmen umduğunu bulamayan devlet, niyetini bu sefer daha net ifade ediyor.

Okullarda anadilde eğitim boykotuna her kademedeki yetkilileri eylemlerle saldıran devlet, bununla yetinmeyerek jandarmasını da harekete geçirdi. 22 Eylül günü Diyarbakır'ın Dicle İlçesi'nde boykot nedeniyle okulları gezen jandarma, okula gitmeyen öğrencilerin listesini okul müdürlerinden aldı. Boykotun destek gördüğü ilçede bulunan Kocalan Yatılı İlköğretim Bölge Okulu'na giden jandarma ekipleri, okula gitmeyen öğrencilerin listesini isterken, bazı okullarda da okul yönetimi gelmeyen öğrencilere kitap verilmeyeceği tehditlerinde bulundu.

HAPİSHANELERDEN

ULUCANLAR: BİR DİRENİŞ MEŞALESİ

26 Eylül 1999 sabaha karşı Ankara Ulucanlar Hapishanesi'nde 10 devrimci tutsak otomatik silahlar, bıçaklar ve kasaturlarla katledildi.

Tıkış tıkış doldurulmuş koşullar, oldukça sağlıklı koşullar... Tecrit-tretmanı yani "sessiz imha"yı hapishaneler politikası haline getiren devlet; tutsakların "insanca yaşam" haklarını duymazdan geliyor, talepleri geri çeviyordu. Tutsaklar direnişe geçince de "Hapishanede tünel kazıyorlar" deyip katliam için hazırlıklara giriştiler. "Teslim olun" anonsuyla beraber hapishanenin içine doldurulan gaz bombaları ile katliam başladı. Duvarları aşarak patlayan sloganlarla direniş ateşi yayıldı hücrelere... 11 yıl önce 26 Eylül günü, ölümsüzleşen 10 tutsak, onlarca yaralı ve şanlı bir direniş bıraktı. Ulucanlar Hapishanesi'nde ölümsüzleşen 10 devrimci Halil

Türker, Abuzer Çat, Ümit Altıntaş, Zafer Kırbıyık, Aziz Dönmez, Habib Gül, Ahmet Savran, Önder Gençasan, Mahir Emsalsiz ve İsmet Kavakloğlu...

İstanbul

* Ulucanlar Direnişi'nde ölümsüzleşen 10 kızıl karanfil, 26 Eylül Pazar günü Karacaahmet Mezarlığı önünde bir araya gelen TUYAB bileşenleri tarafından anıldı. "Ulucanlar Katliamı ve Direnişi 11. yılında... Unutmadık Unutturmayacağız!" yazılı pankart açan TUYAB bileşenleri, Ümit Altıntaş'ın mezarına kadar bir yürüyüş gerçekleştirdi. Yürüyüş boyunca "Yaşasın Ulucanlar direnişimiz", "Bedel ödedik bedel ödeteceğiz", "Devrim şehitleri ölümsüzdür" sloganları atıldı. Açıklamayı okuyan Sema Gül devletin hapishaneler politikasını ve Ulucanlar direnişini anlattı. Gül'ün ardından Ulucanlar katliamını yaşamış Cenker Aslan da kısaca direnişi anlattı. Eylem Kutup Yıldız'ın ezgileri ve yapılan şiir dinletileriyle son buldu.

(Kartal)

* 26 Eylül Pazar günü Karacaahmet Mezarlığı'nda bir araya gelen BDSP'liler "Devrim savaşçı-

ları ölümsüz! Devrim davası yenilmezdir" yazılı pankart açarak mezarlık içinde bir yürüyüş gerçekleştirdi ve Ulucanlar katliamında ölümsüzleşen TKIP Merkez Komite üyesi Ümit Altıntaş'ın mezarını ziyaret etti. Ulucanlar katliamında şehit düşenlerin resimlerinin taşındığı eylemde "Devrimciler ölmez devrim davası yenilmez", "Yaşasın Ulucanlar direnişimiz" vb. sloganlar atıldı.

Ankara

Ulucanlar Hapishanesi önünde bir araya gelen BDSP, DHF, Devrimci Proletarya, 78'li Derneği Girişimi, KÖZ, Partizan ve Halk Cephesi 26 Eylül 1999'da katledilen 10 devrimci tutsak için bir anma yaptı. Hamamönü'nde bir araya gelerek Ulucanlar'a yürüyen kitle "26 Eylül direnişi emekçilerin umut çığlığıdır" ile "Kanla yazılan tarih silinmez" pankartı açtı.

Kitle adına açıklamayı okuyan Hasan Karapınar, 26 Eylül'de hayatını kaybeden devrimci tutsakların "devrimci siper yoldaşlığının manifestosunu" yazdığını kaydetti. Karapınar, "Dün kalaslarla, demirlerle parçalanan bedenler, bugün inceltmiş tecrit uygulamaları sonucu hücrelerde başta devrimci tutsaklar olmak üzere

tüm tutsaklar 'insan öğütme makinesi'nden geçiriliyor" dedi.

Yapılan konuşmaların ardından Ulucanlar Hapishanesi önüne karanfil bırakıldı. Ardından Karşıyaka Mezarlığı'na giden kitle, burada Önder Gençasan, Mahir Emsalsiz ve İsmet Kavakloğlu'nun mezarını ziyaret etti. Burada mezarlara karanfil bırakılarak, marşlar ve şiirler okunarak anma etkinliği sona erdirildi.

Bursa

Katliam Partizan, ESP ve BDSP tarafından düzenlenen bir eylemle lanetlendi. 26 Eylül günü Orhangazi Parkı'nda bir araya gelen kurumlar "Buca, Diyarbakır, Ulucanlar Katliamlarını Unutturmamak, Unutturmayacağız!" pankartını açarak, hapishanelerde son süreçte yapılan hak gasplarına ve saldırılara değindiler. Eylem "Katliamların hesabını sorduk, soracağız", "Katil devlet hesap verecek" ve "Devrim şehitleri ölümsüzdür" sloganları ile son buldu.

Maltepe Hapishanesi

Maltepe Çocuk ve Gençlik Kapalı Cezaevi'nden mektup gönderen Çetin Taş, ayağı kırık olan bir arkadaşlarının ayağındaki alçı ıslandı için özürlediğini, ancak yenisi yapılmadığı için kırık ayağın ters kaynadığını ve şişmiş bir vaziyette olduğunu belirtti. Sağlık problemleri olan tutuklu ve hükümlülerin sorunlarına çözüm bulunmadığına dikkat çeken Taş, bir arkadaşlarının kulağına kaçan su nedeniyle rahatsızlandığını, yine diş ve göz problemi olan tutuklu ve hükümlülerin sağlık sorunlarının giderilmediğini aktardı. Revire bakan kişinin gardiyan olduğunu da ifade eden Taş, hangi problem olursa olsun "revircinin" ağı kesici verdiğini ve kendilerini ciddiye almadığını kaydetti.

Sincan

Sincan 2 No'lu F Tipi Hapishane'de keyfi aramaya tepki gösteren bir tutsak, gardiyanların saldırısına uğradı. 22 Eylül günü yapılan aramada Kaya Göksen adlı tutsak keyfi bir şekilde arama yapan gardiyanlara "Düzgün arayın, dağıtmadan arama yapın" diyerek müdahale etti. Bunun üzerine gardiyanlar Göksen'e saldırdı. Diğer hücrelerde kalan tutsaklar da bu saldırıyı slogan atarak ve kapıları döverek protesto etti. Tutsakların tepkisi sonucu gardiyanlar Kaya Göksen'in kelepçelerini çözerek hüccesine geri getirdi. (H. Merkezi)

HASTA TUTSAKLAR

17 Eylül Cuma günü gerçekleşen yürüyüşte Wernike-Korsakof Hastası Bekir Şimşek'in serbest bırakılması istendi. Bu haftaki eylemde açıklamayı KESK MYK Üyesi Akman Şimşek yaptı. 1996 Ölüm Orucunun ardından Wernicke Korsakof hastalığına yakalanan Bekir Şimşek'in durumunun kötüye gittiğini belirten Akman, Şimşek'in derhal serbest bırakılmasını istedi.

Adalet Bakanlığı son 8 aylık hapishaneler raporunda 153 kişinin yaşamını yitirdiğini belirtti. Yaşanan ölümlerin 130'unun "ecele" ile 22'sinin intihar, 1'inin ise yaralanma sonucu olduğunu belirten Adalet Bakanlığı 24 Eylül günü gerçekleştirilen Cuma eyleminde protesto edildi. Bu haftaki açıklamayı okuyan Avukat Naciye Demir, hapishanelerde gerçekleşen ölümlerin tümünde devletin psikolojik ve fiziki saldırılarının belirleyici olduğunu belirterek mevcut yasaların çığnendığını ve hasta tutsaklara reva görülen ölümlerin arttığını belirtti.

"Çölyak hastası Nesimi Kalkan serbest bırakılsın"

IHD Diyarbakır Şubesi bir basın açıklaması yaparak Nesimi Kalkan'ın serbest bırakılmasını istedi. 22 Eylül günü şube binasında gerçekleşen basın açıklamasında Diyarbakır D Tipi Hapishane'de tutuklu bulunan Nesimi Kalkan'a 5 yıl önce çölyak hastalığı teşhisi konulduğu ve her geçen gün hastalığının ilerlediği dile getirildi.

Açıklamada 1993 yılında PKK davasında tutuklanan Nesimi Kalkan'ın yakınları da söz aldı. Nesimi Kalkan'ın kızı Berivan, hastalığın tedavisinin hapishanede yapılamayacağını söyleyerek babasının bir an önce serbest bırakılmasını istedi.

(İstanbul)

Şimşek ve Kezlere ölümü bekliyor!

Tecrit-tretman politikaları sonucunda geçtiğimiz 8 ayda 138 tutsak hayatını kaybetti.

Mersin'de her hafta Pazartesi günü devrimci ve hasta tutsaklar ile ilgili düzenlenen basın açıklaması eylemi 20 Eylül'de Taş Bina önünde gerçekleştirildi. Basın açıklamasında; devletin tecrit-tretman politikaları nedeniyle hapishanelerde iyileştirilmesi çok kolay olan hastalıkların dahi tedavi edilmeyip tutsakların ölüme mahkum edildiğine dikkat çekildi. Bu politikalar sonucu Bekir Şimşek ve Osman Kezlele ölümü bekleyen tutsaklardan sadece ikisi. Eylemde ayrıca referandum süreciyle artış gösteren devletin gözaltı ve tutuklama saldırılarına da değinildi. Basın açıklamasını EHP, ESP, Partizan ve TAYAD'lı Aileler örgütlerken, SDP de destek verdi. (Mersin)

"ASILMAYIP BESLENEN" LERE UYGULANAN HÜCRE TİPİ ZULÜM: DIRİ DIRİ GÖMME

Ağırlaştırılmış müebbet cezası olan tutsaklara uygulanan tecrit, son süreçte özellikle Tekirdağ F Tipi Hapishane'de yaşanan yeni hak gasplarıyla yeniden gündeme geldi. Çeşitli hapishanelerde günde 5-6 saat uygulanan havalandırma haklarının daha da kısıtlanması ve koşullarının sürekli ağırlaştırılması üzerine tutsaklar çeşitli biçimlerde direnişlerini sürdürüyor. Ağırlaştırılmış müebbetten hükümlü tutsaklardan Ali Gülmez ve Muzaffer Öztürk içinde buldukları koşulları anlatan ayrıntılı bir mektubu gazetemize yolladılar.

İdam cezasının kaldırılmasından sonra yerine getirilen "ağırlaştırılmış müebbet hapis" cezasıyla tutsakların hangi ortamda yaşama mahkûm edildiği, "ölünceye kadar" tek kişilik hücrelerde fiziki ve psikolojik ne tip tahribatlar yaşandığının anlatıldığı mektupta özellikle hapishane idarelerinin kendilerine verilen geniş yetkilere dayanarak bir de disiplin cezalarıyla ağır

olan tecrit koşullarının daha da ağırlaştırılması vurgulanmaktadır. Mektubu kısaltarak yayınıyoruz.

("...)

F tipinin açılma hedeflerinden biri de; BİREYLEŞTİRME DİR. (...)

Ağırlaştırılmış müebbetlik tutsak her ne kadar koşulları gereği iletişimsizliğin bilincinde olsa da süreç içerisinde objektif gerçeklik yaşamını da etkileyecektir. Zaten tek kişilik yaşamın getirdiği bir dizi olumsuz koşullara bu iletişimsizliğin eklenmesiyle "yalnızlaşma" duygusunun önu açılacaktır(...)

Tarihsel deneyimlerden de bilinmektedir ki, uzun süreli dar alanda hücre yaşamının getirdiği fiziki ve psikolojik etkiler mevcuttur. Yaşamı paylaştığımız, yanınızda ikinci üçüncü kişilerin olmaması nedeniyle kendince oluşturduğu günlük

yaşam esas olarak fotokopi bir yaşamdır. (...) Yaşamın farklı renkleri yok olur dahası yoktur. Tek farklılık, zaman zaman çevre-yakın hücrelerle gelen yeni birleridir. Yüzünü görmeden de yeni bir insan tanıma heyecanı hissedilir, yaşanır.

Okumak, yazmak, çizmek siyasal tutsağın en büyük, en güçlü can simidi olmasına rağmen, rutin birinin aynı (fotokopi) yaşam koşulları beynin faaliyetlerini doğal olarak sınırlar. (...)

İşte F tiplerindeki tek kişilik hücrelere biçilen yaşam budur. (...)

Son olarak vurgulayacak olursak, ağır müebbetliklerin şu anki yaşam koşulları "diri diri gömülmekten" öte bir anlam taşımamaktadır...

SİSİN ARDINDA UZANAN BİR TARİH:

AHTAMAR KİLİSESİ...

Tamar... Karanlığın ağırlıksız bir peçe gibi gözlerime bastığı, içimde burğu burğu dönen gece-lerimin feneri. Kaybolmuşum. Kaybolmuşum ve elin elimi tuttu. Üşüyordum, ilk o an fark ettim. Kayıp değilim artık. Meşum karanlığı delmişti fenerin ışığı. Geriye kalan o ışığı takip etmek ve karışmada buluvermek seni. Geriye kalan... Arada uzanan sular neydi ki? Düşlerimde belli belirsiz gezinen suretini silmeye hiç yetebilir miydi? Tamar... Gönülümü ışık bahçesine çeviren yıldızım. Tamar... Bir gece yitirdik birbirimizi.

Gece amansızdı yine. Gölün üzerine ağır bir sis çökmüştü ve sensizlikten üşüyordum. Hayalini sen-re dalmıştı gönlüm. Cılız bir ışık uyandırdı beni sende. Fırtınaymış, yağmurmuş, bu havada azgın göl adamı yutarmış. Fırtınayı fark etmedim ki, ben sensizlikten üşüyordum. Gözlerim bahçede elinde fenerle yürüyen hayaline yazgılı. Görmüyorum karanlık suların bedenimi yuttuğunu. Bir an geldi, ışık silinir oldu gözlerimden. Ve anladım feneri tutanın sen olmadığını. Son kez güzelliğin doldurdu gözle-rimi ve son duam döküldü dudaklarımdan: "Ah Tamar..."

Van Gölü'nün güney kısmında yer alan Ahtamar Surp Haç Kilisesi'nin, adını bir efsaneden aldığı rivayet edilir. Bugün bu hikâyeye pek ri-ayet edilmese de efsanenin söz konusu kilise-nin havasına oldukça yakıştığı söylenebilir. Zira Van Gölü'ndeki küçük bir adada çok uzaktan bile görülebilen bir konumda yükselen Ahta-

mar Kilisesi, dış cephe-sini şeritler halinde saran kabartmalarıyla, Doğu- Hıristiyan mimari sanatının eşsiz bir örneğidir. Çoğu yassı olan bu kabartmalar, puslu havalarda ya da gölgede duvarın içinde belirsizleşirken, gün ışığında canlanır; böylece kilise güneşle birlikte adeta "hayat bulur".

Bugüne dek Ahtamar üzerine yapılan araştırmalarda, kilisenin mimarisi ve süslemeleri birbirinden ayrı ele alınmıştır. Ne var ki, Ahtamar'da mimari ile dış donanım ayrılmaz bir bütündür, kiliseyi "ışıldayan" bir yapı haline getiren de bu bütünlüktür. Dolayısıyla, kilisenin bir bütüncül sanat yapıtı olarak değerlendirilmesi gerekir. Ahtamar'ın sanat tarihi açısından öne-mi ancak böyle bir bakışla açığa çıkar.

Ahtamar Kilisesi, daha önce başka örnekleri görülmüş bir yapı tipini temsil etmekle birlikte, iyi korunmuş tek örnek olması açısından büyük önem taşıyor.

Söz konusu kilise Arzdruni krallarından Gagik tarafından 915- 921 yılları arasında inşa edilir. Adanın seçilmesinin ana nedeni ise güvenlidir. Sahil kısmı zamanla su altında kalan surlarla çevrilidir ve bir de limanı bulunmaktadı.

Aslında Ahtamar Kilisesi'nden adını aldığı rivayet edilen hüznünlü aşk hikâyesinden haberi-

miz yoktu. Ta ki takvimler 29 Mart 2007'yi gösterene kadar. Bir yandan devletin lütf-kâr(!) ve alabilirdiğine samimiyetsiz tavırları, bir yandan inançlara ve yaşamlara yönelik hoşgörü-süzlüğün katliamlarla taçlandırıldığı(!) ülke-miz insanlarının "yoksa bu sefer gerçekten din elden gidiyor mu" endişeleri ile yüklü bir süreç başladı. Ancak kısa süre sonra aslında insanlarımızın endişelenmesi(!) için bir sebep olmadığı pek güzel anlaşıldı. Ermenilerin inanç ve ibadet özgürlüğü falan pekiştirilmeyordu. Yine bir kili-se kültürel soykırıma varacak şekilde devlete kazandırılıyordu. Bakanlık, 1000 yıllık Ermeni krallık merkezi Ani'nin adını "Anı" yaptığı gibi, Ahtamar Kilisesi'ni de haç ve çandan arındırarak ve adını da "Akdamar Müzesi"ne çevirerek "hoşgörüsünün sınırlarını" ortaya koyuyordu.

İstanbul Ermeni toplumundan bir grup aydının, Kültür Bakanı Atilla Koç'a gönderdiği mektupla ilgili haberin satırlarını Agos gazetesinin 23 Mart tarihli sayısından okuyalım:

"... Adadaki kilisenin isminin de Ahtamar Surp Haç Kilisesi olduğuna ve adını da her yıl Eylül ayının ikinci pazarına denk gelen 'Surp Haç' yortusundan aldığına vurgu yapan aydınlar, 'Bu, Ermeniler için önemli bir gün ve önemli bir yortudur. O kilisenin varlık nedeni de budur. Bu nedenle adanın ismi gibi kilisenin isminin de dinsel ve tarihsel ismine uygun olarak değiştirilmesinin yerinde olacağı kanaatindeyiz... İstenirse kilisenin kuru mülkiyeti cema-

ate, kullanma hakkı ilgili devlet kuruluşuna verilebilir. Ancak, eğer burası aynı zamanda bir kilise olarsa, kutsanması ve duayla açılması gerekir..."

Türkiye Ermenileri Patriği Mesrob II ise, "Tepesinde haç olmayan kilise olur mu? Ayrıca açılışta ayin de yapılmayacak. Eğer bir din olarak benim orada rolüm olmayacaksa, açılış gitmemin de bir anlamı olmaz" diyerek kilisenin dini açıdan iğ-diş edilmek istenmesine dikkat çekmektedir.

Gerçekten de kiliseleri büyük ölçüde tahrip etmek, mimarisine kıyamadıklarımızı(!) ise ya camiye ya da müzeye çevirmek oldukça yerleşmiş bir gelenek oldu bu topraklarda. "Biz burada yabancıları(!) sevmeyiz" tadında biraz. Yok, biraz değil oldukça.

Hrant Dink, 19 Ocak günü sokak ortasında gündüz gözüyle katledildi. Öldürüldüğü saatlerde onun hazırladığı son Agos sayısı, Agos'un 564'üncü sayısı piyasaya henüz çıkmıştı. Haftalık gazetesinin manşeti, Ahtamar ile ilgiliydi ve Hrant'ın elinden çıkan Agos imzalı "Tarihin cilvesi" başlıklı başyazısı da. Bakan Hrant Dink, Agos diye imzaladığı başyazıda ne yazmış:

"Restorasyonu tamamlanan Akhtamar Surp Haç Kilisesi'nin açılış tam bir arapsaçına döndüğü gibi, fazlasıyla da mizah kokmaya başladı. Doğru bir işi bu kadar yanlış bir mecraya kaydırmak ve eline yüzüne buluşturmak ancak bu kadar becerilebilir. Gizlenemez gizli niyet, ancak bu kadar sırtabilirdi. Tam bir komedi. Tam bir rezalet!

Antakya asimilasyon kışkıracında

Tarihi milattan önce 4000'lere dayanan Antakya, devletin asimilasyon politikasının hedefinde.

Ermeni, Yahudi, Rum, Arap, Kürt ve Türklerin yüzyıllardır iç içe yaşadığı ve tarih boyunca sayısız medeniyete ev sahipliği yapan Antakya şehri, adım adım geçmişinden koparıldı.

Ermenice, Arapça ve Kürtçe olan köy isimleri Türkçe isimlerle değiştirilerek geçmişle olan bağları koparıldı. Antakya'da bu milliyetlere ait tarihi ve kültürel kalıntılar bir bir yok edildi. Bugüne ulaşabilmeyi başaran çok az sayıda eser ise Türk kültürünün bir ürünü olarak sunulmaktadır.

Antakya'nın 1938'de Türkiye'ye dahil edilmesi ile asimilasyon politikası da hız kazandı. Önce bir şehir isminden öte Ortadoğu ta-

rihinin-kültürünün bir parçası ve bugünü geçmişe bağlayan bir tarihi ifade eden Antakya ismi Hatay olarak değiştirildi. Ardından üzerinde bölgenin kadim halklarının yaşadığı verimli topraklara Bulgaristan, Afganistan, Tokat ve Samsun'dan gerici-faşist kesimler yerleştirildi.

Arap Alevileri-Nusayrilerin ülkemizde en kitlesel olarak yaşadığı ve Türkiye'nin tek Ermeni köyü Vakıflı'nın da bulunduğu Antakya'da dünyanın en büyük dördüncü arkeolojik müzesi bulunmaktadır. Bu müze Antakya'da yaşayan değişik inançlardan kültürlere birer ayna tutmaktadır. Antakya ülkemizde bir Havra, Sinagog, Cami-Türbe ve bir Ziyaretin yanyana bulunabildiği ender yerlerden biridir.

Antakya, Hıristiyanlığın ilk olarak yayıldığı ve bu ismi aldığı, aynı zamanda Hıristiyanların

Hükümet 'Ermeni sorunu' konusunda hâlâ doğru bir yöntem ve doğru bir yol tutturamadı. Dergi sorun çözmek değil, güreşe soyunmuş pehlivan gibi puan kazanmak. Neyi, nasıl yapıp, arkaya dolanacak da rakibini künde oturacak. Tüm tasası bu. Hiç ama hiç samimi değil. Güya Ermeni tarihçileri tarih konuşmaya çağırıyor ama kendi aydınlarını Ermeni soykırımını konusunda muhalif söylemlere sahip oldukları için de yargılamaktan çekinmiyor.

Doğu Anadolu'yu turizme kazandırmak için Ermeni Kilisesi'ni de restore ediyor ama 'Bu işten nasıl daha fazla değişik siyasal yararlar sağlanırsa, dünyaya bunu nasıl pazarlarını' diye de işin tadını kaçırarak bir sakınca görmüyor."

19 Eylül günü geldiğinde ise inkarla geçen bir 95 yılın ardından yoğun katılımın gerçekleştiği "o tartışılan ayın" gerçekleşti. Türkiye Ermenileri Patrikliği Genel Vekili Aram Ateşyan'ın yönettiği ayın, kilise bahçesinde toplanan din adamlarının topluca kiliseye girmesiyle saat 11.00'de başladı ve yaklaşık 2 saat sürdü. Van Valliği, ayın için 4 bin kişinin şehre geldiğini açıkladı. İstanbul'dan düzenlenen çok sayıda tur, Ermenileri buraya taşıırken, Almanya, Kanada ve ABD'den de diaspora Ermenileri geldi. Ayine yerel halk da büyük ilgi gösterdi. Ayinin ardından İstanbul'dan gelen Maral Dans Topluluğu bir gösteri yaptı.

(Ankara)

kurduğu ilk kilisenin de bulunduğu bir bölgedir. "Tek bayrak, tek devlet ve tek millet" faşist-ırkçı anlayışını bayrak edinen devlet, bu topraklarda yaşayan tüm milliyet ve inançları yok sayarak, asimile ederek aynı zamanda bir kültür ve tarih katliamı da gerçekleştiriyor.

Bunun son adımı nüfuz cüzdânlarında doğum yeri ibaresinin altından yazılı Antakya isminin kaldırılması oldu. Bundan sonra Antakya yerine doğum yeri olarak Hatay veya Merkez yazılacak.

Bölgede yaşayan çeşitli milliyet ve inançlardan emekçileri Türk ve Sünni olarak gören bu ırkçı-faşist anlayış yeni uygulama ile bunu bir adım ileri taşıdı. Ancak imha-inkâr ve asimilasyona karşın yüzyıllardır aynı topraklarda, bir gökkuşağı misali kendi inançlarını yaşatarak bugünlere taşıyan Antakyalılar bundan sonra da kendi kimliklerine sahip çıkacaklar. (Antakya'dan bir İK okuru)

Okmeydanı'nda polis terörüne tepki

Polis terörünün hedefinde yine emekçi mahalleler var

Okmeydanı'nda bir haftadır polis terörü yaşanıyor. Polis kendisine verilen ve zaten oldukça geniş olan yetkileri sınırsızca kullanmaya devam ediyor. Gençleri yol ortasında durdurarak keyfi bir şekilde kimlik kontrolü yapıyor. Duvardaki afişleri yırtıyor ve devrimcilerin açtığı standlara saldırıyor. En son 16 Eylül günü Demokrasi Evi'nin yaptığı basın açıklaması sonrası Sibel Yalçın Parkı'na gaz atan polis, Halk Cephesi'nin standına saldırdı.

Saldırıyı protesto etmek üzere 19 Eylül Pazartesi günü Halk Cephesi'nin örgütlediği bir yürüyüş yapıldı. "Halkı gaza boğan katil polis mahalleden defol" pankartı açarak Sibel Yalçın Parkı'nda toplanan grup, buradan yürüyüşe geçti. Sık sık "Katil polis mahalleden defol",

TAYAD üyelerine linç saldırısı

TAYAD'lı aileler tecridin kaldırılması, sohbet hakkının uygulanması ve hapisanelerdeki işkencelerin önlenmesi talepleriyle İstanbul'dan Ankara'ya bir yürüyüş başlattı. Yürüyüş, İstanbul Kartal Meydanı'nda toplanılarak yapılan basın açıklamasının ardından 18 Eylül günü başlatıldı. TAYAD'lı aileler tutsaıkları içlerinden alana dek bu yürüyüşe son vermeyeceklerini ifade ettiler.

Yürüyüşlerinin 7. gününde Bolu durağında TAYAD üyeleri sivil faşist bir grubun taşlı sopalı linç saldırısına uğradı. "Kahrolsun PKK" sloganları eşliğinde saldıran faşistlere

(H. Merkezi)

"Polis defol bu mahalle bizim", "Yaşasın devrimci dayanışma" sloganları atıldı. Sağlık Ocağı önüne gelen grup burada basın açıklamasını okudu.

Açıklamada polisin bu saldırısının sadece Halk Cephesi'ne yapılan bir saldırı olmadığı, bütün devrimcilerle, ilerici-demokrat insanlara ve

müdahale etmeyen polis ise Bolu'dan kordon eşliğinde çıkan tutsak yakınlarına gaz bombalarıyla saldırdı. Ardından polis aracına zorla bindirilen TAYAD'lılar burada da işkenceye maruz kaldılar.

mahalle halkına yapılan bir saldırı olduğu vurgulandı.

Basın açıklamasına: DHF, Devrimci Hareket, Partizan, SODAP, Okmeydanı Halkevi, Okmeydanı Demokrasi Evi ve ÖDP katılarak destek verdi.

(Okmeydanı Partizan)

Rıdvan Turan'ın da olduğu 11 kişi tutuklanma talebiyle nöbetçi mahkemeye sevk edildi. Mahkeme gözetim altına alınan SDP ve TÖP'lüleri "Devrimci Karargâh Örgütü" üyesi oldukları iddiasıyla tutukladı.

Mahkeme günü Barbaros Parkı'nda bir araya

"12 Eylül paşaları yargılansın"

Çeşitli kitle örgütleri 12 Eylül paşalarının yargılanması için 19 Eylül günü Kadıköy Tepe Natilius önünde bir araya geldi. 78'li Girişimi'nin öncülüğünde bir araya gelen 35 kurum "Darbenin 30. yılı 12 Eylül darbeleri yargılansın" pankartının arkasında faşist cunta döneminde katledilen devrimcilerin resimlerinin bulunduğu bir pankart açtı. Mitinge UPS işçileri de kitlesel olarak katıldı. Yürüyüş boyunca "Direne direne kazanacağız", "Bijî bratiya gelan", "Hakkâri halkı yalnız değildir", "UPS'ye sendika girecek başka yolu yok" vb. sloganlar atıldı. Kadıköy Meydanı'ndan son bulan yürüyüşün ardından Tertip Komitesi Başkanı Prof. Dr. Tahsin Yeşildere açılış konuşması yaptı. Yeşildere'nin ardından ortak basın metnini 78'li Girişimi'nden Celalettin Can okudu. Eylem, BDP Eşbaşkanı Gülten Kışanak'ın konuşmasının ardından sona erdi.

(İstanbul)

Pınar Sağ hakkında 2 yıl hapis isteniyor

Pınar Sağ, 17'lere atfen söylediği sözlerden ötürü yargılanıyor

Sanatçı Pınar Sağ hakkında "suç ve suçluyu övdüğü" iddiasıyla açılan davanın ikinci duruşması görüldü.

16 Eylül'de Nazımiye Asliye Ceza Mahkemesinde görülen duruşmaya Pınar Sağ, eşi Tolga Sağ, dostları ve avukatlarıyla katıldı.

Dersim Nazımiye'de önceki yıl yapılan "Düzgün Baba" festivalinde sahne alan Pınar Sağ'ın 17'lere atfen söylediği "Artık dağlarımızda çatışmalar olmasın, barış gelsin, kimse ölmesin. Mercan Dağları'nda 17 genç silahsız öldürüldü. Artık bu savaş son bulsun, biz kendi memleketimizde özgürce gezebilelim" sözlerini suç kabul eden savcılık Sağ hakkında dava açmıştı.

Duruşmadan sonra bir açıklama yapan Pınar Sağ, Türkiye'de barışı savunmanın ve kardeşliği istemenin suç olarak görüldüğünü söyledi. Duruşmaya Partizan da dayanışma amacıyla katılarak Pınar Sağ'a destek verdi.

(H. Merkezi)

Cumartesi anneleri

286. Hafta

"Kayıplar bulunsun faileri yargılansın"

talebi ile her Cumartesi Galatasaray Lisesi önünde bir araya gelen kayıp yakınları eyleminin 286. gününde 26 Eylül 1991 tarihinde gözetim altına alınmış ve kaybedilen İbrahim Gündem'in akıbetini sordu. Eylemde açıklamayı İHD İstanbul Şube Başkanı Abdülbaki Boğa yaptı. Boğa açıklamasında Gündem'in kaybedilişine kısaca değinerek dönemin sorumlularının yargılanmasını istedi.

287. Hafta

287. haftada Galatasaray Lisesi önünde bir araya gelen kayıp yakınları bu hafta 9 Şubat 1994'te Mardin'in Kızıltepe ilçesi Kengerli kö-

yünde evinden alınarak kaybedilen Yusuf Tunç'un akıbetini sordu. "Faileri belli kayıplar nerede" yazılı pankart açan aileler adına açıklamayı İHD Gözetiminde Kayıplara Karşı Komisyon Üyesi Özgür Sevgi Göktaş yaptı. Göktaş, Tunç'un gözetim altına alınışını anlatarak dönemin yetkililerinin yargılanmasını istedi. (İstanbul)

SDP ve TÖP'e operasyon; 13 kişi tutuklandı

Sosyalist Demokrasi Partisi (SDP) ve Toplumsal Özgürlük Platformu'na (TÖP) yönelik gerçekleştirilen operasyonda 17 kişi gözaltına alındı.

21 Eylül günü sabah saat 5.00'te SDP Genel Merkezi, Genel Başkan Rıdvan Turan ve parti üyeleri ile TÖP sözcüleri Oğuzhan Kayserilioğlu ve Tuncay Yılmaz'ın evlerine baskın düzenleyen kar maskeli polisler 17 kişiyi gözaltına aldı.

Gözaltına alınan 17 kişi üç gün Vatan Emniyet Müdürlüğünde gözaltında tutulduktan sonra 24 Eylül'de Beşiktaş Ağır Ceza Mahkemesine çıkarıldı. Savcılığa çıkarılan 17 kişiden aralarında

Ünlü polis/kontrgerilla şeflerinden, kitabı yazmadan ve kendi isteğiyle merkeze alınmadan önce Eskişehir Emniyet Müdürü olarak görev yapan **Hanefi Avcı**, "**Haliç'te Yaşayan Simonlar. Dün Devlet Bugün Cemaat**" adıyla bir kitap yazdı. Yer yerinden oynadı! Kitap yüksek tirajlarla 5 baskı yaptı. Korsanlarının miktarını bilinmiyor. Yaklaşık 600 sayfalık kitap iki bölümden oluşuyor. Birinci bölüm **Devlet**, ikincisi **Cemaat**! Birinci bölümde devletin yaptıklarını, ikinci bölümde ise **Cemaatin (Fetullah Gülen Cemaatinin) icraatlarını, esas olarak da polis içindeki örgütlenmesini anlatıyor Avcı kitabında.**

Hanefi Avcı'nın kitabında değinilebilecek, değinilmesi gereken onlarca konu, olay, anlatım, çelişki var. Hepsini tek tek incelemek mümkün değil elbette. Örneğin, Avcı'nın bunca yıl İstihbarat Daire Başkanlığından, KOM başkanlığına kadar birçok üst düzey görev yapmış olmasına karşın bu kadar "saf" olmasını anlamak mümkün değil. Sen Diyarbakır gibi bir yerde üstelik savaşın en yoğun yaşandığı yıllarda polis şefliği yap ama neler olduğunu sonra anla/kavra! Gel, cemaatin iyi polislerinden biri olarak terfiler al ama cemaatin nasıl bir şey olduğunu gözden düşüktükten sonra fark et! Bunca yıllık kontrgerilla şefliği ve bu kadar safluk bir kitap için fazla değil mi?

AVCI İKEN AV OLAN BİR KONTRGERİLLANIN ÇİRPİNİŞLARI

Masal, bir Anadolu gencinin devlete-milletine hizmet aşkıyla yapıp tutuşan, haksızlıklara hiç mi hiç gelemeyen, haksızlıklar karşısında gerekirse kendini/kariyerini hiçe sayan, dürüst mü dürüst, insancıl mı insancıl, ama en önemlisi de saf mı saf bir polis adayı olarak polis okuluna girişleriyle başlıyor. Bu Anadolu gencinin adını, eline düşen devrimciler, ilericiler, yurtseverler eskiden beri bilirlermiş ama kamuoyunda en çok da Susurluk kazası sonrası ortaya saçılan devlet örgütlenmelerine (JITEM) dair verdiği ifadeler ve yaptığı açıklamalarla tanınıyor! "Kahramanımız"ın adı **Hanefi Avcı**!

Masalda; Avcı kendi sözleriyle "sonra bir anda polislikten, devletin güvenlik gücü olmaktan, yani avcılık-tan sistemin istemediği, yanlış bulduğu bir hedef, bir av konumuna düşmüş" mü? Ve kendisinin de özellikle de "yasadışı" bir şekilde dinlendiğini öğrenip işin iyice ciddiye bindiğini görünce, av olmanın ne menem bir şey olduğunu da bilen usta avcı tecrübesiyle, kendisini neler beklediğini "ön" görmüş ve kaleme sarılmış. Anlatmış da anlatmış; devrimcilere, yurtseverlere, komünistlere yönelik operasyonlarından örnekler vermiş... Başına geçtiği istihbarat örgütünü nasıl kalkındırdığını, son teknolojik aygıtlarla peşine düşüklerini nasıl yakaladığını anlatmış. İnsanları nasıl ajanlaştırdığını, muhbirleri nasıl kullandığını anlatmış. Katıldığı sorgulardan bahsetmiş bol bol. Sorgudaki insanların direnerek, arkadaşlarını satmayarak, fedakarlık yaparak kendisinde nasıl bir saygıya yol açtığını tekrarlayıp durmuş. Kendi devletinde olmayan değerlerin bu bir avuç insanda yaşadığını görmüş, şaşırılmış. Görev uğruna tüm yaptıklarının doğru olduğu fikrini zihninde yıkıvermiş!

Yazmış da yazmış Av(ı); ama bazı ayrıntıları unuttuğumuz(!) Örneğin yaptığı işkencelerden hiç bahsetmemiş. İşkencede katlettiği devrimcilerin adını hiç mi hiç anmamış! Hep savaşın en yoğun yaşandığı yerlerde görev yapmış. [*12 Eylül öncesi sağ-sol çatışmalarının ülkeyi iç savaş aşamasına getirdiği olaylardan, 1984 sonrası PKK'nın yarattığı Güneydoğu katliamlarına; 1990'lı yılların başında yeniden PKK'nın kazandıran (başta İstanbul olmak üzere) büyük illerimizdeki suikastlara; siyaset ve terör olaylarına kadar tüm

ideolojik çatışmaların soruşturulması safhasında yer aldım.] Kontrgerilla eylemlerinden, JITEM'in faaliyetlerinden hep haberdar olmuş, ama kendisi hiç karışmamış bu işlere, kendini insanlık abidesi gibi gösterme uğraşındaki Hanefi Avcı! Hatta Diyarbakır-Hani'de PKK gerillaları tarafından vurulan bir polisin başının ucunda "ilk defa kim olursa olsun hiç kimse ölmeden bu işi halledilebilir" dilemiş. Şunları düşünmüş meslektaşının başında: "Bunun başka bir çaresi yok mu, neden gencecik insanlar ölüyor, yazık değil mi, neden onlar ölmeye mahkûmlar, ölmeleri şart mı, niçin ölüyorlar gibi sorular zihnimde dolaşmış durdu"! Yazık değil miymiş? Yazık elbette Hanefi Avcı. Sana çok yazık. O çok övündüğü çalışkanlığına devrimcilere, yurtseverlere onca işkence ettikten sonra bu sözleri söyleyen kişiye çok yazık! Çünkü Hanefi Avcı, bu olaydan sonra da öldürmeye devam etti!

Bu saf Avcı, "devletin/milletin değerlerini korumak için" "bunlara karşı gelenlerin bertaraf edilmesi gerektiğini" düşünenlerden farklıymış" kendince! O her şeyin meşru, aheni ve herkesin huzurunda olması gerektiğini düşünüyormuş! "Susurlukçuların yaptığı gibi gizli, kaçak değil"! Peki sizce niye Hanefi Avcı'nın tek bir lafını duymamışız o meşhur Susurluk kazası oluncaya dek? Vedat Aydın cinayeti ile ilgili dönemin Diyarbakır Emniyet Müdürü Hüseyin Kocadağ'ın değerlendirmesine (itirafına) tanık olduğu halde dili mi şışmiş de açıklamamış? Diyarbakır Asayiş Kolordu Komutanlığı ve Diyarbakır Alay Komutanlığı içerisinde tahsis edilen yerlerde JITEM levha-

larının bulunduğunu biliyormuş da neden mahkemeye ifade verinceye kadar susmuş? Kürt halkı, kurulduğu günden bu yana JITEM'in var olmasından da öte yaptığı icraatları dünyaya duyurmaya çalışırken Hanefi Avcı'nın sesini duymayışımız neden acaba? Bu icraatların ve yöntemlerin bir parçası olmasından ileri geliyor olmasın! Elbette öyle! Hanefi Avcı değil 600 sayfa, 600 cilt yazsa yine de halka karşı işlediği suçlarını örtemez! Bizleri inandıramaz. Bizim tanıklıklarımız var. **Ali Uygur** var! 9 gün boyunca haber alamadığı oğlunu sormaya gelen anne Hatice Uygur'a "Oğlum bir operasyon sırasında kaçtı. Ama inşallah ölmüştür" diyen Hanefi Avcı'nın kendisidir zira. Hâlbuki bu sözleri söylediğinde Ali Uygur zaten işkence katledilip başkasının ismiyle kimsesizler mezarlığına gömülmüştür!

Ama Avcı'nın hedef kitlesi herhalde biz değiliz zaten! Onun hedef kitlesinin de yaptığı işkenceleri, kontrgerilla faaliyetlerini sormayacağını biliyor elbet! O yüzdendir bu kadar rahat, bu kadar pervasız! Zaten devrimciler dışında kimse durmadı bunun üzerinde. (Taraf gazetesinin cemaati kollamak için çelişki aramaktan kalan zamanda Avcı'nın işkencecilğine vurgu yapmasını, tanık dinlemesini bir kenara koyuyoruz.)

Asıl mesele cemaat!

Avcı, ilk bölümde devletin icraatlarından bahsettikten, çürümüşlüğüne gördüğünü söyledikten sonra ikinci bölümde cemaate geçiyor. Devlete ama en önemlisi polis teşkilatına bugün artık cemaatin hâkim olduğunu

söylüyor. Polislerin artık amirlerinden değil, bağlı oldukları cemaatin imamından emir aldıklarından yakınıyor. Cemaatin elindeki (kendisinin kurduğu) istihbarat ağı sayesinde herkesi yasadışı dinlediğini, herkes hakkında koz biriktirdiğini ifşa ediyor. Gülen cemaati ile AKP hükümeti arasındaki ilişkiye değiniyor imalarla, yumuşakça da olsa... Polis teşkilatının İçişleri Bakanlığına değil cemaatin imamı Kozanlı Ömer lakaplı **Osman Hilmi Özdil**'e bağlı olduğunu iddia ediyor.

Boğazına kadar uyuşturucu içine batmış olan, ünlü uyuşturucu kaçakçısı Habib Kaplan'ın polisteki adamı Emniyet Genel Müdürü **Emin Arslan**'ın cemaat tarafından harcandığını söylüyor. Hatta "kendisinin yapacağını ama Emin abisinin böyle işler yapmayacağını" söyleyerek kefil oluyor abisine! Sebep olarak da Aslan'ın F. Gülen cemaati hakkında emniyette rapor hazırlamasını gösteriyor. Yine harcananlar listesinde Emniyet Genel Müdür Yardımcıları Mustafa Gülcü ve Celal Uzunkaya'yı gösteriyor Avcı. Çünkü Mustafa Gülcü de cemaatin adamlarına karşı tahkikat yaptırıp duruyormuş! Sonuç olarak devletin tüm kurumlarında olduğu gibi polis içinde de cemaat örgütlenmesinin boyutlarını gözler önüne serdiğini iddia ediyor.

Bu karşı çıktığı her şeyi F. Gülen cemaatinin yaptığını/yaptırıldığını iddia ediyor ama H. Avcı F. Gülen'i bir türlü bu işin içine karıştırmamaya özen gösteriyor. Zaten "cemaatin kendi mecrasında faaliyet yürütmesine karşı" olmadığını, hatta çok değerli bulduğunu da söylüyor. Hatta verdiği röportajlarda Gülen'den şefaata bekleyen laflar ediyor. Kendisinin de av durumuna düşmeden önce cemaatin adamlarından olduğunu bilmeyen yok çünkü. Daha polis okulu yıllarından itibaren önce Nurcularla daha sonra Gülen cemaatiyle olan ilişkileri sır değil Avcı'nın. Kendisi de kitabının kimi yerlerinden bu ilişkiye değiniyor, hatta 28 Şubat döneminde cemaatin bazı adamları "o gün yapılanları doğru bulurken, bazıları geri adım atarken" kendisi "o gün de yapılanların yanlış olduğunu" söylemiş, bu yüzden tutuklanmış, ağır ceza tehdidi ile yargılanmış!

Nitekim cemaatle ilişkisine gönderme yaptığı AKP hükümeti kurul-

duğunda yapılan **ilk 4 atamada** kendisi de Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM) Daire Başkanlığına atanmıştı. Ayrıca Ergenekon, Bal-yoz gibi operasyonların doğru olduğunu hala kendisi de ifade etmekte. Ordunun siyasetten köşesine çekilip işini yapmasının doğru olduğunu düşünüyor. Özünde tasfiye programı olan "açılım" politikalarından da övgüyle bahsediyor. Yani aslında cemaatle bağlantı kurduğu AKP hükümetinin politikalarından hiç de farklı düşünmüyor Hanefi Avcı da. Ama ne olmuşsa olmuş, bu çevreden giderek uzaklaşmış/uzaklaştırılmış, sürgünler yemiş, çevresindeki insanlar da dahil kendi en özel telefon numarasından bile dinlendiğini öğrenmiş ve artık av olduğunu anlamıştır. Avcı'nın neden cemaatle arasının bozulduğunu araştıracak değiliz, bizi hiç ilgilendirmiyor işin bu yanı. Ama merak etmek de Avcı bir şekilde bunu da ifşa ediyor kitabında; "Size karşı olanların sizlere haksızlık yapanların suçlarını ve yanlışlarını bulup çıkarmanız, bunlarla ilgili olarak adli ve idari mekanizmalar çerçevesinde tahkikat yaptırmanız tabi ki hakkınız... Fakat komplo kurmak, suç uydurmak, iftira atmak, tuzaga düşürmek vicdana sığar mı? Ayrıca insanların yanlış da olsa onları gizlice dinleyip gizli kameraya kaydederek utan-

Avcı kitabında devlete yol göstermekten de geri kalmıyor elbette. "Ne Yapılabilir" diyerek açtığı başlıkta da akıl veriyor düzenin daha iyi nasıl işleyeceğine dair. Bunca yılın deneyimiyle işlerin kötüye gittiğinin (ama işin başına şu ya da bu klik geçtiği için değil) farkında.

Avcı her şeyi yarım yamalak aktarıyor ama kendisini hiç işin içine katmasa da, yaşananların milyonda birinden bahsetse de ve amacı kendini aklamak olsa da bir devlet tablosu da sunmuyor değil. Bilmediğimiz bir şey değil ama bir kontrgerilla artığı söyleyince daha bir görünür oluyor her şey! Egemenlerin hangi klğinin hükümette olması, devlette etkin olması

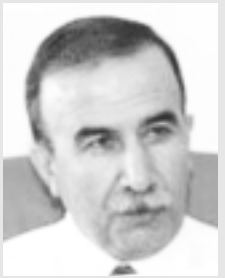
Kitabın ismi PKK kampında örgütün mahkemelerinde görevli Simon isimli bir gerilla komutanından geliyor. Avcı'ya göre illegal örgüt mensupları, (ne kadar saygıyı hak etseler de) bir süre sonra mantıklı düşünmeyi bırakıyorlar ve sadece örgütün penceresinden bakıp haksızlıklara imza atıyorlar! Haliç ise kötü kokuları temsil ediyor. Haliç'in kötü kokular yaydığı dönemlerde insanların hiç rahatsız olmadan Haliç tarafından yaşayabilmemesi hep şaşmış Avcı!

dırmak, açığını bulmak, hayatının tamamını değil, bir anını, tek bir cümlesini çıkarıp ona saldırmak ne ölçüde insanlığa ve adalete sığar" diyor. Yani ona bir fırsat verseler, "suçsuzluğunu", kendisine yapılan "haksızlığı" kanıtlayacak, kurulan "komplo"yu açığa çıkartacak. Ah F. Gülen onu bir dinlese, o da onun elini bir öpebilse eski şanlı hükümlerine dönüverecek. Ama herhalde bu yönde bir ışık görmemiş olacak ki daha önce yazdığı bu kitabı piyasaya sürüyor!

çok da önemli değil. Hep ortak düşman halk oluyor. Dün Susurluk'u temizlemek için uğraşır görüntüsü veriyorlardı bugün Ergenekon'u... Kimseyi, hiçbir yeri temizledikleri falan yok elbette çünkü kirli olan kendileri, kendi sistemleri! Biri gider diğer gelir. Giden konuşur, adaletsizlikten yakınır... Ta ki ezilenler, bu kliklerden birinin arkasına yedeklenmeyip kendi bağımsız örgütleriyle buluşup örgütleninceye kadar!

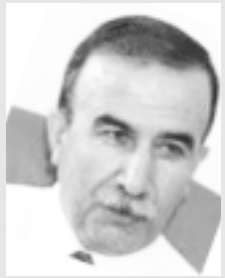
(İstanbul'dan bir İK okuru)

KİTAPLAR

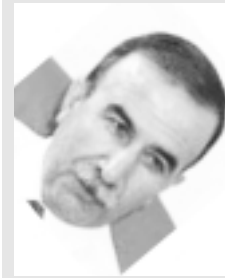

* Ülkemizde ise yıllardan beri Genelkurum, MGK, MT içerisinde ve hatta Emniyet teşkilatı içerisinde farklı adlarla da olsa psikolojik harekât birimleri mevcuttur. Bu birimlerin asli işlevi tüm devlet kurumlarının organizasyonuna kodlanmış psikolojik harekât yürütmektir. (337)

* 1988 yılında başlayıp 1995 yılında fiilen bıraktığım dinleme ve izleme işlemleri dolayısıyla binlerce telefon dinlenmesine karar verdim ama bir iki istisna dışında mahkemeye karar aldığımızı hatırlıyorum. (360)

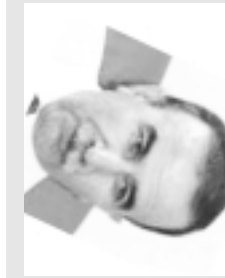
* Esasen devlet yanlış yapsa bile resmi olarak hiçbir zaman yalan söylemezdi, mahkemelere ya da ilgili kurumlara yazılı cevap verilirken mutlaka doğrular söylenirdi. İlk defa Jandarma Genel Komutanlığı (bence tarihi bir hataydı) JITEM yoktur diye yalan bir yazılı beyanda bulundu. O yazıyı hazırlayan, paraf eden, imzalayanlar herkesin yüzüne karşı devletin yalan söylediğini itiraf etti. (208)

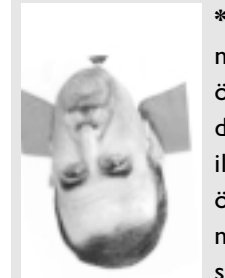
* Yıllar yılları kovaladı, olaylar olayları... Bir süre sonra, toplumsal yaşam için yıllarca düşman gördüğüm grup, düşünce ve örgütlerin aslında sağlıklı bir demokrasinin olmazsa olmazı olduklarını; modern toplum için asil tehlikenin, bunların aksine her muhalefeti yok etmeye odaklanmış olan benim savunduğum değerler olduğunu anladım. Bu açıdan eskiden savunduğum tüm düşünceleri düşman görmek tarif edilmez bir duyguydu. (8)

* Sonra kendimize baktım, biz de öyle değil miydik? Kendi teşkilat mensuplarımızın suçlarını gizlemeye çalıştığımız ama vatandaşın işlediği suçlara en ufak hoşgöründe bulunmuyorduk. Vatandaşa kötü muamele eden, darp ve işkence eden, görevini kötüye kullanan, rüşvet yiyen meslektaşlarımızı yakalayıp suçlarını ortaya çıkarmak konusunda ne kadar gayretliydik? (18)

* Şu açık olarak görülmektedir ki özellikle ordu başta olmak üzere her kurumun bünyesindeki gizli kuruluş (cuntalar, ihtilal hazırlığı toplantıları, anti demokratik tertipler) içinde cemaatin casusları vardır. Bu açıdan herkes bu tür yöntemlerden yararlanmalı, bu işlerden uzak durmalıdır. Bu casuslar buralarda edindikleri her bilgiyi ve dokümanı taşıyorlar. (553)

* Benim özen-düğüm illegal örgüt mensuplarının eylem ve faaliyetleri değil, dünyanın maddi nimetlerini bir kenara iterek bir fikir-ideal uğruna yaptıkları fedakarlıklarıdır. Hatta özenerkek, onların yerinde olmayı bile düşünmüşümdür. (11)

UPS DİRENİŞİ KARARLILIĞINI KORUYOR

Kargo devi UPS'de yaşanan işçi kıyımının ardından başlayan ve uluslararası çapta yankı uyandıran direniş, yüz günü aşması na rağmen kararlılıkla devam ediyor.

Direnin başlaması ile sendikayı muhatap almayacağını söyleyen patron, bugün sendikayla anlaşma taleplerinde bulunuyor. TÜMTİS de, UPS patronu ile bu yönlü görüşmeleri gerçekleştiriyor. Sendika

yaptığı görüşmelerde bu zamana kadar işçilerin talepleri noktasında ödün vermedi. Bu nedenle işçilerin kararlı direnişi daha da alevleniyor.

UPS direnişi hakkında daha ayrıntılı bilgi almak için **23 Eylül** günü direniş çadırını ziyaret ettik. Ziyarete gittiğimizde işçiler futbol oynuyordu. Maçın ardından TÜMTİS Genel Başkanı **Kenan Öztürk** işçiler ile kısa süreli bir toplantı yaptı. Biz de direniş hakkında Kenan Öztürk ile görüştük.

- UPS direnişinin son durumu hakkında bilgi verebilir misiniz?

Kenan Öztürk: 2 Mayıs'tan bu yana Mahmutbey, Kurtköy ve İzmir aktarma merkezleri önünde direniş çadırlarımız kurulmuş durumda.

Bildiğiniz gibi UPS uluslararası bir firma, dünyanın hemen her yerinde faaliyet yürütüyor. Bünyesinde beş yüz bine yakın işçi çalıştırıyor. Dünyanın her yerinde ör-

gütlü olan bu firma Türkiye'de henüz sendikayı dahi kabul edemeyecek düzeyde.

UPS patronu bu gücü, Türkiye'deki anti-demokratik yasalardan alıyor.

Bizim de direnişin kamuoyuna mal edilmesi ve yapılan saldırıların teşhir edilmesi açısından çalışmalarımız sürüyor. Uluslararası alanda bağlı olduğumuz ITF, Meksika'da yaptığı 42. Genel Kurulu'nda 1 ve 15 Eylül tarihlerini UPS işçileri ile dayanışma günü ilan etmişlerdi. Yıllardır dayanışma amaçlı yayınlanan mesajların yerini eylemler aldı. Bu bizlere, direnişimizin etki gücünü gösteriyor. Ama ülkemizde dayanışma anlamında yapılanların önemli ama yetersiz olduğunu görüyoruz.

Referandum sürecinde AKP'nin demokratikleşiyoruz söylemlerinin içeriğinin ne kadar boş olduğunu anayasal haklara yapılan saldırılarla görüyo-

ruz. Bizler bu ülkeye demokrasinin ancak emekçilerin mücadelesi ile geleceğini biliyoruz. Bu anlamda direnişimiz bizlere bir şeyleri öğretiyor. Direniş boyunca ciddi kazanımlar oldu. Ciddi adımlar atıldı. Tüm bunların büyük bir kazanımla sonuçlanması açısından güçlü bir dayanışma ağına ihtiyacımız var. Gazeteniz aracılığı ile tüm kesimleri UPS işçileri ile dayanışmaya çağırıyoruz. **(İstanbul)**

"YENİ SINAV DEĞİL, KOŞULSUZ VE GÜVENCELİ ATAMA İSTİYORUZ"

"KOPYAYLA PARAYLA SEÇME SINAVI"

Ataması Yapılmayan Öğretmenler Platformu üyeleri, KPSS'de yaşanan kopya skandalı üzerine eğitim bilimleri sınavlarının iptal edilmesini ve atamaların durdurulmasını protesto etti.

18 Eylül günü Taksim Tünel'de bir

araya gelen platform üyeleri "Koşulsuz atama istiyoruz" yazılı pankart açarak Taksim Meydanı'na kadar yürüdüler. Eylemde "Ücretli öğretmenliği referandumuna sunuyoruz" yazılı seçim sandığı ve "Kopyayla Parayla Seçme Sınavı", "Öğretmenlerin aydınlatmadığı bu ülkeyi, ampul nasıl aydınlatırsın" yazılı dövizler ilgi çekti. Taksim Meydanı'nda son bulan yürüyüşün ardından basın açıklamasını **Nurcan Kısa** okudu. Sınav bombardımanına tutulan halkın cebinden çıkan paralarla milyar dolarlık pazarlar kurulduğunu belirten Kısa, birilerinin kasasını dolduğunu ifade etti. **(İstanbul)**

"Eğitim bilimleri sınavının ne zaman yapılacağı, yapılacak sınava nasıl güvenileceği ve hangi kurum tarafından yapılacağı büyük bir soru işaretidir; ancak anlaşılabilir bir şey varsa MEB bu durumu çoktan fırsata çevirmeyi kafasına koymuş durumdadır. Fırsatın adı ücretli öğretmenliklerdir. Üç kuruşa, güvencesiz, sendikası, sigortasız çalıştırılan ücretli öğretmenler hem daha ucuz gelecek hem de bu çürümüş sistemin ilerleyen günlerde kendini yeniden yapılandırması için de zaman kazandıracaktır" dedi. Basın açıklamasında dikkat çekilen başka bir konu ise okullarda yüz binlerce öğretmen açığı mevcutken sınavın tekrarı sonrasında yapılacak olan 30 bin öğretmen atamasının sorunu çözmeceği oldu. Basın açıklamasında sık sık "Okullar Öğretmensiz, Öğretmenler İşsiz", "Ücretli Köle Olmacağız" sloganları atıldı. Basın açıklamasına **YDG** de destek verdi. **(Mersin)**

ESENYURT İŞÇİLERİNDEN KAZANIM

Sendikadan istifa etmedikleri için işten çıkarılan Esenyurt Belediye işçileri sürdürdükleri hukuk mücadelesini kazandı. Belediye-İş Sendikası 2 No'lu Şube tarafından yapılan açıklamaya göre toplam 54 işçinin davası sona erdi. 20 Eylül'de itiraz süresi dolan davalarda itiraz yapılmadığı için sonuç kesinleşti. Buna göre mahkeme, işçilerin sendikali oldukları gerekçesiyle işten çıkarıldığını ve işe iade edilmesine karar verdi. Esenyurt Belediye Başkanının bu karara uyararak işçileri işe geri alması gerekiyor. **(İstanbul)**

TÜRKAN ALBAYRAK'A DESTEK

Paşabahçe Hastanesi'nde bir süredir direnişte olan Türkân Albayrak'a DISK, KESK ve İTO'dan destek geldi.

Taşeronlaşmaya karşı direnişe geçen Türkân Albayrak haklı mücadelesini sonuna kadar yani haklarını alana kadar sürdürmekte kararlı. 2 ayı aşkın bir zamandır Paşabahçe Devlet Hastanesi'nin önünde fiili eylemine devam eden Türkân Albayrak için DISK, KESK ve İTO Başhekimle görüştü.

DISK Genel Başkanı **Süleyman Çelebi**; Türkân Albayrak'ın taşeronlaşmaya karşı yükseltmiş olduğu mücadeleyi DISK olarak uluslararası platforma da taşıyacıklarını söyledi. Türkân Albayrak ise ziyaret ve desteklerden dolayı sendikalara teşekkür etti ve tek başına da olsa kazanana kadar mücadeleden vazgeçmeyeceğini ifade etti. KESK İstanbul Şubeler Platformu adına konuşan KESK Genel Sekreteri **Emirali Şimşek** de, taşerona karşı mücadele eden Albayrak'ın yalnız olmadığını kaydetti.

Paşabahçe hastanesinde direniş devam ediyor

Direnin 78. gününde Türkân Albayrak ile görüştük. Taşeronlaşmaya karşı direnen Türkân Albayrak bu haklı mücadelesini kazanana kadar devam edeceğini ve bu yolda yalnız olmadığını belirtti. Onun özelleştirmelere, hak gasplarına karşı direnişini sonuna kadar bizler de destekliyoruz. Türkân Albayrak direnişe karşı hastanenin tutumunun aynı şekilde devam ettiğini her çarşamba saat 12.30'da yaptıkları oturma eylemine devam ettiklerini bu Çarşamba topladıkları imzaları eylemden sonra tepe üstüne yürüyüş yaparak bırakacaklarını ve herkesin desteğini beklediğini dile getirdi. **(Kartal)**

İZGAZ İŞÇİLERİ DİRENİŞİ SONLANDIRDI

Izmit Gaz Dağıtım Şirketi'nin (İZGAZ) el değiştirmesi ve şirketin taşeronlaştırılması İZGAZ işçilerinin işsiz kalmasına neden olmuştu. Birçok alanda sistemli saldırının ayağı olan özelleştirmeler İZGAZ şirketinde de hayat bularak hak gasplarının yolunu açtı. Bu taşeronlaşmaya karşı koyan işçiler işe geri dönmek talebi ile **3 Ağustos'ta** Kocaeli kent merkezindeki Sabri Yalın Parki'nde direnişe geçmişti. Yaklaşık 2 ay direnen işçiler, imza kampanyalarını ve parttaki direnişlerini sonlandırdılar.

İZGAZ işçileri adına konuşan **Emre Yılmaz Oktay**; "Öncelikle eylemimizde bize başından sonuna kadar destek veren tüm siyasi partilere, sivil toplum örgütlerine ve imza kampanyamıza katılan 10 bine yakın vatandaşımıza teşekkür ederiz" dedi. İşçiler çadır eylemlerini şimdilik sonlandırdıklarını ama verilen sözler tutulana kadar direnişlerinin devam edeceğini dile getirdiler. **(Kartal)**

İşçi gençliğe bir bakış

"... Gençliğe gidin beyler! Bu, her şeyi kurtaracak olan tek yoldur. Tanrı aşkına, aksi halde geç kalacaksınız (bunu he şeyden kıyayorum) ve "bilgiççe" taslaklar, planlar, çizimler, şemalar ve harika reçetelere sahip olacaksınız ama örgütlülük olmazsa ortada kalacaksınız. Gençliğe gidin..." **(Lenin-Stalin Gençlik üzerine Evrensel Basım Yayın)**

Lenin'in ST. Petersburg P. K. Savaş Komisyonu'na hitaben yazdığı bu tatlı sert uyarı, eleştiri ve öneriler kuşkusuz devrimci savaş açısından oldukça anlamlı ve önemlidir. Diğer yandan bizler Lenin'in gençliği nasıl algıladığı ve kavradığı hakkında muazzam ipuçları vermektedir. Her şeyden önce Lenin, gençliğin yeni olandan, ileri olandan taraf olacağını düşünmektedir. İkinci olarak, sınıf savaşının keskinleştiği daha doğru bir ifadeyle bedel ödeme ve ödemeye pratiğinin doruk noktasına ulaştığı koşullarda gençliğin öncü müfrezinin önünde yerini alacağına inanmaktadır.

Ülkemizde işçi gençlik denildiğinde tek başına sanayi sektöründe çalışan gençlik kesimi anlaşılamamaktadır. Çalışan gençliğin % 59'unun ücretli olarak (2.2 milyon) istihdam edildiği koşullarda bunun önemli bir kısmını hizmet sektöründe çalışan gençliğin oluşturduğu gözardı edilmemelidir. Yani meta üretmediği halde hizmet üreterek çalışan çok sayıda genç vardır, çeşitli tamir işlerinde çiraklar, otel, restoran vb. yerlerde çalışan temizlik, güvenlik vb. işlerde çalışanlar ve benzer durumda çalışan gençler... İşçi gençliği bir örgütlenme alanı olarak aldığımızda tüm bu kesimi de onun içinde düşünmek gerekir. Bugün çalışan gençlik kesimleri içerisinde nicel büyüklüğü bakımından işçi gençlik (hizmet sektörünü, çiraklığı vb. dahil ederek) ilk sırada gelmektedir. Zira "ücretli çalışan gençlik oranının (% 59) ancak çok küçük bir bölümünü tarımsal işlerle uğraşanlar oluşturur" demek mümkündür. (Çünkü tarımsal işlerle uğraşan kesim ya "ücretsiz aile işçisi" olarak ya da "kendi hesabına çalışan" olarak gösterilmektedir. O halde ücretli olup da tarım-

sal işlerle uğraşanlar çok küçük oranlardadır.) Bunun yanında yine ancak çok küçük bir bölümü memur vb.dir. (Çünkü bu alanda çalışmak için genelde uzun bir eğitim dönemi geçirilir, bu alanda çalışmaya aday pek çok genç varken çalışan genç çok azdır.) Yani % 59 oranı esas olarak çeşitli sanayi dallarında, hizmet sektöründe ve çirak olarak çalışan gençlerden oluşur. Oransal olarak işçi gençlik çalışan gençlik kesimleri içerisinde önemli yeri olsa da oldukça dağılık olarak konumlanmıştır. Bu gençlerin % 47'si 10 kişinin altında çalıştığı işletmelerde çalışmaktadır. Ki bu tablo işçi gençliğin örgütlenmesinin önünde ciddi bir engel olarak çıkmaktadır.

İşçi gençliğin (hatta esas olarak çalışan gençliğin) sorunlarının öncelikli sömürüye ilişkin sorunlar olduğunu tespit etmek gerekir. Yasal çalışma süresinin haftada 40 saat olmasına rağmen çoğunlukla "kayıt dışı" olarak çalışan gençlerin bu sürenin üstünde çalıştığı bilinmektedir. ATO'nun TÜİK İşgücü istatistikleri Veri Tabanı'nı kullanarak hazırladığı "Kayıtsız Gençler" raporunda (Mayıs 2007) belirtildiğine göre kayıt dışı çalışan gençlerin % 75'i haftada 40 saatin üzerinde çalışmaktadır; % 43'ü ise 60 saatin üzerinde çalışmaktadır. (Ki 15-24 yaş arası çalışan gençlerin % 64.6'sı kayıt dışı istihdamdır.) Göstermelik yasaların belirlediğinin çok üzerinde ve yoğun çalışan gençler gerek fiziksel gerek psikolojik pek çok sağlık sorunuyla boğuşmaktadır. Oysa genellikle hiçbir sosyal güvence olmadan çalışmaktadırlar. Bunun yanında emperyalizm patentli yasal düzenlemelerle de var olan sosyal güvenlik hakları gasp edilmeye çalışılmaktadır.

Ücretlerin düşüklüğü sorunu işçi gençlikte de oldukça yakıcı bir sorundur. Düşük ücretle uzun süreli çalışmaya diğer bir deyişle yoğun sömürüye ciddi bir işsizlik kaygısı eklenmektedir. Resmi rakamlarla gençlikteki işsizlik oranı 20'yi bulmuştur. Gerçekteyse bu oranın daha yukarıda olduğu kabul edilmelidir. OECD'in Ocak 2007'de ya-

yrılan "üye ülkelerde kadınlar ve erkekler" raporuna göre ülkemizde 15-19 yaş aralığındaki gen kadınların % 47.5'i erkeklerin % 25'ine çalışmakta ne de eğitim sürecinin içinde bulunmaktadır. OECD ortalaması ise hem genç kadınlar hem genç erkekler için % 10'un altında bulunmaktadır. BM'nin hazırladığı raporda ise 15-24 yaş aralığındaki 12.1 milyon gencin % 40'ı ne çalışmakta ne de eğitim sürecinde bulunmaktadır. Türk-İş Gençlik Komitesi tarafından yapılan bir araştırmada işçi gençlerin işsizliği en önemli sorun olarak gördüğünü göstermektedir. Sendika üyesi 2429 gençle yapılan ankette katılımcıların % 52.5'i gençlerin önündeki en önemli sorun "olarak işsizliği" görmekteydi. Yine gençlerin sendikaya kazandırılması için yapılması gerekenin "işsizlikle mücadele" olduğunu ankete katılanların % 28'i belirtmektedir.

İşçi gençliğin yaşadığı en önemli sorunlardan biri de "arada kalmış" bir kültürel şekilleniş içerisinde olmalıdır. "İşçi gençlik sosyal yaşamında önemli derecede yarı-feodal ilişkiler içindedir. Köyden göç ederek şehirlere yerleşen kitlelerin işleme sürecinin ülkemizde ağır aksak oluşu ve bunun sınıf farklılaşmalarından netsizliklere zemin sunması nedeniyle işçi gençlikte de geldiği köy sosyal ilişkilerini ve bu ilişkilerin neden olduğu çelişkileri, sorunları görmek mümkündür. Bu da kesimin özellikle kültürel düzeyde bir dizi sorun yaşamasına neden olmaktadır. Ya yeni geldiği bölgenin ilişki tarzına, kültürüne ayak uydurarak değişecek ya da geldiği kültürü bulduğu yerlerde yaşatacak. Genel anlamda ise işçi gençliğin değişmeye çalıştığını görüyoruz. Ama bu noktada tam bir değişimin olabilmesi mümkün değildir. Çünkü ülkemizin sosyal ekonomik yapısı buna izin vermemektedir. İşçi gençlik sadece şekilsel olarak değişmektedir, özde değişen bir şey yoktur. Bundan kaynaklı işçi gençliğin tam anlamıyla "arada kalmış bir kültürü-arabesk kültürü" yaşadığını söyleyebiliriz. İşçi gençlik kendiliğinden sürecinde, feodal karakteri de önemli derecede taşımaktadır. Bu sınıf bilincinin oldukça geri düzeylerde seyir etmesine de zemin olmaktadır." **(Komsomol Yazıları- 2, Umut Yayıncılık)**

Dikkat edilirse buraya kadar belirttiğimiz so-

runlar sadece işçi gençlik açısından değil işçi sınıfının bütünü açısından da ciddi sorunlardır. Kuşkusuz bunun nedeni gençliğin toplumsal sınıflardan bağımsız olmasında yatmaktadır. Yani işçi gençlik, işçi sınıfının bütününe hangi sorunlarla boğuşuyorsa aynı sorunlarla boğuşmaktadır ve bunlar işçi gençliğin esas/diğerlerini belirleyen sorunlarıdır. Fakat işçi gençliğin kendine has sorunlarının olduğunu söylemekte yanlış olmayacaktır.

Örneğin "çalışan gençlik kesiminin aile içi çatışmaların daha başka özellikler taşıması"... Ailenin gözünde çalışan gencin hayat biçimi belirlenmiştir. Bundan sonra ondan beklenecek olanda, ailesini unutmamak, üzerine aile sorumluluklarını yerine getirmektir. Çalışan gençlik kesiminin önemli bir ekşisi de "eğitim-kültür" gereksiniminin karşılanmasıdır. Bir kere çalışma hayatına giren insanın artık "eğitilmek,kültürlü olmak gibi istekleri yok sayılır...", "Aile içinde de diğer toplum kesiminde de insanın değeri insan olduğu için değil sosyal statüdeki yerine göre belirlenmektedir. Aile içinde başlayarak bu toplumsal güvensizlik yaşandığı için bir çocuğun, bir gencin" toplumsal beklenti düzeyi içinde ayrı bir değeri oluşur. İşte bu "toplumsal beklenti düzeyi" okuyan çocuk/genç için bitmemiş, henüz sonu gelmemiş, ileride daha da artacak bir "değer duygusu" oluşturur. "Toplumsal beklenti düzeyi" burada bir yatırımı simgelemektedir. Oysa çalışan çocuk/genç (henüz geliri yüksek olmadığından-ve muhtemelen olmayacağından geleceği de belirlenmiş olduğundan) "toplumsal beklenti düzeyi" içinde sınırlanmış bir yeredir. Ondan beklenecek şeyler artık bellidir..." **(Gençlik Duvarları Yıkıyor- Erdal Atabek-Altın kitaplar dizisi)**

Özetle işçi gençlik sınıfın yaşadığı sorunlardan azade değildir. Çalışan gençlik kesimleri içerisinde nicelik olarak en geniş kesim olan işçi gençlik; genele nazaran daha uzun süreli ve yoğun çalışmaya karşı karşıyadır, "istihdam paketi" olarak sunulan ve hayat geçirilen yasal düzenlemelere paralel işçi çıkarmanın kolaylaştırılmasıyla hem genç işçi sayısının artacağını hem de sömürünün yoğunlaşacağını öngörmek mümkündür. Ağırlıklı olarak kayıt dışı çalıştırılan işçi genç-

ler (hizmet sektöründe % 54, sanayide % 50) böylece hiçbir sosyal güvenceye sahip olmazken SSGSS saldırısıyla var olan haklardan en aza indirilmeye çalışılmaktadır. Gençlik içerisinde resmi rakamların (% 20) daha üzerinde bir işsizlik oranı olduğu düşünüldüğünde işçi gençlerin "yedek sanayi ordusunun" bilinen basıncı altında, sürekli işsiz kalma tehdidiyle karşı karşıya olduğu, genel olarak küçük işletmelerde dağılık biçimde konumlandığı ve bu olgunun "esnek üretim", "taşeronlaştırma" ile derinleştirildiği de tespit edilmelidir. "Kendiliğinden sürecinde, feodal karakteri de önemli derecede taşıyan işçi gençlik, toplula ilişkisini tamamlama sürecinin (özellikle ailesi ve çevresiyile) çelişkilerini de yaşamaktadır. Kemalist kimliği ile tanınan Erdal Atabek yukarıda adı geçen kitabında doğru bir belirleme yaparak "Bütün bunları bilen öğrenen, okuyan genç işçiler topluma hem kırılmakta hem de öfkelenmektedir" demektedir. Doğru fakat çabamızla bu öfke doğru adrese yönelecektir.

Tüm bu verilerden hareketle; işçi gençlik içerisindeki çalışmalarda (hak alma/arama bilincinin geriliğine paralel önemi daha da artar) örgütlülüklerin oluşturulması (ki kuşkusuz kastettiğimiz öz örgütlülük sendikalarından bu yönlü adımlar atılması gerekmektedir. Ancak bu sürecin önünde ciddi engeller vardır. **Birincisi:** İşçi gençlik büyük işletmelerde merkezileşmeden ziyade dağılık; **ikincisi:** Yedek sanayi ordusunun büyüklüğü hak arama girişimlerinde caydırıcı bir silah olarak oldukça etkilidir. **Üçüncüsü:** Hak arama doğallığına bunun için örgütlenme bilinci görece geridir. Bu engeller hesaba katıldığında, işçi gençleri bir araya getirecek ve öz örgütlülüklerin kurulmasına zemin sunacak sosyal dayanışma amacı taşıyan çeşitli dernekler, kültür sanat kurumları gibi alanlar yaratılması, var olanların kullanılmasında bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır. Yine çalışan işletmeler farklı olsa dahi çeşitli işletmelerin yoğunlaştığı alanlar (organize sanayi bölgeleri, vb.) Yani işçi havzası diye tabir ettiğimiz alanlara yoğunlaşmak pratik bir gerekliliktir. İşçi gençliğin mevcut durumu içerisinde bu çalışmalar karşılığını fazlasıyla bulacaktır. **(Bir okur)**

Hayvancılık sektöründeki fiyat durumundan endişe eden üreticiler, ithalata karşı çıkıyor.

Emperyalizme göbekten bağımlı ülkemiz şimdi de "et ithalatı" meselesi ile egemen güçlere hizmetin sınırlarını zorluyor. Bir çok farklı düzlemde ifade edilen "Türkiye ekonomisinin tarım ve hayvancılığa dayandığı" gerçekliğe rağmen "et" in ithal edilmesi durumuna gündeme geldi.

Emperyalizme göbekten bağlı olma duru-

Et ithalatı ve halkın ihtiyaçlarını kâra çeviren egemenler

Halkın et ihtiyacını zerre kadar umursamayan egemenler bambaşka hesaplar içinde...

munun tarımda pek çok konuda dışa bağımlılığın gün geçtikçe artması üzerine hayvancılık sektöründe de fiyat durumundan endişe eden üreticiler ithalata karşı çıkarken, kırmızı et almakta zorlanan vatandaş ithalat sonrası eve et götürmek istiyor. Ancak halkımızın evine et götürebilmesini zerre kadar umursamadığı aşikar olan egemenler ise bambaşka

hesaplar yapıyorlar.

Et fiyatlarında son aylardaki anormal artışın büyük şirketlerin genç yaşta danaları piyasadan toplamasına bağlayan hayvan üreticileri, böylece piyasada hayvan sayısının azalması ile artışın baş gösterdiğini söylüyorlar. Büyük şirketlerin hayvanları toplaması hükümeti ithal canlı hayvana yöneltirdi. Bu şekilde hayvancılığın büyük zarar görmesi gündeme geldi. Son dönemde zaten hayvan ithalatına rağmen fiyatlar yine artma eğiliminde.

Başbakan Erdoğan'ın bir markette dolaşırken kendisine ikram edilen kızarmış sosisleri tattıktan sonra, kıymanın fiyatını sorması ve karşılığında aldığı "kilosu 30 TL" cevabı karşısında güreyerek "ben vatandaşım 30 milyona kıyma yedirmem, gereği yapacaktır" diye çıkışmasının ardından düğmeye basılmış oldu. Emekçi halkımıza yönelik saldırıların, hak gasplarının AKP hükümeti döne-

minde de hız kesmeden ve hatta katmerlenerek sürdüğünü; işsizlik oranının gün geçtikçe arttığını, güvencesiz çalışma koşullarının alıp başını gittiği, insanlarımızın buna da şükür diyerek gayri insani koşullarda kölece çalıştırıldığını düşünürsek vatandaşın evine girecek etten çok kendi ceplerine girecek paranın hesabını yaptıklarını anlamak hiç de güç olmayacak diye düşünüyoruz.

AB uyum süreci içerisinde geçen yıl yapılan AB Tarım Bakanları toplantısında Türkiye'den istenen özette tarımdan devlet desteğini mümkün mertebe çekmesi ve tarım ve hayvancılıkta ithalata yönelerek AB ülkelerinin hayvan stokları için daha verimli bir pazar haline gelmesiydi. Bu emirden sonra "deli dana" hastalığı kılıfıyla durdurulan et ithalatının yeniden başlamasına karar verildi.

Tarımda yoğun ve kapsamlı bir tasfiye planı olarak ifade edebileceğimiz bu durumu daha net görmek için rakamlara başvurmakta fayda görüyoruz. Tarımdaki tasfiye süreci Türkiye'de hayvancılığın da olumsuz etkilenmesine yol açmıştır. Nitekim hayvancılık sektörüne dair TÜİK'in açıkladığı rakamlar bu gerçekliği apaçık gösteriyor. 1991 yılında 12 milyondan fazla olan büyükbaş hayvan sayısı 2009'da 11 milyon altına düşmüştü. Aynı yıl-

lar arasında küçükbaş hayvan sayısı ise 51 milyondan 26 milyona düşmüştü. Oysa Türkiye'nin 1990'da 56 milyon olan nüfusu, bugün 72 milyon. Kırmızı et üretimi ise 2009'da bir önceki yıla göre %14,5 azalarak 482 bin tondan 412 bin tona inmiş. Yani kişi başına düşen et miktarı muazzam bir düşüş göstermiş. Matematiksel olarak düşündüğümüzde nüfusun artmasıyla birlikte hayvan sayısının ve et üretiminin de artmasını bekleriz. Oysa küçük üreticilerin tasfiye sürecinin hızlanması sebebiyle et üretiminin azalmasını fırsat bilen büyük üreticiler, arzi bilinçli biçimde sınırlı tutmakta, bunun sonucunda da piyasadaki et miktarı gerektiği biçimde artmamakta, fiyatlarla fırlamaktadır.

Emperyalizme göbekten bağımlı olan bir ekonominin halk yararına hamleler yapacağını gerçeklikten çok uzak bir hayal olarak kalmak durumundadır. Vakti geldiğinde hayvancılık potansiyelinin yoğun olmasıyla övülen ülkemizin kaynakları vakti geline emperyalistlere peşkeş çekilmekten kurtulamıyor. Öyle ki tasfiye politikalarının artması ve emperyalist efendilerin talimatları sonucu halkımızın sofrasına hiç uğramayacağı aşikar olan "et" i bile ithal elde duruma getirildik.

(Ankara)

İşçi Düşmanlığı Devam Ediyor

Emekçilerin sendikada örgütlenmek istemeleri egemenler tarafından pek hoş karşılanmadı yine. Demokratik haklarını kullandıkları ve bunun üzerine işten atıldıktan sonra direnişe geçtikleri için saldırıya maruz kaldılar. Düzce'de kurulu bulunan ve % 90 Alman Winkelmann Grubu ortaklı Nema Makine'de geçen yıldan itibaren sendikalaşma mücadelesi veriliyor. Nema Makine'de bir yıl önce DISK'e bağlı Birleşik Metal-İş Sendikası'na (BMİS) üye olan işçiler, işyerinin ortağı ve Genel Müdürü Osman Taner Nakipoğlu başta olmak üzere birçok yetkilinin baskısına maruz kaldılar. Bu süreçte sendikadan istifaya zorlanan işçiler türlü türlü oyunlara karşı direndi. İstifa etmeyen 28 işçi ise bu süreçte işten atıldı.

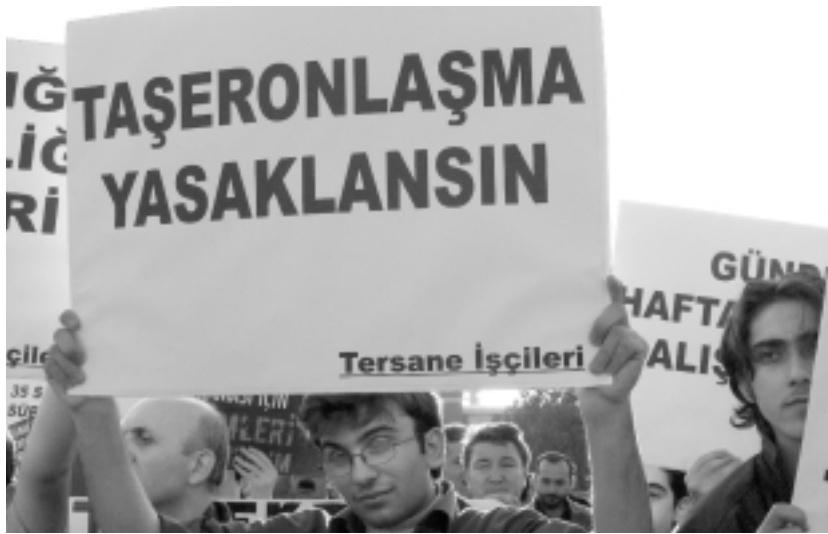
Direnişe geçen işçiler, mücadelelerini işyeri önünde sürdürüyorlardı. İşçilerin örgütlü hareket etmesine karşı işçilere saldırdılar. BMİS tarafından yapılan açıklamaya göre, Düzce'de Nema Makine'de sendikalaştığı için işten atılan işçilerden sendika üyesi **Mustafa Yılmaz**, aylardır çalıştığı fabrikanın önüne gitmek için yola çıktığında Türk-İş'e bağlı Türk Metal Sendikası'nın adamları tarafından saldırıya uğradı. Başına kaldırım taşı ile vurulan Yılmaz'ın sağlık durumunun ağır olduğu bildirilirken, Yılmaz Düzce Devlet Hastanesi'nde ameliyata alındı. Bu baskılara karşı sendikadan yaptığı açıklamada; BMİS, "Üyemize yapılan saldırının sorumluları derhal bulunmalı ve gerekli en ağır cezaya çarptırılmalıdır. Sorumlular sadece üyemize fiilen saldıranlar değildir, onların azmettiricileridir. Saldırganları yönlendiren Türk Metal'in yetkilileri, Türk Metal'i işyerine çağırarak bu saldırıların yolunu açan ve fiilen azmettiren işveren de bu saldırının sorumlularındır" diyerek yetkilileri görevi çağırıldı.

(Kartal)

Taşeronlara karşı mücadeleyi yükseltelim!

Taşeron sorununun en fazla gündeme geldiği yerlerden biri İzmir Büyükşehir Belediyesi (İBB) Park ve Bahçeler Müdürlüğü'dür. Bünyesinde çalışan taşeron işçilerin verdikleri mücadele esas anlamda taşeronun gündeme girmesine neden olmuştur.

Asrın projesinde direniş kazandı

Asrın projesi olarak tanıtılan **Marmaray**, sadece devasa bir yapıt olarak değil bünyesinde yaşanan direniş ve zaferleri de beraberinde alarak tarihe geçecek. Marmaray'da çalışan taşeronlara bağlı 60 işçinin başladığı 77 günlük direniş, zaferle sonuçlandı. Duruşma 16 Eylül günü Sirkeci Adliyesi'nde gerçekleşti. Duruşma öncesi işçiler Adliye önünde basın açıklaması gerçekleştirdiler. "İşimiz ve haklarımız için direniyoruz" pankartı açan işçilerin eylemine UPS işçileri de destek verdi. İşçiler adına açıklama ya-

pan **Erhan Aydın** kazanacakları konusunda emin olduklarını söyledi. Duruşmaya işçilerin avukatları Sezin Uçar ve Özgür Cihan ile davalı olan **Ulaştırma Bakanlığı, Gama Nuroil ile Polat** taşeron şirketi avukatları katıldı. Mahkemede patron tarafından işçilere yönelik verilen "tek taraflı iş akdinin feshi"nin geçersiz olduğu ve işçilerin işe iadesinin gerçekleştirilmesi ve yasal süre içinde işçilerin işe alınmadığı takdirde davalı tarafların tazminat ödemesi kararı çıktı. Duruşmanın ardından açıklama yapan avukat Özgür Cihan, mahkemenin kararını sadece taşeronu değil ana işvereni de kapsamasından kaynaklı önemli bulduklarını söyledi.

(İstanbul)

72. gününde İBB Belediye Başkanı **Aziz Kocaoğlu** ve DISK Genel Başkanı **Süleyman Çelebi**, görüşmeler sonrasında 2010 yılında belediyelerde yoğun olarak uygulanmaya başlamıştır. İşçiler sendikası ve hiçbir hakkı olmadan asgari ücretle çalıştırılmaya başlamışlardır. Taşeron sorununun en fazla gündeme geldiği yerlerden biri İzmir Büyükşehir Belediyesi (İBB) Park ve Bahçeler Müdürlüğü'dür. Bünyesinde çalışan taşeron işçilerin verdikleri mücadele esas anlamda taşeronun gündeme girmesine neden olmuştur. 2009 yılına yine Ocak ayında iş akitleri feshedilerek işlerinden kovulan Park-Bahçe işçileri o dönem bir dizi eylem sonucunda 72 gün boyunca İzmir Büyükşehir Belediyesi önünde çadır kurarak açık grevine girmişlerdi.

Taşeron işçilerinin yaptıkları kitlesel eylemlerle beraber bir dizi sözle birlikte yeniden işlerine geri dönmüşlerdi. Verilen sözler taşeronun bitirilmesi ve sendikal hakları. Ama gelinen aşamada hiçbir söz yerine getirilmemiştir. Taşeron işçilerinin 2010 yılında yaşadıkları ile beraber onları kendi inisiyatifleri ile kimseden bir şey beklemeden örgütlenme arayışına getirmişti.

Yine sendikal bürokrasi!

2010 yılında Kent A.Ş., Tekel, Tarih işçi direnişlerinde işçilerin karşılarına çıkan ve direnişlerin canlı ve kuvvetli geçmemesi için ellerinden geleni yapan sendikal bürokrasi, İzmir'de de taşeron işçilerinin karşısına çıkmıştır. İşçi sınıfının öz örgütlenişine olan sendikaların tepelerine yerleşmiş bürokratlar da kendilerine örgütlenmek için gelen işçilere

sırtını dönmüştür. Taşeron işçileri sendikalarda örgütlenmek için çaba göstermiş ama hiçbir sendika şubesi örgütlenmek isteyen 1300 işçiyi örgütlenmemiştir. İlk adımda "tabi gelin örgütlenin" diyenler ileriki adımda işçileri yalnız bırakmıştır. İşçiler kendi öz örgütlenişleri olan sendikalara kapıdan sokulmaz hale gelmişlerdir. Park Bahçe Taşeron işçileri TEKEK direnişinde, TARİŞ'de, Kent A.Ş.'de mücadele eden işçilerin yanlarında yer almışlardır. İşçilerin yavaş yavaş bilinçlenmesi sendikalar dahil çıkarı olan herkesi endişelendirmeye başladı.

Ve Taşeronlara Karşı İşçi Dayanışma Derneği!

Taşeron sistemin koşullarının kötülüğü, işten atılmalar berabere işçilerin örgütlenmesi sorunu da gündeme getirmişti. Sendikalarda örgütlenmek için ellerinden gelen her şeyi yapan taşeron işçileri sendikal bürokrasiye takılmış örgütlenme istekleri türlü oyunlarla geri çevrilmişti. Bununla beraber sendikalarda örgütlenmeyi esas amaç olarak edinen, sendikal bürokrasiyi kırmaya çalışan işçiler, örgütlenmenin zorunluluğunun farkına vararak Taşeronlara Karşı İşçi Dayanışma Derneği'ni kurdular. Derneğin kurulması ile beraber işçiler üzerindeki baskı artmaya başladı. Derneğe üye olanla-

rı işten çıkarırsanız gibi tehditlerle işçilerin örgütlenmesi dağıtmaya çalışan Belediye ve onlara yardımcı olan sendikalarla, reformist partiler, işçiler arasında huzursuzluk yaratıp örgütlenmenin genişlemesini engellemek için her yolu muhahaza görmekteydiler. Derneğin esas amacı taşeronu bitirmek için tüm taşeron çalıştırılan kurumlarda örgütlenmek.

Gelinen aşama ve dernek genel kurulu!

Gelinen aşamada dernek üzerine çok yoğun bir saldırı yaşanmaktadır. CHP genel başkanlığına gelen Kemal Kılıçdaroğlu'nun yaptığı "tüm CHP'li belediyelerde taşeronu bitireceğiz" açıklaması ve İBB Başkanı Aziz Kocaoğlu'nun "size belediyenin şirketlerini alımlarda öncelik tanıyacağız" açıklamaları işçilerin kafasını bulandırmıştır. Kimisi "önceden de bunlar söylendi ama hiçbir şey yapılmadı" demekte kimileri de bu açıklamalar sonucunda umutlanmaktadır. 3 Ekim Pazar günü Taşeronlara Karşı İşçi Dayanışma Derneği'nin genel kurulu var. Tüm bu söylemler arasında örgütlenmenin ve mücadele etmenin tek çözüm yolu olduğunu söyleyen dernek, işçilerin dernekte örgütlenmeye ve beraber mücadele etmeye çağırılmaktadır.

(İzmir'den bir İK okuru)

Mevsimlik işçileri taşıyan araç kaza yaptı

Mevsimlik tarım işçilerine reva görülen yolculuklar, hayatlarını karartmaya devam ediyor. Kamyonet kasaları içinde balık istifi bir yolculuğa mahkûm bırakılan mevsimlik işçiler ucuz iş gücü olarak görülüyor. Mevsimlik işçiler üzerinden yürütülen bu kâr hırsına 12 tarım işçisi daha adandı.

Bursa'nın İnegöl İlçesi'ne Akçapınar Köyü mevkinde tarım işçilerini taşıyan kamyonet kaza yaptı. Kaza sonucu yaralanan on iki işçiden ikisinin durumu ağır.

(Bursa)

Köylüler ÇED toplantısına izin vermedi

21 Eylül günü **Bartın**'ın Akören, Ceyüpler, Kırıkkar, Hisar ve Yılanlı köylerini kapsayan HES projesi için Zafer Köyü Kırsal Kalkınma Kooperatifi'nde ÇED toplantısı düzenlenmek isteyen şirket, köylüler tarafından protesto edildi. Santralin yapım ihalesini alan BSS Elektrik Üretim Dağıtım A.Ş.'nin "halkı bilgilendirme" adı altında gerçekleştireceği toplantı köylüler tarafından protesto edildi. Alkışlar ve sloganlarla gerçekleştirilen protesto sonucu tutanaklar tutularak toplantı iptal edildi.

(H. Merkezi)

Yine göçük...

Balkesir'in Kepsut ilçesinde bulunan bir maden ocağında meydana gelen göçükte 2 işçi yaşamını yitirdi, bir işçi ise yaralandı. İşçilerin kaldırıldığı Balkesir Devlet Hastanesi önünde bir araya gelen maden işçileri madene gerekli güvenlik önlemlerinin alınmadığını belirterek soruşturmanın başlatılmasını istediler.

(H. Merkezi)

Anuradha Gandhi

Feminist Hareket İçinde Felsefi Yaklaşımlar

Yazar hakkında bilgi

Hindistan'da Maoist hareketin önderlerinden Marksist teorisyen Anuradha Gandhi 12 Nisan 2008'de sızmadan kaynaklı 54 yaşında yaşamını yitirmiştir. Kendisi HKP (Maoist) Merkez Komite üyesiydi. Mücadele sırasında Narmada, Varsha, Janaki, Rama isimlerini kullanmıştır. Derinlemesine siyasi çalışmalar ile hem teorik olarak hem de pratikte Hint kadınlarının örgütlenmesinde büyük emek vermiştir. Sıtmaya da Jharkand'da kabile kadınların kadınların kurtuluşuna dair siyasi ders verdikten sonra yakalanmış, illegal mücadele şartlarından dolayı zamanında gerekli tıbbi tedaviyi görememiştir.

1972'de Mumbai'de lisede devrimci mücadeleye başlayan ve 35 yıllık devrimci çalışması ile büyük sevgi ve saygı toplayan Anuradha yoldaş 40 yaşına kadar Nagpur Üniversitesi'nde sosyoloji bölümünde profesör olarak yüksek lisans ve doktora öğrencilerine ders vermiştir. 1970'lerde şehirlerin yüksel semtlerinde Dalit kastından emekçiler arasında çalışmalar yapmış, 1980'lerde ise ülke çapında tanınan bir temel haklar savunucusu ve kitle önderi olarak mücadelesini sürdürmüştür. Anuradha yoldaş 40 yaşında üniversitedeki konumunu bırakmış ve Dandakaranya'da kurtarılmış kızıl siyasi bölgenin oluşmasıyla beraber Bastar'da kabileler arasında silahlı devrimci birliklerle beraber yaşamaya başlamıştır. Bölgede 1997'de yaşanan büyük kıtlık sırasında da bölgeyi terk etmemiş ve bu dönem sağlığı ciddi şekilde bozulmuştur.

HKP (Maoist) Merkez Komitesine Birlik Kongresi'nde seçilen Anuradha yoldaş aynı zamanda MK'ya seçilen Mahilla milliyetinden tek yoldaş.

Anuradha yoldaş kadın sorununun yanı sıra HKP (Maoist)'in Hindistan'daki Marksist hareket içinde ilk kez kast sorunu ve en alt kast olan dalitlerin kurtuluşu ile devrim mücadelesi arasındaki bağı kurarak politikalarını hazırlamış ve arkasında değerli makaleler bırakmıştır. Bu yazı vesilesiyle Anuradha yoldaş saygıyla anıyoruz. (Umut Yayımçılık)

Uluslararası alanda kapitalist dönemin en önde gelen gelişmelerinden biri kadın hareketinin oluşumu ve gelişimidir. İnsan tarihinin ilk kez kadınlar kolektif olarak haklarını, güneş altında yerlerini talep etmişlerdir. Yüzylerce yıllık baskıdan kadının kurtuluşu acil ve önemli bir sorun haline almıştır. Kadın hareketi hem eylemleriyle hem de teorileriyle patriyarkal, sömürücü topluma tehdit oluşturmuştur.

Bu daha öncesinde kadınların sorunlarının farkında olmadıklarından değildir. Farkındaydılar. Bu baskıyı farklı biçimlerde ortaya koyuyorlardı- halk şarkıları ile, atasözleriyle ve şiirlerle, resimlerle ve ulaşılabildikleri diğer sanatsal biçimlerle. Ayrıca çektikleri adaletsizlik sebebiyle çıldırıyorlardı. Görüşlerini ifade etmek için midler oluşturmuşlar veya yeniden yorumlamışlardı. Ramayana ve Mahabharat'ın farklı versiyonları örneğin halen Hindistan'ın farklı bölgelerinde şarkılar aracılığıyla kırsal kadınlar arasında sürmektedir ve bunun yaşayan kanıtıdır. Zamanın şartları doğrultusunda mümkün araçları kullanarak patriyarkal düzene karşı direnişin sembolü olan bazı önemli kadınlar feodal dönemde ortaya çıkmıştır. Bir kadın aziz olan Meerabai toplumda ölümsüz ektide bulunan örneklerden biridir. Bu tüm toplumlar için geçerlidir. Bu karşı-kültürdür, ezilenlerin bilincini göstermektedir. Birçok olguda çözüm dinde veya kişisel bir Tanrıda aranmaktadır.

Kapitalizmin gelişmesi toplumsal ko-

şullarda ve düşüncede muazzam değişimler getirmiştir. Demokrasi konsepti halkın önemli olduğu anlamındadır. Toplumsal ve siyasi bir felsefe olarak liberalizm ilk dönemlerde buna öncülük etmiştir. İlerici toplumsal sınıflardan kadınlar kolektif olarak öne çıkmıştır. Bu nedenle, tarihte ilk kez kadının kendi hareketi oluştu, toplumdaki haklarını ve kurtuluşunu talep etti. Bu hareket, diğer tüm sosyal hareketler gibi, iniş ve çıkışlara sahipti. Kapitalizmin etkisi, her ne kadar Hindistan gibi sömürgelemede baskı ve bozulmaya sebep olsa da, ilerici erkekler ve kadınlar üzerinde de etki yaratmıştır. Hindistan'da kadının kendi hareketi 20. yüzyılın ilk döneminde oluşmuştur. Hareket bu uluslararası mayanın bir parçasıydı ve aynı zamanda Hint toplumdaki çelişkilere kaynak buluyordu. Kapitalist ülkelerde oluşturulan teoriler Hindistan'da da kendi yolunu bulmuş ve Hindistan koşullarına uygulanmıştır. Bu, Batı'da 1960'ların sonlarında yükselen ve daha sert yaşanan günümüz kadın hareketi açısından da benzerdir.

Günümüz kadın hareketi toplum karşısında önemli sorunlar ortaya çıkarmıştır çünkü emperyalizm aşamasında kapitalizmin sınırları artık çıplak şekilde açığa çıkmıştı. Eşitlik talebi için, legal meşruiyeti kazanmak için çok mücadele gerekmişti. Ve bundan sonrasında dahi eşitlik yalnızca geri kalmış ülkelerde değil, ABD ve Fransa gibi ileri kapitalist ülkelerde dahi gerçekleşmemiştir. Kadın hareketi artık toplumsal sistemin içindeki sömürünün kökenlerine bakmaktadır. Kadın hareketi patriyarkal sistemi analiz etti ve tarihte patriyarkanın kökenlerini bulmayı hedefledi. Toplumsal bilimlerden yararlanarak kendilerini yönelik erkek önyargıları göstermişlerdir. Tarihte ve günümüz toplumunda kadının rolüne dair patriyarkal düşünme biçiminin belirlediği tüm analizlerin nasıl oluştuğunu teşhir etmişlerdir. "Kadının tarihi vardır, kadın tarihtedir" demişlerdir. (Gerda Lerner)

Tarih çalışmalarından kadının insan toplumuna, temel hareketlere ve mücadelelere yaptığı katkıları ortaya serdiler. Aynı zamanda kapitalizm koşullarında kadını en az kalifiye, en az ücretli kategoride ele alan cinsiyet temeli işgücü ayrımını da göstermişlerdir. Hakim sınıfları, özellikle de kapitalist sınıfın patriyarkadan ekonomik olarak yararlanma yolunu teşhir etmişlerdir. Devletin, yasalarının ve uygulamalarının patriyarkal önyargılarını açığa sermişlerdir. Feministler belirli bir toplumdaki semboller ve gelenekleri analiz etmişler ve bunların patriyarkal sistemi nasıl biçimlendirdiğini göstermişlerdir. Ayrıca sözlü geleneğe önem vermişler ve bu nedenle tarih boyunca ezilen kadının sesini yüzye çıkarılmışlardır. Hareket erkek ve kadınları kendi tavırlarına ve düşüncelerine, kadına yönelik eylem ve sözlerine eleştirel olarak bakmaya zorlamışlardır. Hareket, ilerici ve devrimci hareketler içinde dahi patriyarkal ve kadın-karşıtı çeşitli tavırlara meydan okumuştur ve bunlar içinde kadın kurtuluşunu etkilemiştir. Teorik karmaşasını ve zayıflığını yok saymadan feminist hareket günümüz dünyasında kadın sorununu anlamada hatırı sayılır katkı sunmuştur. Dünya çapında demokrasi ve sosyalizm hareketi kadın hareketince zenginleştirilmiştir.

Günümüz kadın hareketinin en önemli özelliklerinden biri feministlerin kadının durumunu teorize etme amaçlı çabalarıdır. Analiz ve görüşlerine felsefi bir temel verebilmek için felsefe alanına

da girmişlerdir. Kadınlar kurtuluşlarının felsefelerini amaçlamışlar ve kadın mücadelesine vizyon sağladığını hissettikleri farklı felsefi akımlarla ortaklaşmışlardır. Varoluşçuluk, Marksizm, Anarşizm, Liberalizm gibi çeşitli felsefi akımlar çalışılmış, ABD ve ardından İngiltere'deki etkin kadının hareketlerince benimsenmiştir. Bu nedenle feministler kabul ettikleri felsefi akımlara bağlı olarak görüş, perspektif ve çerçeve açıldığında çok farklı dalları olan eklektik bir gruptur. Ortak noktaları kadının deneyimlerine ses vermede ve kadının bağlılığına son vermede ortaklaşmalarıdır. Batı'nın mevcut hegemonyasıyla bu akımlar Hindistan'daki kadın hareketinde de güçlü bir etkiye bulunmuşlardır. Bu nedenle kadın hareketine yönelik ciddi bir inceleme hareketi içindeki çeşitli teorik akımları anlamayı da içermektedir.

Feminist felsefeciler Locke, Kant, Hegel, Marks, Derida, Nietzsche, Freud gibi çok farklı felsefecilerden etkilenmiştir. Çoğunluğu geleneksel felsefenin erkek-önyargılı, temel kavram ve teorilerinin ve anlayışlarının "belirgin şekilde dünyayı erkeksi şekilde yorumladığı" (Alison Jagger) sonucuna da varmışlardır. Bu nedenle geleneksel felsefeyi dönüştürmek için çaba göstermişlerdir.

Bu arka planı aklımızda tutarak feministler içindeki bazı temel felsefi akımları ele alacağız. Not edilmesi gereken bir nokta bu farklı akımların sabit ve ayrı olmadığını. Bazı feministler bu kategorilere de karşıdır. Bazıları zaman içinde görüşlerini değiştirmiş, bazıları ise iki veya daha fazla akımı birleştirmişlerdir. Ancak anlayabilmek için bu genel akımlar yararlı olacaktır. Fakat teorileri tartışmaya başlamadan önce Batı'da örneğin ABD'de kadın hareketinin gelişiminin kısa bir değerlendirmesiyle başlayacağız. Bu feministler içinde teorik gelişimi anlamak için gereklidir.

Batı'da Kadın Hareketinin Genel Değerlendirilmesi

Batı'da kadın hareketi iki döneme ayrılmaktadır. İlk dönem 19. yüzyıl ortasında başlamış ve 1920'lerde sona ermişken ikinci dönem ise 1960'larda başlamıştır. İlk dönem oy hakkı hareketi veya kadınların siyasi hakları, oy hakkı hareketi olarak bilinmektedir. Kadın hareketi kapitalizmin gelişmesiyle ve demokratik hareketin yayılmasıyla beraber yükseldi. Zamanın gelişen diğer hareketleriyle beraber gelişti. ABD'de siyah köleleri özgürleştirme hareketi ve proletaryanın artan safalarını örgütleme hareketi 19. Yüzyılın sosyo-politik mayalanmanın önemli parçalarıydı. 1830'larda ve 40'larda köleliğin kaldırılması kampanyasını yürütenler arasında ilgilacılar (siyahları kölelikten kaldırma amaçlı kampanyaya) yönelik toplumsal muhalefete karşı koyan eğitimli kadınlar vardı. Lucretia Mott, Elizabeth Cady Stanton, Susan Anthony, Angelina Grimke kölelik karşıtı hareketteki aktif kadınları ve sonrasında kadınların siyasal hak mücadelesinde yer aldılar. Ancak kölelik karşıtı örgütlere kadınların temsil edilmesine ve önderlikte yer almasına yönelik muhalefet kadınların toplumdaki kendi konumları ve hakları için düşünmeye zorladı. ABD'de farklı eyaletlerdeki kadınlar erkeklerle beraber genel eğitim, evli kadınların mülkiyet ve boşanma hakkı için bir araya gelmeye başladılar. Stanton, Anthony ve diğerleri tarafından 1848'de örgütlenen Seneca Güz Kongresi ABD'de kadın hareketinin ilk safhasının tarihinde bir kilometre taşıdır. Kongrede kabul edilen ve Bağimsızlık Bildirgesini model alan Fikirler Bildirgesinde evlilikte, mülkiyette, ücretlerde ve seçimlerde eşit hak talep edilmiştir. Kongreden 20 yıl sonra eyalet düzeyinde kongreler örgütlenmiş, eğitim turları, broşürler ve imza kampanyaları ile propaganda kampanyaları düzenlenmiştir. 1868'de Anayasa'ya yeni bir madde (14. Madde) eklenmiş ve siyahlara oy hakkı tanırken kadınlara tanınmamıştır. Stanton, Anthony maddeye karşı kampanya yürütmüş ancak çıkması engel olamamışlardır. Kadınlarla ve il-

"... Ezilmemizin ajanları olarak erkekleri görüyoruz. Erkek egemenliği en eski, en temel hakimiyet biçimidir. Diğer tüm sömürü ve baskı biçimleri (ırkçılık, kapitalizm, emperyalizm vd) erkek egemenliğinin genişlemiş halidir: erkek kadına hakimiyet kurar, birkaç erkek de diğerlerine..."

gacılar arasında bölünme oldu.

Aynı zamanda kurulan sendikal önderlik ile yükselen işçi hareketi de kadın işçileri örgütlemeye ilgi göstermiyordu. Yalnızca IWW (Dünya Sanayi İşçileri Sendikası) uzun saatler oldukça az ücretle çalışan kadın işçileri örgütlemek için çaba gösterdi. Binlerce kadın işçi konfeksiyon işçisiydi. Bazıları kadın olan anarşistler, sosyalistler, Marksistler işçiler arasında çalıştı ve onları örgütledi. Bunlar arasında Emma Goldman, Ella Reevs Bloor, Mother Jones, Sojourner Truth yer almaktaydı. 1880'lerde militan mücadele ve baskı dönemi kuralı olmuştu. Oy hakkı isteyen önderlerin önemli bir kısmı işçilerin sömürülmesine ilgi göstermiyordu ve onların hareketini desteklemedi. Yüzyılın sonlarına doğru ve 20. Yüzyılın başında işçi sınıfı kadın hareketi hızlı şekilde gelişti. Bunun en yüksek noktası 1909'da konfeksiyon işçisi yaklaşık 40 bin kadının greviydi. Sosyalist kadınlar Avrupa'da oldukça aktifti ve Eleanor Marx, Clara Zetkin, Alexandra Kollantai, Vera Zasluch gibi önder komünist kadınlar işçi kadınların örgütlenme mücadelesinin en ön safındaydılar. Binlerce işçi kadın örgütlendi ve kadın gazeteleri ve dergileri basıldı. Kopenhag'daki İkinci Enternasyonal Kadın İşçiler Konferansı'nda Clara Zetkin, Alman komünistler ve uluslararası kadın hareketinin ünlü önderleri Amerikan kadın işçilerinin mücadelesinden etkilendiler ve 8 Mart'ı enternasyonal düzeyde Kadın Günü olarak anmak için bir karar kabul ettiler.

Yüzyılın sonunda ABD'de kadının konumu oldukça değişti. Oy hakkı olmasa da eğitim, mülkiyet hakları, istihdam alanlarında çok sayıda hak elde ettiler. Bu nedenle oy hakkı talebi öne çıkabilirdi. Hareket daha muhafazakar bir yaklaşıma döndü, oy hakkı elde etme sorununu diğer toplumsal ve siyasi konuların ayırdılar. Esas taktikleri imza toplama ve senatörler arasında lobi yapma vb oldu. 1914'de Alice Paul'un İngiliz oy hakkı mücadelelerinin grev gözcülüğü, açık grevi, oturma eylemi gibi militan taktiklerini tanıtmaya beraber daha aktif hale geldi. Aktif kampanyaları ve militan taktikleri sayesinde Amerika'da kadınlar 1920'de oy hakkını elde ettiler. İngiltere'de kadın hareketi Amerika'daki harekettten sonra başladı fakat 20. Yüzyılın başında Emmeline Pankhurst, kızları ve destekçilerinin benimsediği militan taktiklerle taleplerine dikkat çektiler ve talepleri için çok kez hapse düşerek militan bir yön çizdi. 1903'de daha eski örgütlenmelerin çalışma tarzından hayal kırıklığı yaşayınca Kadınların Sosyal ve Siyasi Birliği'ni (WPSU) kurdular. WPSU oy hakkı ajitasyonuna öncülük etti. Ancak Birinci Dünya Savaşı 1914'de çıkınca İngiliz Hükümetiyle uzlaştı. Hem ABD'de hem de İngiltere'de hareketin önderleri beyaz ve orta sınıflardın ve taleplerini orta sınıf kadınları ile sınırladılar. Yalnızca sosyalist ve komünist kadınlar oy hakkı talebinin mülkiyetle sınırlanmasınca karşı çıktılar ve taleplerini genişleterek işçi sınıfı kadınları da dâhil tüm kadınlar için oy hakkı istediler. Kadınların oy hakkı talebi için farklı kitle örgütlenmelerini kurdu. Kadın hareketi Büyük Bunalm, faşizmin yükselişi ve dünya savaşları döneminde devam etmedi. İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemde Amerika ekonomisinin hızla büyüdüğüne ve orta sınıfın genişlediğine tanıklık etti. Savaş yıllarında kadınlar ekonomiyi döndürmek için her türlü işte çalıştı fakat savaş eresinde iş bırakmaları ve iyi birer ev hanımı ve anne olmaları için teşvik edildiler.

Bu refah ve memnuniyet balanı 1960'larda sona erdi. Siyah temel haklar hareketiyle beraber toplumsal huzursuzluk taban kazandı ve sonrasında savaş karşıtı hareket (Vietnam Savaşına karşı) ortaya çıktı. Bu büyük bir kargaşa dönemiydi. Çin'de başlayan Kültür Devrimi de etkisini gösterdi. Üniversite öğrencileri arasında siyasi faaliyetler arttı ve bu sosyal ve siyasi kargaşa atmosferinde kadın hareketi bir kez daha oluştu, bu kez ilk olarak üniversite ve fakülte öğrencilerince başlatıldı.

Kadınlar işte, ücrette ve toplum içinde bütünlüklü olarak tüm tutumlarında ayrımcılıkla karşılaştıklarının farkına vardılar. Tüketici ideoloji de aynı zamanda saldırı altındaydı. Simone de Beauvoir 1949'da İkinci Cinsiyet kitabını yazdığı ancak etkisi şimdi hissediliyordu. Betty Friedan Kadınlığın Gizemi'ni 1963'te yazdı. Kitap oldukça popüler oldu. 1966'da Ulusal Kadın Örgütünü kurarak yalnızca siyahların olması gerektiği sebebiyle örgütten atıldılar. Benzer şekilde kadının kurtuluşu için kadın mücadelesi fikri temel kazandı. Bu temelde Demokratik Toplum İçin Öğrenci'nin (SDS) kadın üyeleri örgütün Haziran 1968 Kongresi'nde kadının kurtuluşunun ulusal konseyin bir parçası olmasını talep ettiler. Ancak ısıklılandılar ve reddedildiler. Birçok kadın örgütünü ayırdı ve Chicago'da Kadınların Radikal Eylem Projesi (WRAP) adlı örgütü kurdular. Yeni Üniversite Konferansı (NUC-sosyalist bir Amerika isteyen üniversite öğrencilerinin, çalışanların ve öğrenci üyelerinin ulusal düzeyde örgütlenmesi için) üyesi kadınlar yerel Kadın Komitesi kurdular. Chicago'dan Marlene Dixon ve Naomi Wisstein buna öncülük ediyordu. Shulamith Firestone ve Pamela Allen benzer çalışmaları New York'ta yaptı ve New York Radikal Kadın (NYRW) örgütünü oluşturdu. Bunların hepsi yasaları değiştirerek ve anayasa maddelerinde eşitlik sağlayarak kadının ezilmesini bulan liberal görüşü reddettiler ve toplumun tüm yapısının değişmesi gerektiğine inandılar. Bu nedenle kendilerini radikal olarak tanımladılar. Sosyalist parti, SDS, Yeni Sol (Bu örgütlerin ya Troçkist ya da Küba devrimini örnek aldıkları not etmek gereklidir.) gibi karma grupların ve partilerin (kadın ve erkek) kadının kurtuluş mücadelesini ilerletmeye çalışıyorlardı ve partilerden bağımsız bir kadın hareketine ihtiyaç duyulduğunu fikrini savundular. NYRW'nin ilk kamusal eylemi kadın hareketini ulusal düzeyde şöhrete ulaştıran Miss Amerika güzellik yarışmasını protesto etmeleriydi. Bir yıl sonra NYRW Redstockings ve WITCH (Kadınların Cehennemden Uluslararası Terörist Komposu) olarak ikiye ayrıldılar. Redstockings manifestolarını 1969'da yayınladılar ve bu sayede radikal feminizmin duruşu ilk defa net şekilde ortaya kondu.

"... Ezilmemizin ajanları olarak erkekleri görüyoruz. Erkek egemenliği en eski, en temel hakimiyet biçimidir. Diğer tüm sömürü ve baskı biçimleri (ırkçılık, kapitalizm, emperyalizm vd) erkek egemenliğinin genişlemiş halidir: erkek kadına hakimiyet kurar, birkaç erkek de diğerlerine..." "Kızkardeşlik güçlüdür" ve "kişisel olan siyasidir" sloganları oldu ve geniş bir destek kazandılar. Bu sırada SDS kadının kurtuluşu üzerine konumunu belirledi ve her hangi bir kurulu bürokratik kurum gibi çalışanlarıyla faaliyet yürüttü. Aktivizm düşüye geçti. 1990'larda feminist hareket daha çok bu kurumların aktiviteyle akademik dünyada feministlerin yazılarıyla bilinir olmaya başladı. "Feminizm bir hareket olmaktan çok bir düşünce haline geldi ve öncesinde sahip olduğu nitelikli vizyonu yitirdi." diye yazmakta Barbara Epstein Monthly Review dergisinde. (Mayıs, 2001) 1990'larda işçi sınıfının ekonomik koşullarında artan uçurum, azınlıkların ve orta sınıfın ezilişi, cinsiyet eşitsizliğinin devamı, kadına yönelik artan şiddet, küreselleşme baskısı ve halka etkisi, örneğin üçüncü dünyada kadın vb gelişmeler Marksizm'e yönelik ilginin yenilenmesine neden oldu. Aynı zamanda küreselleşme karşıtı ve savaş karşıtı hareketler örneğinde olduğu gibi çeşitli siyasi hareketlere kadınların özellikle de genç kadınların katılımı da arttı.

Batı'da kadın hareketinin gelişimi üzerine bu kısa genel değerlendirmeyle beraber feminist hareket içinde temel teorik akımların konumlarını analiz edeceğiz. (Devam edecek)

YENİ KADIN'dan yeni bir kampanya

Avrupa'da örgütlü olan Yeni Kadın, "Eşit işe eşit ücret" başlığıyla bir kampanyaya başladığını duyurdu. Kampanyayla ilgili olarak Regensburg Yeni Kadın tarafından bir toplantı düzenlendi. Toplantıya, Verdi'den (Alman Hizmet-İş Sendikası) ve YK'dan konuşmacılar katıldı. Toplantı, Ver.di Streik TV'nin hazırladığı kısa bir film gösterimi ile başladı ve ardından Eşit İşe Eşit Ücret'in tanımı yapıldı. **Homojen İş:** Eğitim düzeyi, kıdem, hizmet yılı, meslek deneyimi, alınan sorumluluk aynı olduğu halde erkeklerin kadınlardan daha fazla ücret alması. Bu fark temizlik işçilerinden, akademisyenlere kadar var. Hatta eğitim düzeyi arttıkça ücret farkı da artıyor ve özellikle Almanya, Avusturya, Hollanda gibi gelişmiş ülkelerde bu fark % 26'lara kadar çıkıyor (Destatis). Yaş ilerledikçe cinslerarası ücret farkı daha da artıyor.

Avrupa Komisyonu'nun 2006-2010 yılları için hazırladığı **Kadın ve Erkek Eşitliği için Yol Haritası**'nda; son yıllarda kadınların eğitim düzeyindeki ve politi-

kada temsil sayısındaki ve mesleği olan kadın sayısındaki artışa rağmen bu farkın özellikle özel sektörde giderek daha da arttığına dikkat çekiliyor. Buna da "küreselleşme" gereği olan mobil ve esnek çalışma taleplerine kadınların "aile içi görevlerinden" dolayı uyum sağlayamamaları neden olarak gösteriliyor. Bakım hizmetleri toplum tarafından paylaşılmadığı için bu tespit başlangıçta doğrudur gibi görünüyor. Fakat yine "küreselleşme"nin gereği olan informal ve kısa süreli (mini job) işlerdeki kadın sayısına baktığımızda erkek sayısından fazla olduğunu görüyoruz. Güvencesiz ve kayıt dışı işlerde daha çok kadınlar (çocuklar) çalışıyor.

Özce, kadın emeği bu gerekçelerle **ucuzlatılıyor**. Bu ucuzluk; göçmen işçilerin, taşeron firmaların ya da sömürge, yarı-sömürge ülkelerin ucuz iş gücünün ya da Kürt işçilerin (inşaat, ayçiçeği, fındık ve pamuk tarlalarında) ucuz çalışarak; **"Emek Borsası"ndaki** genel ücretleri düşürmesi gibi erkek işçiler için de bir teh-

dit unsuru ve bu yüzden **ortak bir mücadeleyi** gerektiriyor. Ancak göçmen işçilere ya da Kürt işçilere karşı bu yönde nasıl milliyetçi bir saldırı varsa, kadınlara yönelik de bir o kadar **ataerkil önyargılar** var. Kadının çalışmaması ve evde ucuza **"sağlıklı, gürbüz nesiller (işçiler)"** yetiştirmesi gerektiği gibi (evinin hanımı, namuslu fedakar kadın).

Toplantıda Verdi'den katılan konuşmacı, kadınların her zaman **aileye ek gelir getirenler** olarak görüldüğünü, kadın ve erkek tam süreli çalışırsa vergi kesintilerini azaltmak için kadının çalışma süresini azaltmak zorunda kaldığını, aslında bunun devletin kadına bakiş açısının (**Aile Bazlı Ücret**) 19. yüzyıldakiyle aynı olduğunu gösterdiğini ve hala değişmediğini belirtti. Ayrıca sendikalarda çalışan kadın sayısının az olduğunu ve sendikadaki kadın sayısını ve bakışını güçlendirmemiz ge-

rektğini vurguladı.

Teknolojideki ve eğitim olanaklarındaki bu kadar gelişmeye rağmen 1800'lü yıllardaki tekstil işçilerinden günümüze değişen fazla bir şey yok. Bizler yine evde ücretsiz bakıcı, dışarıda ucuz ve yedek iş gücüyüz. Ve yine yeterince örgütlü ve bilinçli değiliz. Günde ortalama 16-17 saat çalıştığımız halde bu, ne günümüze ne de geleceğimize yansımadağı gibi yaşadığımızda da bizi korkunç bir yoksulluk bekliyor. **Kadınlar yoksullaşılıyor. Yoksulluk kadınlıyor.** Aslında biz kadınlar özellikle hizmet sektöründe ücretli ve ücretsiz çalışarak; kapitalist devletin yarattığı pisliği temizleyip; ayıplarını örterek, onun sosyal bir devletmiş gibi görünmesini sağlıyoruz.

Nepal'de Maoistlerden yeni hamle

Nepal'de Nepal Birleşik Komünist Partisi(Maoist), parlamentoda yedi turdur sonuçsuz kalan ve siyasi bir krize dönüşen başbakanlık seçiminin önünü açmak için Başbakan adayını geri çekti.

Yapılan açıklamada, **Prachanda** yoldaşın parlamentonun yedi seferdir hükümeti seçememesini protesto etmek için adaylıktan çekildiğini belirtti. Ne Prachanda ne de en büyük rakibi olan Nepal Kongresi'nin adayı, mecliste yedi seferdir tekrarlanan seçimlerde hükümet kurmak için yeterli çoğunluğu sağlayabilmişti. Nepal'de, önceki Başbakan Madhav Kumar Nepal'in Maoistlerin etkili muhalefeti karşısında istifaya ettiği 30 Temmuz tarihinden bu yana hükümet oluşturulamadı. Nepal Birleşik Komünist Partisi-Maoist meclisteki sandalyelerin çoğunluğunu elinde tutuyor ama diğer partilerin desteği olmadan hükümet kuracak çoğunlukta ise değil.

AFP haber ajansına konuşan Maoist liderlerden **Baburam Bhattarai**, "Ülke, politikacıların kararsızlığının esiri haline geldi" dedi. Bhattarai, "Ulusal birlik hükümeti kurulması yolunda partiler arasında bir mutabakata varılması için yeni bir başlangıç yapılmasını sağlamak istiyoruz. Bu yüzden, yarıştan çekilmeye karar verdik" diye konuştu.

Yeni hükümet için bir sonraki oylamanın 26 Eylül'de tarihinde yapılması planlanıyordu ama oylamanın ertelenebileceği belirtiliyor.

Nepal parlamentosu, ülkenin savaş sonrası barış sürecini tamamlamak ve yeni bir anayasa hazırlamak için 2008 Mayıs'ında 2 yıllığına seçilmişti. Fakat Maoistler ile rakipleri arasındaki anlaşmazlıkları çözemeyen parlamento bugüne kadar her iki görevini de yerine getiremedi.

Berlin

ATİF Berlin Türküye İşçiler Derneği olarak Almanca ve Türkçe konuşmalar ve sloganlarla cuntayı lanetlediğimiz mitingimiz canlı, renkli ve coşkulu geçti. Yapılan konuşmalarda 12 Eylül'den hesabı ancak devrimcilerin sorabileceği ve bu görevin devrimcilerin omuzlarında olduğu anlatıldı.

Mitingde **Partizan** ve **ATİF** adına iki konuşma yapıldı. Avrupa Demokratik Kitle Örgütleri Platformu adına çıkan bildiri de okundu. 12 Eylül'ün sorumlularından hesap soran ve faşizmi lanetleyen sloganlar ve bitiş konuşmasıyla miting noktalandı.

(ATİF-Berlin Türküye İşçiler Derneği Basın Bürosu)

Fransa'da 7 ayda 5. grev

Fransa'da hükümetin ekonomi politikalarına karşı toplumsal tepki büyüyor. Hükümetin emeklilik reformunu protesto etmek amacıyla sekiz sendikaların çağrısı üzerine ülke genelinde greve gidildi. Hava ve demiryolunda ulaşım felç olurken, ülke genelinde organize edilen 232 gösteriye yaklaşık 3 milyon kişi katıldı. Hükümet her zamanki gibi greve katılımın düşüklüğünden dem vurdu.

Mart ayından bu yana Fransalı emekçiler beşinci kez greve ve ülke çapında eylemlere çağrıldı. 7 Eylül'deki güçlü grevin ardından sekiz sendikaların çağrısı üzerine, kamu ve özel sektörde 23 Eylül günü yeniden greve gidildi. 7 Eylül'de 2,7 milyon kişi sokaklara çıkmış ancak buna rağmen hükümet geri adım atmayarak yasal emeklilik yaşını 60'tan 62'ye yükselten reformu parlamentodan geçirtmişti.

Sol muhalefetin desteğini de alarak hükümete geri adım atılmak isteyen sendikaların çağrısıyla greve başta hava ve de-

miryolu ile ulusal eğitim olmak üzere kamu ve özel sektörde yoğun katılım sağlandı.

Kamu ve özel sektörde 15 gün önceki eyleme göre katılım oranlarının daha düşük olduğu gözlemlendi. **Ancak sendikalar, özellikle sokaklara daha fazla insan çıkarmayı başararak gücünü korudu.** Cumhurbaşkanı Sarkozy da greve katılımın düşük olduğunu söyleyerek, halkın emeklilik reformuna olan desteğinin arttığını savundu. Oysa yapılan kamuoyu yoklamaları ve büyüyen toplumsal tepki halkın çoğunluğunun hükümetin emeklilik reformuna karşı olduğunu gösteriyor.

Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy, seçtiği 2007'den bu yana giriştiği bütün reformlar ve "açılım" adı altında yürüttüğü politikalar karşısında büyük tepkiyle karşılaştı. Geçen sürede başarısız olan ve manevra alanı giderek da-

12 Eylül AFC'si Avrupa'da lanetlendi!

Hamburg

11 Eylül'de Altona semtinde bir miting gerçekleştirildi. Çeşitli kurumların da desteklediği etkinlikte 12 Eylül'ün nedenleri ve bilançosu anlatıldı. Sık sık atılan sloganlarla da 12 Eylül'de yaşamını yitiren devrim şehitleri bir kez daha anıldı. Yine miting sırasında hazırlanan Almanca bildiriler dağıtıldı.

İsviçre

11 Eylül 2010 tarihinde Zürih'te **İTİF** tarafından **"30. Yılında Askeri Faşist Cuntanın Nedenleri ve Sonuçları"** adlı panel gerçekleştirildi.

Federasyon temsilcisinin, katılımcıları selamlamasının ardından, panele **Yılmaz Güney** şahsında devrim ve demokrasi şehitleri için saygı duruşuyla başlandı.

İTİF temsilcisi yaptığı konuşmada Türkiye'de yaşanan son dönemlerdeki hukuksuzluklara dikkat çekerek, İşçi-Köylü gazetesinin bir ay kapatılmasını, referandumu bir gün kala 100'ün üzerinde insanın keyfi bir şekilde evlerin basılarak gözaltına alınmasının ve yine eylemsizlik kararından yararlanarak 9 HPG gerillasının katledilmesinin, mevcut TC zihniyetinin 12 Eylül'ün devamcısı olduğunun önemli kanıtları olduğunu söyledi. Ardından ilk sözü 12 Eylül Faşist Cuntasını hapishanede politik tutsak olarak karşılamış, araştırmacı-yazar **Yusuf Köse** dönemin ağır bilançosunu detaylı bir şekilde aktararak 12 Eylül'ün vahşetine dikkat çekti. Son bölümde katılımcılara söz hakkı verilerek gelen soru ve düşünceler alındı. **(İsviçre İK Okurları)**

Köln

ATİK Köln'de "30. yılında nedenleri ve sonuçları 12 Eylül Askeri Faşist Cuntası" konulu bir sempozyum gerçekleştirildi. Yılmaz Güney'in de anıldığı etkinlikte bir de kültürel bölüm gerçekleştirildi. 700 civarında Türküye işçi ve emekçinin katıldığı etkinlikte Partizan, TUYAB, ADHK, AvEG KON, YEK-KOM, BİR-KAR, Yaşanacak

Dünya, MLPD stantları açıldı.

Yapılan sempozyuma ATİK Başkanı **Musa Demir**, BDP temsilcisi **Faik Yağız**, Kızıl Bayrak temsilcisi **Sinan Demirci**, Senarist ve Film yapımcısı **Önder Çakar**, sendika eğitim uzmanı **Volkan Yaraşır**, yazar **Mukaddes Erdoğan Çelik**, Ankara Alevi Enstitüsü Başkanı Prof. **Cengiz Güleç** ve Avukat **Ercan Kanar** katıldı.

Sunumların ardından yapılan kültürel bölümde sahne alan **Pınar Sağ, Nurettin Rençber** ve **Grup Haykırış** türkü ve marşlarıyla dinletti sundular. **Köln Özgün Halk Ekibi**'nin sahne aldığı etkinlikte, **Me-**

dine Akbaş tarafından; oğulları katledilen, kayıp olan anaları konu alan bir tiyatro gösterimi sunuldu. Sloganların haykırıldığı etkinlikte Yılmaz Güney'in hayatını anlatan bir sinevizyon ve 12 Eylül belgeseli gösterildi.

Londra

12 Eylül Askeri Faşist Cuntası, tarihin kara sayfalarında yerini almasının 30. yılında Londra'da ATİK-Londra Komitesi, AvEG-KON, İngiltere Alevi Kültür Merkezi, Yüz Çiçek Açsın Kültür Merkezi, ve FED-BİR kurumları tarafından örgütlenen bir panel ile lanetlendi!

Panelde FED-BİR tarafından sunulan 12 Eylül ve Kürtler, ATİK Londra Komitesi tarafından sunulan 12 Eylül İşçi Sınıfı ve Sendikalar-Kültür Sanat, AvEG-KON tarafından

ralan Sarkozy'nin elinde bir tek "başarma" umuduyla emeklilik reformu kaldı. Özellikle bir dizi skandalla giderek zayıflayan Sarkozy, 2012 Cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesi bu projesini geçirmek için yoğun baskı uyguluyor. Cumhurbaşkanlığı kampanyası sırasında medya manipülasyonları ve "kopuş" vaatleriyle geniş bir kitleyi etkileyen Sarkozy, Cumhurbaşkanlığı görevinin üçüncü yılı dolduğunda yapılan anketlerde son 30 yılın en sevilmeyen Cumhurbaşkanı haline geldi.

sunulan 12 Eylül ve Cezaevleri-Kadınlar, İngiltere Alevi Kültür Merkezi tarafından sunulan 12 Eylül ve Aleviler ve Yüz Çiçek Açsın Kültür Merkezi tarafından sunulan 12 Eylül Genel Hukuku ve Göçmenler başlıkları altında cuntanın dününden bugüne etkileri masaya yatırıldı.

12 Eylül günü de yine aynı bileşenlerin örgütlediği bir toplantı Avrupa Karaballar Derneği lokalinde gerçekleştirildi. Sinevizyon gösterimi ve 12 Eylül'ü bizzat yaşamış katılımcıların da söz aldığı bir sohbet toplantısı gerçekleştirildi.

Strazburg

Strazburg Mezopotamya Kültür Merkezi'nde "12 Eylül ve Sonuçları" konulu bir panel düzenlendi. 12 Eylül askerî darbesinin birçok cepheden tahribatları yarattığını anlattığı paneli Mezopotamya Kültür Merkezi (MKM), Avrupa Türküye İşçiler Konfederasyonu (ATİK), Avrupa Demokratik Haklar Konfederasyonu (ADHK) ve Demokratik İşçi ve Gençlik Federasyonu (DİDF) örgütledi.

Panelistler CDK temsilcisi **Hüseyin Kurtuluş**, ATİK temsilcisi **Mehmet Cihan**, DİDF Yönetim Kurulu Üyesi **İbrahim Balcı** ve ADHK temsilcisi **Yusuf Demir**, "12 Eylül ve Emek Cephesi", "12 Eylül ve Cezaevi", "12 Eylül ve Göç", "12 Eylül ve Kürt Hareketi" başlıkları hakkında tartışma yürüttüler.

Ulm

"12 Eylül'den 12 Eylül'e Bitmeyen Vahşet Düzeni Sürüyor" adı altında düzenlenen panel 12 Eylül Pazar günü Burgerhausmitte salonunda DEKÖP-Ulm bileşenleri olarak gerçekleştirildi. Panele araştırmacı yazar **Arif Bilgin**, AABF Baden Württemberg temsilcisi, **Özcan Anıl** ve **Haydar Munzur** konuşmacı olarak katıldı. "12 Eylül" adlı belgesel filmin gösterimi sırasında duygu dolu anlar yaşandı.

EVRENSEL BAKIŞ

İrkçi yükselişe inat, emekçiler hedefe kilitleniyor

İrkçi milliyetçi yükselişin en hızlı artış gösterdiği dönemler, aynı zamanda sistemin krizinin derinleştiği dönemlerdir. Faşizmin rengi de bu yükselişe paralel olarak daha koyu bir hal alır.

Emperyalist-kapitalist sistemin azami kâr hirsının yarattığı ekonomik-siyasal krizin, 2000'li yılların başından itibaren artık ötelenemez bir hal alması da, tüm dünyada ırkçı-milliyetçi dalgalanının bir kez daha hızlı bir tırmanışa geçmesini getirdi.

Sistemin öncü güçleri (ABD emperyalizminin öncülük ettiği güçler de denebilir) bir yandan ezilen halkları açıkça "terörist" ilan ederek, dünyanın bir başka ucundaki ülkeleri birbiri ardına işgal ederken, diğer yandan da kendi iç politikalarında bu yönetime uygun politikalarla yönediler.

İçerideki politikalarda da hızlı bir değişim yaşanmasının kökeninde yatan esas nedenlerin başında ise krizin sadece emperyalizme bağımlı ülkelerin halklarını değil emperyalist ülkelerin halklarını da artan bir biçimde vurması, buralardaki emekçi yığınların hızla yoksullaşmasıydı.

Bu hızlı yoksullaşmanın kendi içinde sisteme karşı hoşnutsuzluğu büyütme riski taşıması, bu artışın ise sistemi tehdit eder boyutta bir kalkışa dönüşmesinin kaçınılmaz olarak görülmesi, egemen sınıfların kaygılarını kâbusa dönüştürmeye başladı.

Geçmiş deneyimler de göstermiştir ki, bu kaygı-kâbusu bertaraf etmenin en etkili yollarından biri **ırkçı-milliyetçi yönetime** ağırlık verilmesiydi! Dahası bu politikanın zaman içinde ülke iç politikasına damgasını vuracak boyutta ele alınmasıydı.

Dış politika ile tam bir bütünlük-uyum içindeki bu yönelimin hayata geçirilebilmesi için gerekli olan şey ilk etapta "dış düşman" yaratmada gösterilen çabanın **iç düşman** yaratmada da gösterilmesiydi. Bunun için fazla bir çabaya da ihtiyaç yoktu! "İç düşman-lar" "el altında" hazırda mevcuttu zaten. Bir diğer deyimle faşizmin kendini üst boyutlarda göstermesi olan ırkçı-milliyetçi yönelimin "başarı" şansının artmasının bir diğer önemli ön koşulu da bu yönetime-politikaya uygun bir şekilleniş içinde olan, kemikleşmiş faşist kişiliklerin –egemen sınıflarca- ülke yönetimine getirilmesiydi. Tıpkı geçtiğimiz yüzyılın ilk yıllarında ortaya çıkan "Büyük Buhran" yıllarında Hitler, Mussolini, Franco vb. liderlerin iktidara taşınmasında olduğu gibi.

Ne "tesadüf" ki, kimilerince hala "demokrasinin beşiği" olarak adlandırılan Avrupa'da günümüz krizinin de en faşist denebilecek liderlerle aşılma çabasına şahit oluyoruz. Özü modern revizyonizmin (Rus Sosyal Emperyalizminin) çöküşü olan "soğuk savaş" döneminin sona ermesiyle birlikte, sosyal devlet anlayışını hızla terk etmeye başlayan, Avrupa'nın önde gelen emperyalist güçleri, eş zamanlı olarak da bu hıza ayak uyduracak, bunda zorlanmayacak lider arayışına girdiler.

Sosyal devlet anlayışının hızla terk edilmesinin, aynı süreçte derinleşme sinyalleri veren ekonomik-siyasal krizin sonucunda yoksullukları artan, geçmişte çetin mücadelelerle kazandıkları hakları birbiri ardına gasp edilmeye başlanan emekçilerin eylemlerle sarstığı Avrupa ülkelerinin başında gelen Almanya'da **Merkel**'in, Fransa'da ise **Sarkozy**'nin (daha başka ülkelerde ise benzerlerinin) iş başına getirilmesi de işte bu sürecin ürünü oldu. Bu liderlerin öncülüğünde gelişen-geliştirilen yabancı-göçmen düşmanlığı, bu düşmanlığın **meşrulaştırılmasına dönük** bir dizi yayıya da beraberinde getirdi.

Bu ülkelerin emekçi halkları ile şu veya bu nedenle –ama esas olarak da emperyalist politikalar sonucu- ülkelerini terk ederek buralarda yaşamak-çalışmak zorunda kalanlar arasında düşmanlık yaratma-büyütme politikalarına ağırlık verildi. Böylelikle işsizliğin, yoksulluğun, krizin ve daha bir dizi yıkımın faturası, göçmenlere-yabancılar çıkarılmak, bununla birlikte de hedef şaşırtılmak istendi/isteniyor. Çünkü bu yönelim artık bu ülkelerde resmi devlet politikası haline gelmiş bulunuyor. Tüm dünyada etkili olan, ancak en belirgin olarak Avrupa'da görülen bu ırkçı-milliyetçi, gerçek adıyla ise faşist politikaların son kurbanları ise Fransa'da yaşayan **Romanlar** oldu. Yüzyıllardan beri "dünyanın lanetlileri" olmanın kurtulmaması Romanlar, dünyanın gözü önünde alenen Fransa'dan sürgün edildiler. Son yıllarda –aynı politikalar sonucu- sayısız göçmen eylemi ile sarsılan Fransa'da Romanlara dönük gerçekleştirilen bu uygulamanın, 16-17 Temmuz gecesi hırsızlıktan arandığı söylenen bir Roman gencin jandarma tarafından öldürülmesinden ve bunun akabinde toplanan Romanların bir karakolu basmasından sonraki döneme denk gelmesi ise ayrı bir konu. Göçmen eylemleri de yine benzer öldürmeler sonucu meydana gelmiş, sonrasında ise göçmenlere dönük yaptırımlar, yasalar da devreye sokularak artırılma yoluna gidilmişti –ki göçmenlere dönük uygulamalar olanca katılığıyla sürüyor.

Romanlara dönük uygulamalara-sürgünlere gelince, uygulama geniş yığınların tepkisini almakta gecikmedi. Avrupa Konseyi tepkiler karşısında Romanların haklarının korunması için girişim başlattığını açıklamak zorunda kaldı. Sarkozy (bir bütün olarak da Fransız hükümeti) diğer ülkelerden, özellikle de Almanya'dan gelen tepkiler karşısında adeta şaşkındı! Çünkü Merkel kendisine, Romanlar konusunda aynı fikirde olduklarını, yakında kendilerinin de Romanları sınır dışı etme niyetinde olduklarını söylemişti!

Roman (ve diğer göçmenlerin) sorununun birçok Avrupa ülkesinde, emek cephesinde önemli gelişmelerin yaşandığı, bunun egemen sınıfları hayli zora soktuğu bir döneme denk gelmesi gözlerden kaçırılmamalıdır. Zira Romanlara dönük sürgünler, birçok benzeri alanda da olduğu gibi, aynı zamanda emekçilerin hedefini şaşırtma amaçlıdır. Bu nedenle Avrupa'daki tüm ilerici, devrimci, sosyalist güçleri, enternasyonalizmi işçi sınıfı içinde daha yaygın ve yoğun olarak propaganda etmelidir.

Bir gün mutlak öleceğim**Türkülerle gömün beni****Size veda edeceğim****Türkülerle gömün beni**

Munzur'uma (Uso)... Çocukluğum, gençliğim, yoldaşım, kirvam... Dağlara sevdiği yüreklerimiz, çünkü çocukluğumuzdan beri dağların doruklarında büyümüşüz. "Dede immu" (dede) ile koyunlara gidişimiz ve "ade man"ın (babaannesi) noni sor (ekmek kızartılması) ile bizi kuzulara ve ineklere gönderişi halen aklımda Uso. Yaramaz bir çocukluk dönemi geçirmiştik. Bütün köyün diline düşmüştük, nasıl da arkamızdan koşarlardı. Ama sen şanslıydın Uso çünkü aynı zamanda bütün köylü ile aran çok iyiydi ve dayak yiyen hep ben olurum.

İlkokulda benim bir üst sınıftaydım. Müzik dersinde ikimiz de "Bir gün Mutlak Öleceğim" türküsünü söyledik ve tabii öğretmenlerden dayak yedik. Her zaman aynı türkü ve hep dayak... Artık arkadaşlar arasında alay konusu olmuştuk. Şimdi bütün arkadaşlar senden bahsederken güzel anılarını anlatıyor. Hayata hiç küsmeyen, sürekli güldüren arkadaşım... En güzel anılarını bırakıp erken gittin. Yoksulluk yüzünden köyümüzden taşınmıştık, sen Yenisahra'ya ben ise 1 Mayıs Mahallesi'ne. Ayrı geldik ama bizim

dağlar gibi değildi burası. Sürekli dağları hayal eder ve "mutlak ama mutlak geri döneceğiz" diye yemin ederdik.

**Sazımı asın duvara
Yalnız kalsın bahtı kara
Vasiyetim tüm dostlara
Türkülerle gömün beni**

Ben okula giderken sen de temizlik firmasında işçi olarak çalışıyordun. Okuldan kaçarak sürekli senin yanına gelirdim. Sen yine kurnazlık yapardın "hadi şu işleri beraber yapalım" diyerek bütün işleri bana yaptırırdın.

Munzur'uma

Siz 1 Mayıs'a taşındığınızda inan en çok sevilen ben oldum kirvam. Ne de olsa hiç ayrılmamıştık seninle.

2005-2006 yıllarında Proletarya Partisi'yle tanışmıştın, o dönemki bakışların hiç aklımdan çıkmıyor kirvam. İlk görevinde ne çekingen durmuştun... Evlere giderken hep geride kalışın, hiç konuşmayışın sonrasında değişmişti. Artık en önde giderdin ve gittiğin bütün ailelerle sıkı bağlar kurmuştun, tıpkı köyedeki gibi. "Eğer daha önce partiyle tanışsaydım kesinlikle askere gitmezdim, partimle keşke daha önce tanışsaydım" derdin.

İlk korsan eylemde gaz bombasını yediğin zaman "bu ne ya! İnsan burada savaşaacağına dağda savaşır daha iyi" demiştin. Kirvam, kimileri hayal eder kimileri yaşar hayal ettiklerini. Sen düşüncülerini pratiğini birleştiren oldun. Gideceğini bilmiyordum bir gün... Ama sen benden önce davrandın.

**Muradımı almamışım
Hep ağlayıp, gülmemişim
Ağlamasın dostum eşim
Türkülerle gömün beni**

Dersim deyince haberleri pür dikkat dinlerdim. Bir eylem olsa "acaba bizimkiler mi?" diye sürekli medyaya takip ederdim. Dersim'de gerilla türküsünü söyleyişin halen kuşağımda. Nasıl bir zevkle ve inançla söylüyordun. Günler yine Temmuz'a devrilmişti...

"Dersim Ovacık'ta iki tane şehit var" dediklerinde o tarif edemediğim his doğuyor. Günler sonra teşhis ve yapılan açıklama... İlk duyduğumda herkes gibi inanmadım, inanamak istemedim. Defalarca okudum açıklamayı. Ama artık bu bir gerçektir; sen gerçekler için, halkın için savaşmak üzere oradaydın ve şehitlik olsa da bu halkın savaşıydı. Faşizm bir kez daha yenilmiştir halk savaşçıları karşısında, biliyordum. Elbette bunun hesabı sorulacaktır. Halk savaşçıları, kırdar-şehirde halkımızın olduğu her yerde hesabını soracaktır. Halen can yoldaşların Dersim dağlarında. Sen şimdi almışızdaki kızıl yıldızın Ferdi yoldaş...

**Dersim dağlarında bir şahan
Çıkardı yoldaşlarını pusudan
Asi bir çocuktur Munzur
Kavganın yiğit savaşçısı...
(Zile'den İK okuru)**

Yaşamda ve kavgada çatal yürek

Ağır işkenceler gördü. Ayak tabanlarını kesip tuz basmışlardı. Babası çok dirençliydi. Bir kolunu kes yine de kimsenin adını vermezdi. Annemler köyde uzun süre gerillaya yardım etmiş. Tabii kimsenin haberi yok. Gazi olaylarında silahlar atılınca annem: "İsmail, biz de gidelim. Bakalım gençler ne oldu? Biz önden yürüyalım." Kimse bilmezdi devrimcilere yardım ettiğini. 8-10 sene gerillaya yardım etti. Geceleyin kalkıp gerillalara gizlice ekme yaparlardı.

"Bizim ailede ilk Çiğdem Partizancı oldu"

- Çiğdem sizin yanınızda büyümüş. Bize biraz ondan söz eder misiniz?

Amca: Çiğdem dağları severdi. Bir gün köye gittik. Çiğdem bu, durur mu? Dağlara tırmanmaya başladı. "Kızım dur gitme" dedim ama boşuna. Çiğdem'in öyle bir şeyi vardı. Gideceğim dedi mi onu kimse yolundan çeviremezdi. Yapacağımdan dedikten sonra yapardı.

Evimize devrimciler sürekli gelip giderdi. Çevresinde devrimciler vardı. Gerillaya katılanlar oldu. İlk başlarda SODAP'lılarla tanıştı. Lise l'de SODAP'lılarla hareket etti. Eve gelip giden daha sonra gerillaya katılan yurtseverlerden etkilendi. Dev-Sol'cular bize geliyordu. Ama Çiğdem'in bir doğrusu vardı. O öyle giderdi. Bizim ailede ilk Çiğdem Partizancı-TIKKO'cu oldu. Kendisi arayıp buldu. Doğrudan bizden etkilenseydi TIKKO'cu olmazdı. Gazi'de 17'ler anlamı vardı. Esnafa kepenk kapatma çağrısı yapıyorlar. Benim yeğenin dükkânı var. Çiğdem geliyor, "Doğan dükkânı kapat" diyor. Doğan beni

aradı durumu anlattı. Tabii Çiğdem'de hiç taviz yok; akrabası, tanıdık olması hiçbir şeyi değiştiriyor.

Volkan-Kuzeni: Cibali Lisesi'nde okudu. Orada ya sağ ya da solda kalması gerekiyordu. Sağda kalamayacağına göre soldan yana tavır aldı. Çünkü ailesi geçmiş hep soldaydı. En çok Okmeydanı ve Alibeyköy'de bulundu.

"Sen ne biçim muhtarsın başımıza bela oldun"

- Çiğdem gerillada iken ailesine devletin herhangi bir baskısı oldu mu?

Amca: Babasını sürekli karakola çağırıyorlar. Kaymakam; "sen ne biçim muhtarsın başımıza bela oldun" diyor. Cenazeden sonra köye gelmişler biz madenciye diye. Abim öyle olmadıkları anlamış. Köylüler bunları sıkıştırınca kaçıyorlar. Bizim köyde Dev-Sol'dan bir kadın gerilla vuruldu 93'te. Aslandıoğmuş'luydu. O Çiğdem'in köyünde vuruluyor Çiğdem de onun köyünde böyle bir tesadüf. Dev-Sol'cular, PKK'liler gelip gidiyordu öncesinde bizim köye. "İnanıldığı düşünce uğruna gitti. Saygı duyuyorum."

- Çiğdem bir gerilla olarak toprağa düştü. Siz onun mücadelesi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Amca: Kendi düşüncesidir. Düşüncesine saygı duymak lazım. Kendi karar vermiştir. Kendi yoludur. Elbette yaşamasını isterdik. Bir insanın onuruyla ölmesi güzel bir şeydir. O da onuruyla ölmüştür. Davası uğruna ölmüştür.

Yenges: Çiğdem benim elimde büyüdü. Tepki duymuyorum. Gerçekten inandığı şey uğruna gitti. Gönül isterdi ki yanımızda olsaydı.

Volkan-kuzeni: Çiğdem devrimci olduktan sonra çok değişmedi. Bize karşı yaklaşım-

ında sadece daha özenli, dikkatli oldu. Yaptıklarını biz üzüyoruz diye bize söylemezdi. Ne yaptığını, nereye gittiğini arkadaşlarından duyardık. Çiğdem'in tercihiydi bu. İnanıldığı düşünce uğruna gitti. Saygı duyuyorum. Kendini feda etti. Kendi düşüncelerinden hiçbir zaman ödün vermedi. Kafasında yapmak istediği çok şey vardı. Küçüklüğünden beri savaşçıydı. Her şeyini 22 yıla sığdırdı. Hiçbir şekilde kendi doğrularından taviz vermezdi. Keşke olmasaydı. Devam edebilseydi. İnanıcı uğruna devrim yolunda gitti. Onu tarif etmek benim için çok zor. En son 2009'da Munzur Festivali öncesinde görüşmüştük.

"Kavgada çatal yürek"
- Cenazede çevre köylerden epey insan gelmişti...

Amca: Bizim orada dört köy var. Cenazeye hepsi de gelmişti. Bana telefon geldi abin Zara'ya gitmiş dediler, o zaman anladım Çiğdem'in vurulduğunu. Çiğdem gerilladayken sürekli jandarma arıyordu, köye gelip gidiyordu. Kızın nerde diye ağabeyime soruyorlardı sürekli. Şehit düştükten sonra hazırlanan raporda çift çatalı yürek diye not düşmüşler. Çiğdem'in yüreği çift çatalıymış. Çatal yürek denir ya Çiğdem de öyleydi. Bizim köye yakın bir yerde su var. Köye getirip bir çeşme yapmayı düşünüyorduz. Adını da Karakız çeşmesi koymak istiyorduk. Cenazeden bir süre sonra Diyarbakır'dan Çiğdem'in yoldaşları geldi. Mezar ziyaret ettiler. Çiğdem bunlardan birine demiş ki ben senden önce şehit düşersen sen benim mezarımın başında "Oy dilberim"i söylersin. Sen şehit düşersen ben söylerim diye. Köylüler toplanmış türküyü dinlemişler.

(İstanbul)

KAVGADA ÖLÜMSÜZLEŞENLER

Osman Özcan Doyananlar

Haziran 1982'de gözaltına alınan O. Özcan Doyananlar, Ekim ayı içerisinde işkencede katledildi.

Kemal Özgül, Salih Kaynar, Abdullah Yıldır

10 Ekim 1984 tarihinde Malatya Kürecik Harunuşağı köyü doğumlu Kemal Özgül, Salih Kaynar ve Abdullah Yıldır Fransa'da ırkçı faşistler tarafından katledildiler.

Mustafa Tekin

Dersim'in Nazmiye ilçesine bağlı Pane (Bostanlı) köyünde dünyaya geldi. 6 Ekim 1987 tarihinde Edirne'de Meriç nehrini geçerken boğularak yaşamını yitirdi.

Mustafa Yahşi

Partizanların '74'teki ilk ilişkilerinden olan Kars Susuzlu Mustafa Yahşi, son derece girişken, yaratıcı ve halkla diyalogu çok iyi olan bir Partizandı. 1987 yılında işkencecilerin "armağanı" olan hastalığı yenik düşerek yaşamını yitirdi.

Tuzla şehitleri

İsmail Hakkı Adalı, Kemal Soğukpınar, Reha Şen ve Fevzi Yalçın, Engin Kaya isimli ajanın verdiği bilgiler doğrultusunda 7 Ekim 1988 günü Tuzla Köprüsü'nde pusuya düşürülerek katledildi.

İsmail Hakkı Adalı

21 Nisan 1965'te Dersim'in Ovacık ilçesinde doğdu. Babası polis olan Adalı, mücadele ile lise yıllarında tanıştı. İşçi olarak konfeksiyon atölyesinde çalışan Adalı resim konusunda çok yetenekliydi.

Reha Şen

Uşak doğumlu Reha Şen, 15 yıldır Almanya'da işçi olarak çalışıyordu. ATİK içinde devrimci çalışmalar yürütüyordu.

Fevzi Yalçın

1960 yılında Elazığ'da doğdu. Mücadeleye lise yıllarında başladı. Başarılı bir öğrenciydi. '80 darbesinde aranın duruma düştü. Gözaltına alındı. İşkenceden geçirildi. Fakat o devraldığı direniş geleceğini hep yaşattı.

Kemal Soğukpınar

Aslen Sivas-Zaralı olan Kemal Soğukpınar, 15 Ekim 1959'da İstanbul'da dünyaya geldi. 1978-82 yılları arasında kömür kamyonunda sonra da Şişli-Sarıyer hattında muavinlik yaptı.

Pütümler şehitleri

İçinde **Medet Hoşafçı, Yılmaz Talayhan, Halil Erciyas ve Ayhan Altunbaş**'ın da bulunduğu gerillalar diğer birliklerle buluşmak üzere Dersim'in Pütümler ilçesi kırsalında konaklar. Bu sırada bir hain tarafından ihbar edilirler. İhbarcı daha sonra Partizanlar tarafından ölümler cezalandırılır.

Kemal Yıldırım

Erzincan-Tercanlı olan **Kemal Yıldırım** çevresinde Osman Dayı olarak bilinirdi. 1967 yılında Almanya'ya işçi olarak gitti. 1976'da ATIF kurucuları arasında yer aldı. 5 Ekim 1991'de yakalandığı hastalık sonucu yaşamını yitirdi.

Kahraman ailesi

Veli Kahraman, 16 yaşındaki kızı Meral Kahraman ve 22 yaşındaki kızı Zeynep Kahraman Dersim'in Çemişgezek ilçesinde bağlı Doğan köyünde PKK gerillaları tarafından katledildiler.

Ramazan Can, Cuma Polat, Aziz Gözetmen

Siverek'te "Toprak ağalarını, soynunu, sömürüyü protesto" mitinginin başarılı geçmesi faşistleri çileden çıkarır. Faşistlerle 20 Kasım 1978'de çıkan çatışmada Ramazan Can şehit düştü. Faşistler toprak ağalarının istekleri doğrultusunda 2 Ekim 1979'da Cuma Polat'ı katleder. 4 Kasım 1979'da Viranşehir'de faşistlerle yaşanan silahlı çatışmada Aziz Gözetmen şehit düşer. Mehmet Beyhan da yararlanır.

PUSULA

SINIF MÜCADELESİNDE EĞİTİLMİŞ GÜÇLERİN ROLÜ

Devrimci eğitimin gerekliliği ve zorunluluğu konusunda herkes hemfikir. Ama aynı anlayış birliğini eğitimin pratik olarak uygulanması konusunda söylemek mümkün değildir. Tabii ki burada sözümlü ettiğimiz herhangi bir eğitim değil, pratik süreci de içeren devrimci eğitimidir. Sürecin sorunlarının çözümünü içermeyen, ona hizmet etmeyen bir eğitim faaliyeti bazı teorik görüşlerin ezberlenmesini sağlayabilir ama sınıf savaşımının hiçbir sorununu çözümüne yardımcı olamaz. İfade edilen fakat uygulanmayan hiçbir şey gerçek manada hak edilen değere kavuşamaz.

Hak edilen değere kavuşması için düşünce ve davranış birliğinin olması lazım. Alınacak her kararın, politik yönelişin bir uygulama süreci olmasıdır. Uygulama süreci hesaplanmadan alınan her karar yeni sıkıntılara neden olabilir. **Çünkü kararın uygulanmaması pratik bir başarısızlıktır.** Başarısızlıklar da devrimci heyecanı, devrimci disiplinli saktalar. Tıpkı Paulo Freire'nin sözlerinde olduğu gibi: "Hakkı olmayan bir söz, gerçekliği dönüştüremeyen bir söz, kurucu öğelerinin birbirinden koparılmasıyla ortaya çıkar. Bir söz, eylem boyutundan yoksun bırakıldığı zaman, düşünmede otomatik olarak zarar görür. Sözün yerini boş laf, lafazanlık, yabancılaştırma ve yabancılaştırma "dir-

dir" alır. Söz, boş laf, dünyayı açıkça itham etmeyi beceremeyen laf halini alır, çünkü dönüştürme yükümlülüğü olmayınca itham etmede imkansızdır ve eylem olmayınca dönüşüm olmaz." (Ezilenlerin Pedagojisi, Sf. 62)

Eğitilmiş kadro, eğitilmiş militan MLM felsefeyi asgari düzeyde kavrayan militandır. Çünkü işçi sınıfı ve onun öncülük ettiği geniş emekçi yığınlar bu felsefeye uygun olarak şekillendirildiği oranda devrimin başarısı ve sürekliliği mümkün olabilir. Yine eğitilmiş, bilme ve çözümleme gücüne sahip militanların varlığı yeniyi yaratmanın, zorluklarla savaşmanın en büyük güvencelerinden biridir.

Sınıf savaşımında mevzilendiği yerin, aldığı görevlerin bilincinde olan her militan cesur, atak ve yaratıcı militandır. Bu mezyetlerden yoksun olanlar ise iyi bir militan olamazlar.

O halde devrimci eğitimde; devrimci yaratıcılık, devrimci inisiyatif, sorumluluk alma eylemleri çok büyük bir yer işgal etmektedir. **Ve tüm bu mezyetler de pratik bir faaliyet içinde kazanılır.** Dağa, fabrikalara, sokaklara, uluslararası gelişmelere yüzünü dönmeyen, okuduklarını, karşılaştığı olayları çözümlemek için kullanmayan bir devrimci ortaya doğru ve somut sonuçlar çıkaramaz. Sonuçlardan hareketle geçmeye yakın şeyler söylese dahi bunu uygulayamaz. Çünkü burada derinlikli bir kavrayış söz konusu değildir. "İnsan öğrendiği kadar gelişir" söylemi ye-

terssizdir. İnsan öğrendiği ve uyguladığı kadar gelişir. Çünkü uygulama öğrenmenin de önünü açar. Düşünsel planda zenginleştirir. Yaratıcı kılar ve özgüven kazandırır. Dolayısıyla söylemle pratiğin uyumlu olmadığı yerde, kavarama-yaratıcılık ve özgüven problemli bir hal alır. Bu problemlerin oluşmasına kaynaklık eden ideolojik sorunlar üzerinde durmak ve bireyi pratiğin değiştirici-dönüştürücü gücüyle buluşturmak oldukça önemlidir.

Pratik çalışmalarımızda hedefleri belirlerken, öncelikle o hedefleri kendimizde gerçekleştirmenin adımlarını atmalıyız. Söz gelimi yeni kadro ve militanlardan söz ederken, öncelikle kendimiz militan bir kimlik kazanmalıyız. Kendimizden başlayarak bu değişimi ve gelişimi yaratamazsak hiç kimseyi değiştiremeyiz ve yeni sürece yoksun bir pozisyona da getiremeyiz.

Soruna bu anlayış çerçevesinde yaklaşmak, değişim noktasından, işe doğru bir yerden yani kendisinden başlamak anlamına gelir. Kendisini yenilemeyen, ileri düzeyde sorumluluklar yüklenmeyen bir militan kendisine bağlı olarak çalışan güçlere "görev almada cesaretili olun, halkın davasına hizmet etmede özverili davranın" çağrılarını yapması ne ikna edici ne de güven verici olur. Nitekim pratik olarak en çok karşılaştığımız eleştirilerden biri de budur. Yani söz ile eylem arasındaki uyumsuzluk. Söylemde, planlamada, disiplinden söz edilir. Pratikte ise plansız ça-

lışma ve disiplinsiz davranışlardan örnekler sunulur. İşte burası tam da söylemlerin anlamsızlaştığı yerdir. Böylesi pratik duruşlar önce kişinin şahsında güvensizliği tetikler. Eğer doğru yöntemlerle müdahale edilerek bireylerdeki ideolojik, teorik gelişme ilerletilerek özgüven kazandırılırsa bu güvensizlik bireyler karşı duyulan güvensizlikle sınırlı kalır. Ama yerinde ve zamanında gereken doğru müdahale yapılmazsa bireye karşı duyulan güvensizlik genişleyerek yapıya karşı güvensizliğe dönüşür.

Bugün söz ile davranışın uyumunu gösteren, politik görevleri yerine getirmede kararlı davranan her militan bu zor sürecin sorunlarını çözmeye aday olan militandır. Hayal gücünden, kazanma bilincinden yoksun olanların böylesi süreçlerde ayakta kalmaları, zorluklarla savaşmaları düşünülemez. Bugün karşılaşılan sorunların çözümünü için tartışma, araştırma ve üretim faaliyeti içine girmeyen bir militan nasıl kendini yenileyebilir? Kendini sürecin bir parçası ve aktif öznisi olarak hissedebilir mi? Tabii ki hissedemez. Keza planlama sürecinde zayıf duranlar uygulamaya sürecinde de aktif konum alamazlar.

Yukarıda ifade ettiğimiz gibi hiç kuşkusuz aksaklıkları gidermenin panzehiri ideolojik bir tutum gösterme iradesini ortaya koymaktan geçer. Proletarya davasına ideolojik temelde ileri düzeyde sunulacak katkı, gösterilecek bağlılık, gelişim dinamiklerini sürekli canlı ve diri tutar.

Kafkas halklarının özgürlüğüne adanmış bir yaşam; Orjonikidze (Sergo)

Tüm yaşamını Sovyet halklarının kurtuluşu mücadelesine adayan, binbir zorluğa, kuşatmaya ve saldırıya karşı yılmadan, devrimci enerjisinden bir şey kaybetmeden Ekim Devrimi'nin en önemli önderlerinden biri olmayı başaran Orjonikidze'nin yaşamı zengin deneyimlerle doludur.

Sergo, Kafkas ve dünya halklarının birbirine kırdırıldığı ve milyonlarca emekçinin paylaşım savaşlarında karşı karşıya getirildiği korkunç bir atmosferde tüm bu gelişmelerin dışında kalamazdı. Bu nedenle de böylesine kasırgalı ve karmaşık bir süreçte safını çok erken yaşta belirledi ve tüm yaşamı boyunca bu çizgiyi takip etti.

Orjonikidze'nin yaşamı; hem Ekim Devrimi'nin fırtınalı günlerinde hem de Kafkas halklarının Çarın zulmünden kurtuluşu ve Sovyetlerin doğuşunda en önemli kademelerde yer almış bir komünist olarak incelenmeyi hak etmektedir. Onun yaşamı çeşitli milliyetlerden emekçilerin Sovyet iktidarı altında nasıl özgürleştiğine ve bir gökkuşağı misali yanyana yaşayabildiğine tanıklıktır.

17 yaşında bir militan ve işçi önderi

Ekim Devrimi'nin önderi Lenin'in yoldaşlarından, 26 yaşında Merkez Komitesi üyesi olan Grigori Konstantinoviç Orjonikidze (Sergo) 24 Ekim 1886 tarihinde doğar.

Gürcistan'ın Kharagauli kasabasında dünyaya gelen Orjonikidze, genç yaşta babasını kaybeder. 1901 yılında Tiflis'e yerleşir. Aynı yıl Mihailoviç Tıp Fakültesi'ne kaydolur ve buradan doktor olarak mezun olur. **Genç yaşlarda devrimci düşüncelerle tanışan Sergo, daha 1901 yılında Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi (RSDİP) Tiflis örgütlenmesinin aktif kurucuları arasında yer alır. 1901-1902 yıllarında öğrenciler arasında gelişen mücadelenin en ön safındadır.** O yıllarda Moskova ve Petesburg'ta gerçekleştirilen eylemlere binlerce öğrenci katılıyordu. 17 yaşındaki Sergo, RSDİP tarafından demiryolu işçilerinin devrimci mücadelesine önderlik etmekle görevlendirilir.

Devrimci çalışmalarda yeteneği ile dikkatleri üzerine çeken Sergo; Kamo, Spandaryan, Stalin, Şahumyan ve diğer Bolşevik önderlerle birlikte Menşeviklere karşı acımasızca mücadele eder. 1905 yılı Aralık ayında Sergo'nun önderliğinde üç Bolşevik militan büyük çapta silah ve cephaneyi partiyeye ulaştırmaya çalışırken yakalanır. Bu esnada Çarlık ajanları Azerileri Ermenilere, Rusları Yahudilere karşı kışkırtmaktadır. Sokaklar cesetlerle dolmuştur. Böylesi bir süreçte Sergo, bir yıllık hapis cezasının ardından 27 Mart 1908'de Stalin'le olan ilişkisi ve parti faaliyetlerinden dolayı sürgüne gönderilir. Bu sırada Türkiye, İran ve Çin'de yığınların düzene karşı öfkeleri giderek artmaktadır. Hapishaneden kaçmayı başaran Sergo önderliğinde İran'a giden bir grup Bolşevik, 1910'da enternasyonal bir grup oluşturarak devrim ve sosyalizm propagandası yapar. Sergo'nun önerileri ile 1911 yılında Paris yakınlarında Longjumeau bölgesinde bir parti okulu açılır.

Ekim 1912'de tutuklanarak yargılanır önce Sibirya'ya sürgüne oradan da Şişelburg'da bulunan yeraltı hapishanesine gönderilir. **Kalın duvarlarla çevrili 800 kişinin bulunduğu hapishanede güneş ışığından tamamen yoksun çok ağır koşullarda aylarca kollarındaki paslı kelepçe, ayaklarındaki prangalar çıkarılmadan tutulur. 1916 yılının ortalarında Sibirya'nın en soğuk bölgesi olan Yakutya'ya ölüme terk edilme üzere sürgün edilir.**

Bu esnada ülkede gelişen devrimci mücadele 27 Şubat 1917'de doruğa ulaşır ve demokratik devrim gerçekleşir. Sergo, yoldaşları tarafından derhal sürgünden kurtarılır.

Karşı devrimcilerin korkulu rüyası

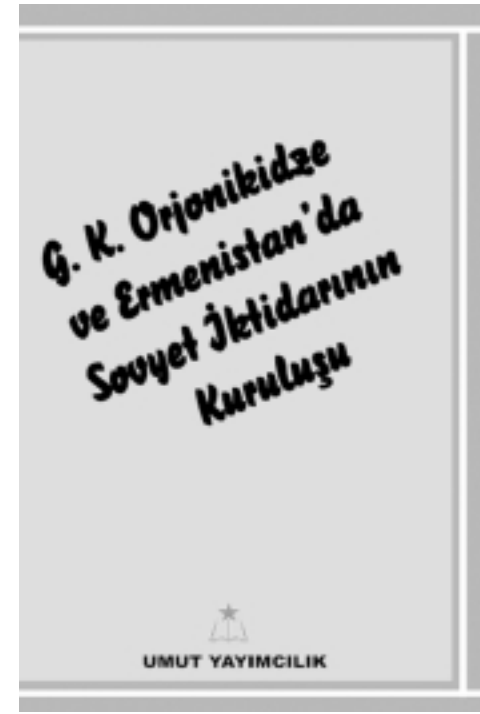
Sergo silahlı ayaklanma kararının alındığı tarihi 6. Kongreye katılır. Ekim Devrimi'nin ardından 19 Aralık 1917'de Sovyetler Halk Komiserleri aldığı kararla Orjonikidze'yi Ukrayna Geçici Olağanüstü Halk Komiseri olarak tayin eder.

Ermenistan ve Gürcistan'da 1917 sonlarında iktidarı ele geçiren burjuva nasyonalist Taşnaklar ve Menşevikler emperyalistlerden aldıkları destekle Kafkaslarda Bolşevik devrimi bastırma üzere harekete geçerler. 1918'de Bakü

Komünü emperyalistlerin eline geçer. 1920 Ocağında Orjonikidze önderliğindeki Kızıl Ordu Novorosisk şehrine girerek 22.000 beyaz ordu askerini esir alır. 1922 yılında Azerbaycan, Gürcistan ve Ermenistan komünistlerinin katıldığı Komünist Partilerin I. Kafkaslar Kongresi gerçekleştirilir. 1926 Kasım ayında yapılan Rusya Komünist Partisi (Bolşevik) Merkez Komite toplantısında Orjonikidze İşçi-Köylü Sovyetleri Komiseri olarak tayin edilir. Bu görevle Sergo, aynı zamanda SSCB'nin Savunma Bakanlığı yardımcılığı, Halk Sovyetleri Başkanlığı ve ağır sanayide çalışan milyonlarca emekçileri örgütleme, verimliliğin tüm ülkede artırılması gibi görevleri de üstlenir.

1931 yılında Sovyetlerdeki ağır sanayi fabrikalarında dev adımlar atılır ve üretim kapasitelerinde neredeyse patlama yaşanır. Sergo'ya, 1935 yılında hizmetlerinden dolayı Stalin tarafından Lenin madalyası verilir. XVII. Parti Kongresinde Orjonikidze adıyla ülkenin dört bir yanında dev endüstri fabrikaları açılmasına karar verilir.

Böylesine değerli bir komünist, yılmaz devrim savaşçısı, yetenekli kadro ve önderin kalbi 18 Şubat 1935'te durur. Sergo'nun yarım bıraktığı şanlı amaçları yoldaşları tarafından yerine getirilir.

KÜLTÜR-SANAT

ALLIANOİ ANTİK KENTİ GÖMÜLÜYOR!

Son günlerde bir hayli tartışmada adı geçiyor **Allianoi**'nin. Şarkıcı Tarkan'ın yaptığı açıklamalar gündeme bomba gibi düşmüş, bunun üzerine Orman ve Çevre Bakanı Veysel Eroğlu da boş durmamış "işlerine burnunu sokmaması" konusunda Tarkan'ı uyarıyordu. Tabii sanatın ve sanatçısının yanı sıra başındaki Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay, Tarkan'ına sahip çıkmış; ama ne hikmettir ki kısa bir süre sonra vazcazıymış ve olayın abartıldığını söyleyip topu taca atmıştır. Tabii olayın burjuva basındaki yankısı budur. Hemen hemen her olayda olduğu gibi mevzu yalnızca popülerliği sağlayan rütbeleri ya da misyonları (sanatçı, bakan vs.) bulunanlar cephesinden tartışılmaktadır. Oysaki kazın ayağı hiç de öyle değildir. Sevdiği(!) Orman ve Çevre Bakanı Veysel Eroğlu'ndan affımızı isteyerek bu "işe" burnumuzu biz de sokalım istedik.

Allianoi Bergama ilçe sınırları içinde, İvrindi karayolunun 18. kilometresinde, kentin kuzeydoğusunda ve günümüzde Paşa İlicası diye bilinen mevkide bulunan müthiş bir antik kent ve tarihi hidroterapi merkezidir. Tıpkı Bergama Asklepion'u gibi, Sağlık Tanrısı Asklepios'a adanarak yapılmış bir sağlık kütüdür. Ancak Asklepion'da telkinle tedavinin uygulandığı, Allianoi'nin ise hidroterapi (suyla sağtma) merkezi olduğu yapılan bilimsel araştırmalar ve kazılar neticesinde bilinmektedir. Er-

ken Tunç çağında bile burasının bir yerleşim merkezi olduğu, Helenistik dönemi, Roma, Bizans ve Osmanlı dönemini de yaşadığı bilinmektedir. Allianoi 1996 yılında fark edilerek 2001 yılında **birinci derece sit alanı** ilan edilmiştir. 2007 yılında ise bir kaç "ufak" değişiklikle sit alanı olmaktan çıkarılmıştır.

Allianoi'nin doğuşunu da gömülü olduğunu de hazırlayan etmen **Yontarlı Baraj**dır. 1963 yılında DSI'nin sulama ve içme suyunu karşılamak amacıyla hazırladığı projede şu anki yerinde yapılması planlanmış, 1988'de kesin projesi çizilmiş ve 1993'de de temeli atılarak yapımına başlanmış bir barajdır. Bu baraj sayesinde 1996 yılında keşfedilmiştir Allianoi ve 1998 yılında kazılar yapılmaya başlanmıştır.

Barajın faaliyete geçmesiyle birlikte Allianoi sular altında kalacaktır birçok antik yapı gibi. Ömrünün 40-50 yıl olacağı varsayılan bir baraj için Allianoi sular altında kalmaktadır. Aslında mevzu da tam burada tıkanıyor: Bir yanda susuz köylü, diğer tarafta 2000 yıldan fazla geçmişte bulunan bir antik kent. 2001 yılından beri hukuk mücadelesi veriyor Allianoi. Bugüne 4 iptal, 2 yürütmeyi durdurma kararıyla gelebilecek Allianoi için artık geri sayım neredeyse başladı. Alınan bazı bilgilere göre şu anda antik kent toprakla doldurulmaya başlanmış bile. Eğer baraj su tutmaya başlarsa Allianoi barajın ömrünün bittiği zaman

12-15 m'lik bir çamur tabakasının altında kalmış olacak. Hükümet daha sonra yeniden çıkarılabileceğini işaret ediyor ama birçok uzman kentin aşırı derecede zarar göreceğini söylüyorlar.

Tüm bunlar olurken Orman ve Çevre Bakanı **Eroğlu** bir iddia ortaya attı: "**Allianoi diye bir yer yoktur. Bu yer uydurmadır!**" Bu söylediğine kendi inandığını bilmez ama bizim inandığımız kesindir. Bir de, burasının Allianoi olmadığı varsayalım, o zaman kurtarılması için bir şey yapılmayacak mı? Yani kurtulma sadece Allianoi'ye ait bir durum mu? 1071'den sonrasını tarih sayan bir zihniyetin kendinden önceki bir topluma ve tarihe ne denli açık bakacağı zaten ortadadır. Alternatif kurtarma önerileri halen mevcut olup, bunlar DSI tarafından çok pahalı yöntemler olarak görülmüş ve kentin kumla "örtülerek" suyun altında kalması tertiplenmiştir. Şu ana kadar yazdıklarımız genel hatlarıyla neler olup neler bittiğiyle ilgilidir. Allianoi'nin süreciyle ilgilidir.

Kültür katliamı pahasına suyun ticarileştirilmesi

Allianoi'de olan şey Hasankeyf'te ya da Fırtına Deresi'nde olan şeyden çok da farklı değildir. Yapılacak olan Hidro Elektrik Santralleri (HES) ya da barajlar sözde halka su vermesi ve enerji sağlama için tertiplenmiş gibi görünüp aslında suyun metalaşp, kont-

rol altına alınarak satılmasının yolunu açmaktadır. Yöre halkını susuzlukla terbiye edip sonrasında yapılacak baraja karşı eyleme geçenlerin üzerine kıskırtanların kimler olduğu ortadadır.

Kapitalizm için satılabilen her şey gerçektir. Mart 2009 İstanbul'da yapılan "Dünya Su Forumu"nun temel amacı, uluslararası sermayenin yeni pazarlar yaratması amacıyla suyun metalaşp satılmasının yöntemlerinin araştırılıp, geliştirilmesi olmuştur. Zaten Haziran 2003'de HES'ler için "**Su Kullanım Hakkı Anlaşması**" adıyla çıkartılan yönetmelik, siyasi iktidar tarafından Mayıs 2004 ve Ekim 2005'de yapılan değişikliklerle ulus ötesi sermaye ve onların yerli işbirlikçisi sermayenin istediği konuma getirildi.

Şimdi Allianoi'ye tekrar bakalım. Yöre halkı yapılan barajda tutulan suya para ödeyeceğini biliyor mu? Tabii ki de hayır! Aslında olan biten her şeyin temelinde çıkarlar yatmaktadır. Yortanlı Baraj inşaatının üstlenicisi olan Özdemir İnşaat, Turizm ve Enerji A.Ş. adlı şirketin çıkarlarını korumak için Allianoi'nin gömülmesine karar vermiştir. Ancak bu karar, projeye fon sağlayan banka ve finans kuruluşlarından inşaatla ilintili bütün şirketlere kadar sermayenin genel çıkarlarının korunduğu anlamına gelmektedir.

**Egemenler,
HES'lerle önüne
kattığı tüm
değerleri yok
ediyor**

Bugün Allianoi'de Hasankeyf'te ya da Fırtına Dere'sinde olan şey çok da farklı değildir. Nedense Allianoi tartışmalarında herkes devlet'in "su yok, ne yapalım" demagojisini kabul etmiş ve çözümler Allianoi'yi kurtarma adına yoğunlaşmıştır. Ama şu anda 1700'e yakın proje dosyası ihaleye çıkartılmıştır. Ağustos ayının içerisinde de DSI'ye ait 50'ye yakın HES satışa çıkarılmıştır. Derelerimizde özgürce akan su zapt edilip, metalaştırılıp satışa hazırlanıyor. Devlet de buna yardımcı olarak sermayeyle işbirliği içinde hareket ediyor. Bilinmesi gereken şey şudur: Doğanın, insan ve toprak başta olmak üzere bütün bileşenlerini kendi kâr ve birikim döngüsünü var etmek için kullanan kapitalizmde sıra artık rüzgâra, güneşe, havaya ve suya gelmiş bulunuyor. Bu

Tarihten kısa kısa...

- * 4 Ekim 1789; Parisli kadınlar Versailles Sarayı'na yürüdü.
- * 12 Ekim 1872; Sirkeci hamalları greve çıktı.
- * 15 Ekim 1878; İstanbul'da duvarcı, kunduracı ve terzi işçileri greve çıktı.
- * 12 Ekim 1882; Tatavla kunduracıları greve çıktı.
- * 8 Ekim 1908; ilk sendika ve grev yaşağı getirildi.
- * 8 Ekim 1917; Sovyetler Birliği'nde, Lenin'in göreve getirdiği Aleksandra Kollantai, dünyanın ilk kadın bakanı oldu.
- * 13 Ekim 1920; Şark Demiryolu işçileri greve çıktı.
- * 7 Ekim 1928; İstanbul'da tramvay işçileri greve başladı. Grev 8 gün sürdü.
- * 5 Ekim 1934; İspanya'da iç savaş başladı.
- * 15 Ekim 1934; Mao Zedung'a bağlı 100 bin kişilik birlik, Çin'in güneydoğusundan başlayıp kuzeydoğusuna kadar sürececek 10 bin kilometrelik Uzun Yürüyüş'e başladı.
- * 10 Ekim 1944; Nazi katliamında 800 Çingene çocuk sistematik bir şekilde Auschwitz kampında öldürüldü.
- * 1 Ekim 1949; Başkan Mao önderliğinde Çin Halk Cumhuriyeti kuruldu; Mao, Çin Halk Cumhuriyeti'nin ilk başkanı seçildi.
- * 8 Ekim 1967; Binbaşı Ernesto Che Guevara Bolıvy'a da vuruldu.
- * 12 Ekim 1970; İstanbul'da Gislaved Lastik Fabrikası işçileri oturma grevine başladı.
- * 15 Ekim 1970; İstanbul'da polis, oturma eylemine başlayan Gislaved Lastik Fabrikası işçilerini fabrikadan zorla çıkardı; 1 işçi öldü, 50 işçi yaralandı.
- * 13 Ekim 1972; Sümerbank'ın 5 ildeki 13 mağazasında grev başladı.
- * 9 Ekim 1978; Ankara Bahçelievler'de 7 TİP'li genç faşistler tarafından katledildi.
- * 7 Ekim 1980; devrimci tutsak Necdet Adalı idam edildi.
- * 10 Ekim 1989; İstanbul'da hapishanelerde devrimci tutsakların açlık grevinin desteklemek amacıyla siyah elbiselerle yürüyen kadınlar tutuklandı.
- * 10 Ekim 1992; Özgür Gündem gazetesi köşe yazarı Hüseyin Deniz Ceylanpınar'da vurularak öldürüldü.

doludizgin metalaşma süreci, karşısına çıkan tarih, kültür ne varsa silip süpürüyor, yutuyor ve yok ediyor. Bu da sonucunda bir katliam yapıyor. Doğal dengesi bozuyor. Şöyle ki; bir barajda su tutulmaya başladığında dereler kuruma tehlikesiyle karşı karşıya kalıyor. Hal böyle olunca dere yatağından beslenen hayvanlar ve bitkilerde yok olmayla karşı karşıya gelmektedir.

Sonuç olarak, Allianoi'de olan tarih katliamı sadece tesadüftür. Yani su kaynağı Allianoi'nin az uzağında bulunsaydı Allianoi sular altında kalmayacaktı. O zaman da bu yapılan baraj haklı mı sayılacaktı? Allianoi gibi 1700'e yakın projenin ihale edildiği bu topraklarda asil amacımızın suyun metalaşması ve sermayenin tekelinden çıkıp özgürce akmasını sağlamaktır. Ömürleri 40-50 yıl olan HES ve barajların yapımını durdurmak ve enerji konusunda yenilenebilir enerji kaynaklarını uygulamak ve su konusunda ise alternatif çözümler aramak gerekmektedir. En başta kamuoyuna ve kandırılan köylülere durumu açıklamak gerekmektedir. (İzmir)

Bayramlar, çocuk "teröristler" ve yaşamı "değersiz" insanlar:

Burası Şehit Kemal Mahallesi

'90'lı yıllar, Kürt halkına yönelik zulmün ve baskının en yoğun olduğu dönemlerdendir. Faili meçhuller, kayıplar, işkenceler, köy yakmalar... Bu dönemlerde T. Kürdistanı'ndan yoğun göç alan Mersin de bu zulümden nasibini alır.

Mersin Meyve-Sebze Halî'nin olduğu bölge, göç eden Kürtlerin en çok tercih ettiği yerlerdendir; dolayısıyla ulusal hareket de burada güçlü bir örgütlülük yakalar. Bu yıllarda kırdan kentlere gerillaların da geldiği oluyordu. **Gerilla Kemal** de bunlardan biridir. Ve Hal Bölgesi'nde faaliyet yürütmektedir. Bir gün Kemal'in de bulunduğu bir birlik ile devletin kolluk kuvvetleri arasında çatışma çıkar. Çıkan çatışmada **Şevket Sümer** isminde bir polis ölüyor ve gerilla Kemal şehit düşer. Bu olayın ardından devlet, bu bölgeye "Şevket Sümer Mahallesi" adını verir. Ancak mahalle halkı için burası **Şehit Kemal Mahallesi**dir.

Devletin Kürt ulusuna yönelik imha ve inkâr saldırıları bugün de devam ediyor. Mersin deyince de akla her olayın ardından mutlaka bir eylemin düzenlendiği ve çatışmanın çıktığı Şevket Sümer Mahallesi geliyor. Ama geçtiğimiz günlerde bu mahallenin ismi, ulusal hareketin "Demokratik Özerklik" ilan etmesiyle değiştirilerek, aynı çatışmada şehit düşen gerilla Kemal'in ismi verildi.

Mersin'de 7 yaşında bir "terörist" ve onu koruduğu için vurulan bir baba

16 Ağustos'ta Mersin Şevket Sümer Mahallesi'nde ara sokaklara giren kolluk kuvvetleri, 7 yaşındaki **Hasan Borak**'in peşinden evlerine kadar gelerek, evinin avlusunda hem çocuğu hem de onlara engel olmaya çalışan annesini darp etmişlerdi. Bu sırada evde bulunan baba **Nezir Borak** da, olaya müdahale etmiş ve bunun üzerine çocuğu gözetim altına alamayan faşist kolluk kuvveti, Borak'ı başından silahla vurarak ağır yaralanmıştı. Hastaneye kaldırılan ve ölümden dönen Borak, şimdi yatalak durumda... 5 çocuklu Borak ailesinin geçimi de 15 yaşındaki tamirci çırağı olan ve 40 TL haftalık alan **Mazlum**'ün küçük omuzlarına kalmış durumda. Akrabaların cüzi yardımları ve ayarlanmaya çalışılan "engelli maası" ailenin tek umudu...

7 yaşındaki bir çocuğu terörist ilan eden faşist devletin kolluk kuvvetleri, hiçbir yerde zulmünü "esirgemedi" Borak ailesinin üzerinden. Şırnak'ta köylerini yakıtı, büyük kardeş İbrahim'i bu köy yakmaları sırasında katletti,

Hakkâri'de bir bayram sabahı...

Kadınlar ve çocuklar ellerine kına yakmış, buruk bir kına ve buruk bir bayrama uyandılar o

NEZİR BORAK

Mersin'e göçe zorladı. Ne de olsa Borak ailesi Kürt ulusundandı. Yani devlet, bu aileyi "öldürebilir", cesedini yakabilir, tanınmaz hale getirebilir, çocuklarını "terörist" ilan edebilir, Enver Turan'ı katledebilir, küçük bedenlerini roketatar ya da yaşından büyük sayıda mermiyle parçalayabilir ya da hapse atabilir! **İmha da edebilir! İnkâr da!**

İşçi-köylü gazetesi olarak biz de başından aldığı kurşun yarası nedeniyle zihinsel sorunlar yaşayan Nezir Borak'ı ve aileyi ziyaret ederek bir röportaj gerçekleştirdik.

Şevket Sümer, daha doğrusu Şehit Kemal Mahallesi'ne doğru yol alan otobüste oldukça bozuk yollardan geçerek mahallenin içinden ilerliyoruz. İner inmez tam da OHAL'i andıran bir sahne ile karşılaşıyoruz. Devletin kolluk kuvvetleri, köşe başlarına sinmiş, ellerinde gaz bombası tüfekleri, silahları ve kalkanları ile sokak aralarında kendilerine "taş atan" çocuklara gözdağı vermeye çalışıyor. Arada attıkları gaz bombaları ile mahalleyi dumana boğmayı ihmal etmiyor. İlerlerken yol kenarlarındaki kahvehanelerde sivil polislerin kol gezdiklerini ve gelen geçene "şüpheli" gözüyle baktıklarını görüyoruz. Ayrıca bizi röportajı yapacağımız eve götürecekt arkadaşları bekleyen mahallenin tüm caddelerinin mobeselerle donanmış olduğu dikkatimizi çekiyor. Ki bu mobeseler 7-8 yaşındaki çocukları "taş atarken" tespit edebilen ama sokak ortasında Nezir Borak'ın vurulduğunu göremeyen cinsten... **Yani tam devlet için çalışıyor!**

Borak ailesinin evine girmeden yan binanın duvarında, bir çocuğun pastel boyayla yaptığı belli olan panzer resmini görüyoruz. **Anlıyoruz ki buradaki çocuklar ağaç, çiçek, uçurtma değil panzer resmi yaparak büyüyorlar.** Tıpkı Hakkâri'de, Şırnak'ta, Amed'de olduğu gibi... Evde ikram edilen çayın eşliğinde biraz sağdan-soldan biraz TZP-Kürdistan'ın okulları boykot kararından konuşuyoruz. Anne Borak, devletin para cezasından bahsediyor, ama çocukların bu karara uymak istediğini söylüyor.

Röportaj yapmak için Nezir Borak'ın yeğeni **Sabri Borak** ve kızı **Dilan Borak** ile görüştük.

İşçi-köylü: Mersin, T. Kürdistanı'ndan yoğun göç alan bir yer... Siz nereden ve ne zaman geldiniz Mersin'e? Oradaki baskılardan biraz bahsedebilir misiniz?

Sabri Borak: Biz Şırnak'ın Güçlükönak ilçesinde Merkez Köyü'nden geldik Mersin'e. '90'lı yılların başıydı. OHAL uygulamalarıyla ilgili yasalar çıkaran devlet köy yakmalara başlamıştı. Üzerimizdeki baskı çok fazlaydı. O dönemde PKK gerillaları bazı köylere girer çıkardı, erzak alırdı. Bizim köyümüze de gelip gidiyorlardı.

O gün köyümüze yaralanmış iki gerilla geldi. Devlet de duymuştu bunu. Uçaklarla, helikopterlerle gelip bomba attı. Köyde hiçbir şey bırakmamışlardı, her yeri yakıp yıktılar. Köyün camisi, evleri... O saldırıda yaklaşık 30-35 kişi öldü. Benim büyük amcam İbrahim,

Çatışmanın yakınlarında bir başka köy...

15 yaşında bir çocuk **Enver**. O bayram sabahında evinden çıkmak için hazırlık yapıyor. Daha terleme bile bıyıkları, ama Hakkâri'nin erkenden büyüyen, zulmün büyüttüğü çocuklardan... Hayalleri sırtına yaslı genç çocuk evinden çıkıyor. 9 gerillanın acısını hissediyor taa yüreğinin derininde, belki biraz daha büyüye o da gerilla olacak. Hayalleri ile daha bir hızlı atıyor adımlarını... Aniden! Bir sızı duyuyor beynine, yavaşlıyor adımları ve yüreğinin atışları. Enver, hayallerinin sıcaklığıyla gökyüzüne bakıyor, 9 gerillanın el salladığını

görüyor ve elini uzatıyor onlara... 9 gerilla elinden tutuyor Enver'in... Kayboluyorlar gökyüzünde. Bir Kürt ananın acı dolu "lo lo looo"su kalıyor geride. Bir de gazetelere düşen şu not: "9 HPG'li gerillanın şehit düştüğü Hakkâri'de olaylar çıktı. Ancak çatışmanın yaşanmadığı Biçer Mahallesi'nde evinden çıkan 15 yaşındaki Enver Turan adlı çocuk, bir uzman çavuş tarafından hedef gözetilerek vuruldu. Ağır yaralı olarak kaldırıldığı hastanede bir süre yaşam mücadelesi veren Turan, 18 Eylül günü yaşamını kaybetti. Katil uzman çavuş ise tutuklandı, ancak nerede tutulduğu bilinmiyor!"

E. Turan'ın cenaze görüntüleri

o da orada ölmüştü. Biz de bu yaşananlardan sonra mecburen göç ettik; Adana, Mersin, Mardin gibi şehirlere gelip yerleştik. Biz Mersin'e ilk geldiğimizde ufakık bir odamız vardı. O odada 3 aile birlikte yaşıyorduk.

- Son süreçte bu mahallede sıkça çatışma yaşanıyor, mahalledeki durumu anlatabilir misiniz?

- Burası sürekli eylemlerin olduğu bir yer. Bazen çevik kuvvet polisleri hiç olay olmadığı zamanlarda bile TOMA'larla (Toplumsal Olaylara Müdahale Aracı), panzerlerle su sıkıyor, parkta oturan çocuklara. Bu gibi olaylarla defalarca karşı karşıya geliyoruz.

Son iki üç yıldır polise verilen hakların da (PVSK ile) yükseltilmesiyle polisin yaraladığı, öldürdüğü insan sayısı artmıştır. Örneğin amcamla birlikte sadece o hafta bizim mahallede dört kişi vurulmuştu. Biri, işinden evine dönerken kalbine gaz bombası isabet eden bir işçiydi. Diğer ikisi de başına ve ayağına gaz bombasının gelmesiyle yaralandı. Mahallede, sanki OHAL varmış gibi, mahalleye girer girmez kimlik sorgulamaları ile karşılaşıyoruz. Sürekli gözaltılar oluyor. Son zamanlarda 50-60 genç tutuklandı mesela. Sadece karakol bölgesi değil mahalle içinde bile siviller sürekli dolaşılıyor, kimlik araması yapıyor. Karakol önünden geçerken hep kimliğimizin üzerimizde olup olmadığını düşünüyoruz. Bazen çevik kuvvetleri, ellerindeki gaz bombası silahlarını caddeden geçenele doğrultuyor.

Mahalledeki çöp kovalarını karakol önüne toplamışlar. Mahalledeki Kürt kadınları buralara gidip, rahat çöp dökemiyorlar. Çünkü, polisler tarafından sürekli tacize uğruyorlar.

- Amcamız Nezir Borak da mahalledeki polis terörünün bir kurbanı... Amcamızın nasıl vurulduğunu anlatabilir misiniz?

- Evet, burada sık sık çatışma oluyordu, ama olayın olduğu o gün çatışma bile yoktu mahallede. O gün, çevik kuvvet polislerinden üç tanesi mahallenin içine kadar girmişti. (Normalde hiç bu tarz şeyleri görmüyorduk, çünkü çevik kuvvet birlikte hareket eder; rasgele sokaklarda üniformalarıyla gezemezdi.) Polisler Hasan'ı -amcamın küçük oğlunu- kovuyorlar, eve kadar. Evin avlusuna giriyorlar. Çocuğu orada dövmeye başlıyorlar. Yengem araya giriyor, onu da tartaklıyorlar. O sıra amcam da evin içinde yatıyordu. Daha sonra itişme-kakışma seslerini duyunca kalktı.

Amcam Hasan'ı vermedi, "ne yapacağını el kadar çocuğu, gerekirse beni alın" dedi. İtiş-kakışlardan sonra polisler tehdit ede ede dışarı kadar gittiler. On-on beş metre ileride polisler "çocuğun teröristtir onu alacağız" dedi, amcam da "yedi yaşındaki çocuk terörist mi olur?" diye cevap verdi. Sonra polisler buldukları yerden plastik mermiyle amcamın alın bölgesine ateş etti.

Plastik mermi deyince insanlar onu hafife alıyor. Ancak plastik merminin içindeki demir tozlar insanın vücudunun içine yayıldıktan sonra ölüm tehlikesini katbekat artırıyor. Zaten plastik mermi o kadar yakın mesafeden

Hayatın bu kadar ucuz olduğunu.. biliyor muydunuz?

ayağa bile sıklmaz. Onlar o kadar yakından sıkıştı ki plastik mermi, amcamın kafatasını parçalamıştı. Kurşun beynine girdikten sonra merminin içerisindeki metal tozlar beynine yayılmış amcamın. Geçen gün film çekirtmeye gitmiştik. Filmden bile amcamın beyninin içindeki o metal tozlar görünebiliyordu.

- Amcamız hastaneye kaldırıldıktan sonra ne gibi zorluklarla karşılaştınız?

- 2 gün boyunca Devlet Hastanesi'nde kaldı. Hastanede "müdahale edemiyoruz parçalar beynine yayılmış, yapabilecek bir şeyimiz yok" dendi. Daha sonra da Üniversite Fakültesi'ne sevk edildi. Sevk edilirken, daha önce gazetelerde de çıktı, telsizlerden "teröristi fakülteye gönderiyoruz" gibisinden bir konuşma geçti.

Amcam yoğun bakımdayken bizi yoğun bakım kapısının önüne bile bırakmıyorlardı. Gösterdiğimiz tepkiden sonra sadece kapının önünde durabiliyorduk, bir süre sonra kapının önünde bile durdurulmamaya başladılar. Bir hafta boyunca yoğun bakımda, 1.5-2 hafta da özel odada kaldı. Sonra bayram yaklaşıyor diye doktorlar taburcu etti. Oysa hastanedeyken iyileşmesi daha hızlıydı. Ne de olsa iyi bakılıyordu, hijyenik bir ortamda ve doktor gözetiminde oluyordu. Ama şimdi bunları, biz evde karşılayamıyoruz.

- Nezir Borak'ın şu anki sağlık durumu nasıl? O, vurulduktan sonra neler değişti ai-

SABRİ BORAK

le içinde?

- Amcam şimdi yatalak! Tuvalet ihtiyacını karşılayamıyor. Her gün gece-gündüz en az 2 kişinin yanında beklemesi gerekiyor, ihtiyaçlarını karşılamak ve kendine zarar vermesini engellemek için...

Amcamın beyninde dağılan metal tozlarının bir de şöyle bir yanı var: Ağrı yaptığı zaman sinirleri hemen bozuluyor, birden agresif, sert bir insan oluyor; bazen de çocuk gibi davranıyor. Ne söylediğini bilmediği, ne yaptığını fark etmediği zamanlar oluyor. Birdenbire yatağından fırlıyor. Bacağı ve alınındaki ameliyatlı yerleri bilmişce kaşıyor. Özellikle hafızası ile ilgili sorunları var. Çoğu zaman yaptığını ya da bizi hatırlayamıyor bile...

Amcamın bu durumu ailedeki çok şeyi değiştirdi tabii. En önce maddi anlamda şu an hiçbir gelirleri yok! Yalnızca büyük oğlu 14 yaşındaki Mazlum, haftalığı 40 milyona tamircide çalışıyor. Bir de akrabalar yardım ediyor. Ama böyle nereye kadar gider ki! Yatalak olduğu için bakıma muhtaç ama kim bakacak? Eşi hamile, yarın öbür gün hiç bakamayacak amcama, biz şimdilik bakıyoruz.

"Olayın üzerini örtmek istiyorlar!"

- Babanızı vuran polisin teşhisine siz ve anneniz gitmişsiniz. Polisi teşhis ederken neler yaşadınız anlatabilir misiniz?

Dilan Borak: Biz polisleri teşhis etmeye gittiğimiz zaman bize 8 tane çevik kuvvet po-

TC Kürt çocuklarını öldürerek "sahipleniyor!"

Hakkâri'de bayramdan 1 gün önce 9 gerillanın katledilişinin ardından cenazelerin Kürt halkı tarafından sahiplenilmesi, egemenler tarafından hazmedilemedi. Sırf bu yüzden Hakkâri'de çatışma olmayan bir mahallede 15 yaşındaki bir çocuk eli kanlı TC'nin bir uzman çavuşu tarafından başından vurularak öldürüldü. **Enver Turan** adlı çocuğun cenazesi 18 Eylül günü Hakkâri halkı ve çevre illerden gelen binlerce kişi tarafından "Şehit namını" ve "Enver Turan ölümsüzdür" sloganlarıyla toprağa verildi.

Anadil talebi için TZP-Kürdi'nin okulları boykot kararı almasının ardından Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün "çocuklarını siyasete alet edilmemesi ve bu tarz siyasetlerle çocukların geleceğinin karartılmaması" açıklamalarıyla Kürt çocuklarını "sahiplenmesi" faşist TC'nin ikiye bölünmüşlüğüdür. Bir yandan çocukları öldürmekten ve onlara yıl hapis cezası vermekten çekinmeyen zihniyet sahiplerinin, çıkıp Kürt çocuklarının geleceğinin karartılmaması gibi açıklamalar yapması TC'nin ne kadar ikiye bölünmüşlüğüdür politikalar yürüttüğünü gösteriyor!

(Erzincan)

Kürdistan'da çocuk olmak...

Kürt illerinde ne yazık ki artık aşına öldürülmüş çocuk ölümlerine-katliamlarına bir yenisi daha eklendi.

Acı ve ölümün kol gezdiği bu coğrafyada çocuklar için yaşam daha zor ve azap dolu. Buralarda yaşamak hiç de şakaya gelmez. Her an bir kurşun bir çocuğun bedeni- ne saplanabilir. Küçük bedenler ölümün soğuk eline teslim olabilir.

22 Eylül günü Van'ın Özalp İlçesi'ne bağlı Damlacık Köyü'nde **Taner Kurucan** (15) adlı çocuk, İran askerleri tarafından açılan ateş sonucu öldürüldü. Akşam saatlerinde Taner Kurucan isimli çocuk, İran askerleri tarafından mazot kaçakçılığı yaptığı iddiasıyla açılan ateş sonucu yaralandı. Köylüler tarafından Van Yüzüncü Yıl Araştırma Hastanesi'ne kaldırılan Kurucan, tüm müdahalelere rağmen kurtarılamadı.

(Erzincan)

lisi gösterdiler. 8'i de birbirine çok benziyor. Anemle bile karıştıralım, onlar da "siz yalan söylüyorsunuz" diyebilisin diye yaptılar bunu. Ama annem polisi görünce hemen tanıdı ve sinirleri bozuldu. "Bu adamı nasıl tutuklamazsınız?" diye tepki gösterdi. Annem tepki gösterince de sivil polisler bizim üzerimize yürüdüler, bağırıp çağırıldılar, neredeyse bizi döveceklerdi.

- Babanız vurulduğunda siz de oradaydınız. Olayı siz de biraz anlatabilir misiniz?

- Babamın vurulduğu gün hiçbir şey yoktu, ne bir eylem ne bir gösteri ne de bir pankart açma... Birden polisler bir rahatlıkla geldi, babamı vurdu ve sonra da gitti. Her şey ortada ama devlet hiçbir şey yapmıyor. Zaten mobeseler görüyor polislerin nasıl geldiğini, nasıl gittiğini.

Burada hiç bir olay olmazken bile mahalleyle sürekli biber gazı atıyorlar, resmen Kürt halkını zehirlemek istiyorlar. Kürt çocuklarını sürüklüyorlar, dövüyorlar. Bakın babamı vuran polis hala burada görevde. Babamı bu halde görüyoruz daha bir kötü oluyoruz. Artık polisleri her gördüğümüzde korkuyoruz. Ve öfkeleniyoruz.

Babamın davası ne durumda, o bile belli değil! Babamın hafızası yerinde olmamasına rağmen adliyeden polis gönderiyorlar babamın ifadesini almak için. "Davanın açılması için"miş! Babam bu durumda nasıl ifade verebilir ki! Olayın üzerini örtmek istiyorlar. (Mersin)

16. sayfanın devamı

Kürdistan'ın birçok alanında görev yapmış ancak hiçbir zaman komutanlık düzeyinde bir görev almayı kabul etmemiş. Ancak Heval Pale gerilla grubu içinde hiçbir zaman sıradan bir savaşçı gibi görülüp, kabul edilmediği ve ona böyle davranılmamış. Grup komutanları her zaman ve her fırsatta onun düşünce ve önerisine başvurmuş. O her zaman dikkate ve ciddiye alınmış. Önemsenip, değer verilmiş. Hatta çok defa onun öneri ve düşüncesi komutanlar tarafından uygulanması gereken bir talimat düzeyinde algılanmış. Karar vermede zorlanan her komutan mutlaka onun düşüncelerine başvurur ve onun düşünceleri doğrultusunda karar vermiş. Heval Pale'nin böylesine bir özgül ağırlığı vardı hevaler içinde. TIKKO savaşçıların da en çok sevdiği, değer verdiği, saygı gösterdiği arkadaşların başında gelirdi. Heval Pale'nin TIKKO gerilla birliğini ziyareti büyük bir heyecan ve zevk olurdu.

İlk karşılaşmamızda **"Heval, eğer sizler Aliboğazı'nın bu yamacına çıkmışsanız öyleyse başaracaksınız"** sözü hiç aklımdan gitmedi. Ve bizim başarılı adımlar atmamızdan en çok sevilen arkadaşlardan biri oldu. Hatta bir gün Ovacık grubundaki yoldaşlara şakayla dolu **"Ben TIKKO'ya katılacağım"** diyor. Karşısındaki grup komutanı yoldaş bu önerinin bir şakadan başka bir şey olamayacağını düşünerek duraklıyor yanıt vermeden gülümsemekle yetiniyor. Heval PALE bastırıyor, **"Heval neden yanıt vermiyorsunuz? Sizin yeni savaşçı alma politikanız yok mudur? Ben de yeni bir savaşçı olarak size katılacağım. Beni yeni bir savaşçı olarak kabul etmiyor musunuz"** diyor. Aralarında tatlı bir gülümseme dolu içten bir sohbet geçiyor. Heval Pale bizim için her zaman manevi bir komutan olur. Her zaman ondan öğrenilecek tecrübeli bir gerilla olur. O bizim için hep böyle oldu, hep de böyle kalacaktır. Onun yeni bir savaşçı olarak katılım önerisi sadece ortamı heyecanlandırarak tatlı bir şaka olarak kabul edilirdi. Ancak bundan çok daha önemli olan ve bizim için sürekli kabul edilecek olan onun öğretmenliği, eğiticiliği ve sevgisidir. **Heval Pale pratik olarak, fiilen bizim bir öğretmenimiz, komutanımız olmasaydı da ancak o her zaman yeri kolay doldurulamayacak manevi bir komutanımız, değerli bir hevalimiz olarak yüreklerimizde yaşayacak ve anılarımızın en güzel yerinde hep var**

olacaktır. Ve öyle de kalacaktır.

En çok üzüldüğümüz onun tecrübe ve deneyimden yeterince faydalanamamak. Onu yeterince dinleyememek. Yaşadıklarını yeterince paylaşamamaktır. Hevallerden bazıları kendi geçmişlerini kolay kolay anlatmaz. Hatta kendilerine bırakırsan geçmişleriyle ilgili hiçbir şey anlatmaz. Bazılarına öğrenmek istediğin bir şey varsa sorarsan anlatır, yoksa suskun kalmayı tercih eder. Savaş anılarını anlatmak istemeyen, onları başkalarıyla paylaşmayan, onlara sormayınca geçmişinden bahsetmeyi sevmeyen yeterince arkadaşla karşılaştık. Gerillada olması gereken en önemli özelliklerin başında alçakgönüllük gelir. Savaş alanında var olmayan savaş alanında başarı ve gelişmeyi yakalamayan tasfiyeci dönemlerin hemen hepsi geçmiş bazı pratiklerini ballandıra ballandıra bitiremeden anlatmayı bir marifet sayar. Bu ben merkezci, kariyerist savaş ağaları sadece lafta savaşmış ya da savaşçı gözüküştür. Bu iflah olmaz kariyerist kişilikler asla savaşçı kişiliğe sahip olamaz.

Savaşın yoğunluğu, acımasızlığı insanları muazzam düzeyde olgunlaştırıyor, ağırbaşlı ciddi ve düzeyli yapıyor. Savaş kişiliğinin oluşması ve şekillenmesi tam da böylesi ağır zorlu ve ciddi dönemlerde oluşuyor.

Heval Pale gerilla grubunun pusulası, manevi öğretmeni, değerli komutanıydı. Fiili olarak komutanlık yapmadı ancak hemen her pratikte her zorlu anda o her zaman komutandı. Gerilla yaşamının neredeyse çeyrek asırlık yaşamında sayısız zorluk, sayısız tehlike yaşamış, tanıklığı bir kitap dolduracak kadar zengin ve öğretici bir yaşamı olmuştur. İncecik bedenle birçok genç gerillaya taş çıkartacak kadar çevik, atak ve hareketliydi. Ne bir nefeslik duman ciğerlerine çekmiş ne de koyu demli bir damla çay içmiştir. Çok zaman gerilla yaşamında söz konusu bireyler olunca dikkat ve duyarlılık zayıflar. Gerillalar çok zaman kendi yaşamlarına fazla dikkat etmez. Yeme ve içmelerine olanaklar ölçüsünde olsa bile özen göstermez. Ancak bazıları kendisine dikkat eder. Söz konusu Hevale Pale olunca yirmi yıllık gerilla gibi tecrübeyle bilinçle yaşamına yön verir. Ve öyle hareket ederdi. Ona bakıp da yirmi yılını gerillada geçirdiğini kimse söyleyemezdi. Kendi yaşamına dikkat etmesi onun gerilla savaşına verdiği önemi ciddiyeti göstermek açısından önemlidir. **"Gerillanın yaşamına önem vermesi dikkat göstermesi"** bilinci ve yaklaşımı bazı bencil ve bireyci tipler tarafından kendi bencilliğini, bireyciliğini gizlemenin kamufle etmenin nedeni olarak da kullanılır.

Bahsedilen birincisidir, ikincisinden bahsetmiyoruz.

Heval Pale TIKKO gerillalarının misafiri olduğunda tıpkı diğer arkadaşların misafirliğinde olduğu gibi paylaşımın, bölüşümün, dostluk ve dayanışmanın en güzel örnekleri sergilenirdi. Hem HPG gerillaları hem de TIKKO gerillaları bunlara fazlasıyla önem verir. Her iki tarafın karşılıklı duyarlı yaklaşımları değerlidir. Şehit düşen her HPG gerillası TIKKO gerillalarının yüreğinde bir acı, bilincinde bir sınıf kini oldu. Munzur ve Kinem yoldaşların şehit düşmelerinin ardından HPG Ana Karargahının yaptığı açıklama anlamlı ve derindir. Bizlerin şehitleri de hevalerin bilincinde iz bırakıyor. Kurulan yaratılan dostluk, gösterilen yaklaşımlar çok önemlidir. İki savaşın gücün ortak topraklarda yarattığı, koruduğu sahiplendiği dostluk her iki gerilla gücü açısından vazgeçilmez değerdedir. Düşmanın azgın saldırıları, kıyıcılıkları karşısında yanyana omuz omuza durmak savaşmak her şeyin üzerindedir.

Şehit düşen arkadaşlarla ortak yaşantılar, anılar yaşamışsa bu acı daha derin olur. Bu duygu bencillik olarak algılanmasın, böyle de tanımlanmasın. Bu duygu gerillaya, devrimcilere ait, onlara özgü yaşanan doğal bir duygudur ve bu doğallığı içinde kabul edilsin. Tıpkı Heval EYLEM, Heval SADIK, Heval AKIF'lerin şehit düşme haberleri alınca yaşanan duygularla olduğu gibi.

Heval Pale'yle harita üzerinden Karadeniz bölgesine bakıyoruz. Sonra parmak uçlarımızla haritanın kuzeyinden güneye biraz da doğuya yani Kürdistan'a iniyoruz. Eğilerek kulağıma Kürçe nereli olduğumu söylüyor. Ona Amedli olduğumu söyleyince gözlerinde anlatılmaz bir pırıltı beliriyor. **"Ya sen nerelisin?"** diye soruyorum. Mardin Nusaybinli olduğumu söylüyor. Başlıyoruz gülümsemeye. Nisan ayı misafirliklerin başka olduğu aydır. Nisan ayı doğadaki değişimin, canlı renklerin egemen olmaya çalıştığı aydır. Bu ayda kar henüz kalkmamıştır. Güneş ışınları karı eritmeye, sayısız sismis çiçeğin, kar delenlerin uç vermesine vesile olduğu aydır Nisan. Misafir olduğum Nisan'da hevalere. Kendisinin de kaldığımız noktaya gelip misafir olacağını söylüyor. Bir türlü karşılaşamıyoruz. Göreve gidiyor. Görev alıyor. Bir kez de kaldığımız noktaya geliyor, noktada olmadığım için görüşemiyoruz. Noktamıza geldiğini ancak görüşmeden geri döndüğünü duyunca bir üzüntü bir **"mıgo"** başlıklı tatlı sohbetin başlangıç kelimesi kalıyor bilincimde. Heval Pale'nin selamlarını sürekli alıyorduk. Her karşılaşmamızda ya da her ayrıldı-

ğımızda en çok birbirini soran arayan özlemlerimiz. O artık bizim sevgili hevalimiz, değerli manevi bir değerimizdi.

Mutluluk nedir Heval Pale? Mutluluk nedir? Mutluluk nedir? Mutluluk sonu gözükmeden özgürlük yolunda bıkmadan usanmadan arkana bile dönmeden yürümek değil midir? **Nasıl tanınırsın mutluluğu? Mutluluk özgürlüktür. Özgürlük için savaşmaktır.** Varmak ulaşmak istediklerine varma ve ulaşma düşüncesidir. Yirmi yıllık bitmeyen savaş pratiği ve gerilla yaşamıdır. Sahip olmak istediklerini sahip olmak kavgası ve direncidir. Mutluluk özlemektir. Hem de delicesine özlemektir.

Heval Pale'yle sohbetimiz devam ediyor. **"Barış olunca sen ne yapacaksın heval Pale?"** diye soruyorum. **"Caddenin ortasında asfaltın üzerinde gerilla ateşi yakamayacağıma göre, dağdan inmem. Bunca yıllık gerilla yaşamından sonra aşağıda ben ne yaparım? Gerilla yaşamı olmadan, dağ yaşamı olmadan ben yapamam"** diyor. Karşılıklı gülüşüyoruz. Bunları büyük bir içtenlik ve dürüstlikle söyledi. İnanıldığı gibi yaşadı ve inancı uğruna şehit düştü. Tıpkı bir gerilla gibi, tıpkı bir sessiz öğretmen gibi...

Heval Pale dağda yaşamaktan mutluymuş. Huzurluydu. Gerilla olmaktan mutluymuş. Gerilla yaşamı onun mutluluk düşüncesiydi. Mutluluk iddiasıydı. **"İnançları için yaşayanlar her zaman diğer insanlardan daha mutludur."** O bunun bilincinde sarıldı silahına ve gerilla ateşine. Ateş ve silah onun vazgeçilemez tutkusuna oldu. O tutkularını uğruna yaşadı ve yaşamı bir tutkuya dönüştü ve bu uğurda şehit düştü. Ülkenin batısında İzmir'de sessiz ve sakin süren emekçi bir göçmenin yaşamı, ansızın bir yolculuk sonucu son bulur. "Misafir" olarak dönülür Kürdistan'a. Tesadüfen bulunduğu yerde **"zorla"** başlayan zorlu yolculuğu, sonrasında vazgeçilmez bir özgürlük tutkusuna dönüştür. Yirmi yılın genç ve delikanlı yaşamı olur. Yirmi yılın bükülmeden gerilla bileği olur **Hevale Pale. Ateş ve silahın silinmez adı olur.**

Bir romanın olur olmaz yerinde yazılı bir yaşamın sıradan adı değil. Ya da tesadüflerin yan yana getirdiği, amaçsızlığın kulvarında kendini kapırdığı mutsuz ve umutsuz bir yaşamın adı hiç değil. Heval Pale gerilla ateşinin aleverinde, donmuş kayaların üzerinde bendini yikan nehrin asi dalgalarında yazılan onurlu bir yaşamın adıydı. O şimdi gökyüzünün maviliğine uzanan bitmeyen gülüşün sayısız renkte çizdiği yaşamın özgürlük adı oldu.

O unutulmaz bir heval, sağlam bir dost, manevi bir komutanın silinmez adı oldu.

Em biddin navu dengete welat rıgazırın. Em te ji bir nakin şehide du çar du vextan.

(Dersim'den bir Partizan)

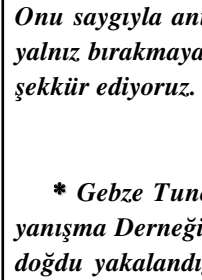
BAŞSAĞLIĞI

* Gebze Tuncelililer Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanı Hasan Gundogdu yakalandığı kanser hastalığı sonucu 24 Eylül 2010 tarihinde yaşamı veda etmiştir.

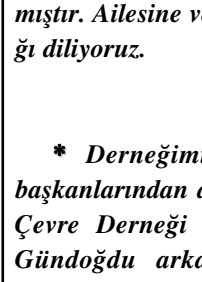
Onu saygıyla anıyor ve bizi bu süreçte yalnız bırakmayan tüm dostlarımıza teşekkür ediyoruz.

(Gündoğdu Ailesi)

* Gebze Tuncelililer Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanı Hasan Gundogdu yakalandığı hastalık sonucu 24 Eylül 2010 tarihinde aramızdan ayrılmıştır. Ailesine ve sevenlerine başsağlığı diliyoruz.

(Gebze İK okurları)

* Derneğimizin kurucu ve eski başkanlarından aynı zamanda Munzur Çevre Derneği kurucu üyesi Hasan Gundogdu arkadaşımızı yakalandığı kanser hastalığı nedeniyle yaşamını yitirmiştir. Ailesi ve yoldaşlarının başsağolsun.

(Gebze Tunceliler Kültür ve Dayanışma Derneği adına İbrahim Ateş)

Çocuklar yaşamdan koparılıyor

"Enver yaşam savaşını kaybetti!" Böyle verdi bir TV kanalı Enver'in yaşamdan koparılmasını! Bu ilk değil, biliyoruz son da olmayacak. "Çocuklar ölmesin/şeker de yiyebilinler" zamanlarından halen çok uzaktayız. Elli yıl öncesinden günümüze yaşanan acıların dolayısıyla da dileklerin rengi aynı. İstenecek zor bir şey değil; çocuklar ölmeyecek bir de şeker yiyebilecekler... Yoksa coğrafyamızda veya dünyada gerçekleşmesi en zor dileklerden biri mi? Bu sistemde değil ama sınıfsız-sömürsüz bir dünyada, bütün ulusların bütün çocukların kardeşleştiği bir dünyada bu dileği tutmaya bile gerek kalmayacak. Bugüne ne sınıfsız ne sömürsüz ne de herkesin kardeşleştiği bir dünyada yaşıyoruz. Her yetişkin gibi her çocuk da kendi sınıfının, ulusunun rengini taşıyor. Şeker gibi pasta, çikolata yiyen çocuklar var Nazım'ın dilediği gibi! Ama mermi ve dipçik yiyen, ulusu gibi yok sayılan çocuklar da var. Yani çocuk dünyasına da sınıfla, ulusla birlikte inmek gerek. Yoksa asla bir Kürt çocuğunun **"Biz de eylemsizlik kararı aldık. Taş atmıyoruz"**deyişi anlaşılabilir. Asla bir çocuğun ilk talebinin "barış" olması anlaşılabilir. Ve egemenlerin yönlendirmeye çalıştığı gibi "aileler çocuklarına sahip çıksın! Küçük çocuk ne anlar yisayetten, taş atmadan? Kullanılıyorrlar!" şeklindeki manipülasyonun izleri kalır kafaların bir tarafında.

Enver, yaşam savaşını kaybetmedi! Enver yaşamdan koparıldı 13 yaşında! Bir mermiyle. 12 yaşındaki Uğur 13 mermiyle, Ceylan bombayla, Yahya panzerle yaşamdan KOPARILDI. Barut ve

kan kokusu olmayan, çığlıksız sabahlarda uyanamadan, ana dillerini özgürce konuşmadan, şekere, çikolataya, oyuna doymadan koparıldılar yaşamdan. Geçen yıl; Mardin'de, Hakkâri'de cellatlarınca yerlerde sürüklenen, dipçikle kafası kırılan çocukları gördük. Yaşamdan koparılmaya çalışılıyordu yine çocuklar ve halen yaşadıklarının travmasını atlatamamış değiller, kabuslar görüyorlar, yataklarından fırlıyorlar, dışarı çıkmak istemiyorlar...

Öldürülen çocuklar, zindanlara atılan çocuklar, öldürülmüş çocuklar... Bu ülkede bunlar yaşanırken Milli Eğitim Bakanı kalkıp okul boykotu için; **"Çocuk üzerinden politika yapılmasın. Onlar çocuk, hepimizin çocuğu"** diyor kara gözlekleriyle kapakla bakarken dünyaya, her zamanki yapmacık şaşkınlık ve sahte üzüntü ifadesiyle. T. Kürdistan'ndaki gerçeklik karşısında hükmü olmayan sözcükler bunlar! Hükmü olmayan bir tehdit "ailelere ceza veriniz!" Kürt çocukları, aileleri bu eşliği çoktan geçti. Kaybedecekleri hiçbir şey kalmadı çünkü.

Timsah gözyaşları dökmek modası, burjuva politikacılar arasında aldı başını gidiyor. Kitlelerin duygularına hitap etmeye çalışıyorlar, buz gibi bir yürekle. Zeynep bebek gündemlerinde şimdi. Hakkâri'de patlatılan minibüsten yaralı kurtulan Zeynep bebeğimiz. "Çocukları siyasete alet etmeyin" diyenler, kendi siyasetleri sonucu sakat kalan, annesini kaybeden küçük bir bebeği kullanarak demagoji yapıyorlar yine. Zeynep bebeği gerçekten düşünseleler; onun ve diğer bebeklerin-çocukların mutlu bir çocukluk yaşayabileceği, okula

gittiklerinde zorla anadilleri dışında konuşturulmayacakları, "bilinmeyen bir dil"; konuştukları için küçümsenmeyecekleri bir ortamı yaratmak için uğraşırlardı. Ama hayır! Her şeyleri sahte onların, her şeyleri yalan! 1980 dönemi işkencelerine ağlar, gözyaşı dökerler. Dersim katliamına "dağtaş bombalandı" derler, hesap sorar gibi görünürler ama şimdi Dersim'i çayır çayır yakarlar, yine dağını-taşını bombalarlar. "Geçmiş için ağla, günümüzde ise geçmişin politikalarını eksiksiz uygula! Sonra da demokrat görün..."

Zeynep bebek için ağlar gibi görün, Enver'i kafasından vur!

Zeynep bebek için ağlar gibi görün, şiddeti besleyen tek dil, tek vatan, tek milletten vazgeçme!

Zeynep bebek için ağlar gibi görün, ama o altı yaşına geldiğinde anadilini konuşmasına izin verme...

Tekrar ediyoruz; Enver yaşam savaşını kaybetmedi. Enver yaşamdan bir mermiyle koparıldı. Ve çocuklar yaşamdan koparılmaya devam ediyor...

(Gebze Hapishanesi'nden bir İK okuru)

Demokratik Halk İktidarı İçin İşçi-köylü BİZ HALKIZ, GELECEK ELLERİMİZDEDİR!

Umur Yayıncılık ve Basım Sn. Ltd. Şti.
Yönetim yeri: Gureba Hüseyin Ağa Mh.
İmam Murat Sk. No: 8/1 Aksaray-Fatih/İs-
tanbul Tel: (0212) 521 34 30 Faks: (0212) 621
61 33 Sahibi ve Yazışmaları Müdürü: Çilem
İLİSLAN Baskı: SM Matbaacılık Adres:
Çobançeşme Mh. Sanayi Cad. Altay Sk. No:
10 A Blok Yenibosna Bahçelievler İstanbul
Tel: 0212 654 94 18

BÜROLAR

Kartal: İstasyon Cd. Dörtler Ap. No: 4/2 Tel: (0216) 306 16 02
Ankara: Sağlık 1 Sk. No: 17/19 Çankaya Tel: (0312) 430 67 65
İzmir: 856 Sokak, No: 48/203 Kemeralı Konak, Tel: (0232) 446 78 07
Malatya: Dabakhane Mh. Turgut Temelli Cd. Barış İşhanı Kat: 3 No: 95
Erzincan: Ordu Cd. Ordu İşhanı Kat: 3 Tel: (0446) 223 67 18
Bursa: Selçuk Hatun Mh. Ünlü Cd. Sönmey İşsarayı Kat: 2 No: 185 Heykel, Tel: (0224) 224 09 98
Mersin: Silişke Cd. Çavdaroğlu İşhanı Kat: 3 No: 1/8
Avrupa Büro: Weseler Str 93 47169 Duisburg-Almanya Tel: 0049 203 40 60 958 Faks: 0049 203 40 60 959

HEVALE PALE

20 yıllık sönmeyen ate in, yıkılmayan bir gerilla çınarının silinmez adı. 20 yıllık gerilla ya amuna kodlanmı tecrübe ve deneyimin sa-
yızsız ifresi. 20 yıllık gerilla yürüyü ünün, yorulmayan, usanmayan, uslanmayan adı. Saygı ve sevginin, yolda lık ve dostlu un tertemiz
ismi Hevale PALE.

Ey insanlık, sende bir dirhem vicdan, bir damla merhamet var mıdır? Bir insan yüre i kadar küçük insanlık var mıdır? Nasıl kıyılır
yirmi yıllık çınara? Bunların hiçbirinin olmadı ını bilerek yazıyor ve haykırıyorum!

Paranın tanrıların gökyüzünden a a ıya indirilece i, zalimlerin vicdanının yok edilece i gün mutlaka gelecektir.

(Elimize e-posta yoluyla ula an yazıyı gün-
celliden dolayı oldu u gibi yayımlıyoruz.)

HPG Dersim bölge komutanlarından He-
vale Ali Haydar "mini bir karşılama" töreni
hazırlamak için saf tutulmasını istedi. Birkaç
gündür sabırsızlıkla beklediği Munzur grubu
nihayet alana varmış, uzaktan onların belli be-
lirsiz görüntülerini almış ve nihayetinde derin
bir soluk alabilmişti. O güne kadar sabırsızlık
içinde adlandıramadığı bir endişeyle beklemişti
yoldaşlarını. Nasıl endişelenmesin ki! Mart ve Nisan ayları gerillanın en çok kayıp
verdiği aylardır. Munzur grubunun noktaya
varması artık an meseleydi.

Hevallere yanına bir TIKKO gerillası ola-
rak misafirlğe gitmişim. Heval Ali Haydar, iste-
rsem benim de "mini törene" dahil olabileceğimi
söyledi. Gerek HPG gerillaları gerekse TIKKO
gerillaları birbirlerini karşılıklı olarak ziyaret ederler ve bu ziyaret esnasında gerillaya
ve düşmana ait ne tür gelişme ve olasılıklar varsa otu-
rulup karşılıklı dostça konuşulur. Alana varan gerillalar karşılama için benim de gerilla tarzı
"mini karşılama" törenine dahil olabileceğimi belirten gerilla komutanının iste-
mine uyarak grubu karşılamak için safa girdim. Heval Ali Haydar'ın kaç gündür nasıl bir merak
içinde sabırsızlıkla arkadaşlarını beklediğine tanık olduğum için yoldaşlarının gelmesiyle yüzünde
bir gülümseme, davranışlarında bir rahatlama olduğunu hemen fark ettim. Bu ve buna benzer durum ve an-
lamlar gerillada sık rastlanır. Beklenen ve zamanında gelemeyen her yoldaş, anlatılmaz bir sabırsızlığa;
derin bir endişeye ve tarihi zor olan kaygıya yol açar.

Heval Ali Haydar bir kartal gibi kayaların zirvesinde elinde dürbün sürekli gökyüzüyle
toprağın bitiştiği noktadan başlayarak zirveleri ve bütün araziyi tarıyordu. Duruşu ve görüntü-
süyle adeta bir kartal andırıyordu. Sayısız çatışmaların sahibi olan komutan arkadaş bir o kadar
alçakgönüllülüğüyle tanınırdı. Yılların gerilla savaş tecrübesi onu yıpratmamıştı. Ali-
boğazı'nın her karış toprağında ve kayaların üzerinde sayısız gerillanın kanı vardı. Ve dö-
külün bu kanın birçoğuna tanıklık etmiş, yanıbaşında sayısız yoldaş şehit düşmüştür. En gü-
zel özelliklerinin başında düşünce ve duygularını temiz ve safca anlatması gelirdi.

Hevallere gerillaya ilk katılışlarını din-
lemek ayrı bir ilgi konusudur. Çünkü her birinin ilk gerillaya katılış konusu ayrı bir öykü
konusu olacak özellikte ilginç yanlar taşımaktadır. Gerilla komutanı, içtenlikle ve dür-
üstlkle ilk gerillaya katılışını anlatıyordu. Anlatımında ne bir abartı ne de bir böbürlenme vardı. Bölgede çobanlık yapıyor. Ve karşılaşılabilecek ilk gerilla grubuna hemen katılacağını dile getiriyor. Karşılaştığı ilk gerilla grubu Hevallere yanına katılmaya karar veriyor. Onlara nasıl katılması gerektiğini, bu düşüncesini nasıl dile getireceğini bilemeden safa bekleyişini, sonra sıkılarak utanarak gerillaya katılmak istediğini gerillalara ifade ediyor. Korku ve endişelerini bu kadar yalın ve açık ifade etmesi insana güven duygusu veriyor. "Demek ki gerillaların

da korkuları var" dedi-
rcek insanı düşünceleri onun şahsında yaşıyorum. Yılandan nasıl korktuğunu anlatıyor. Karşılaştığı bir yıldı-
ndan arkasına bile bakmadan nasıl korkuyla kaç-
tığını da ekliyor. Bütün bunları o kadar içtenlikle ve temiz duygularla anlatıyor ki duygulanmamak elde değil. Yiğit bir Der-
simli, yüreği korkusuz bir gerilla komutanı, insan gü-
zeli Hevale ALİ HAYDAR.

En başta Heval Ali Haydar safta duruyor. Yanbaşında ise noktada kalan Hevallere sıraya diziliyor. Ve ben de Hevallere birlikte saf dü-
zeni alıyorum. Gelen arkadaşları karşılamak için birlikte beklemeye koyuluyoruz. Arkadaşların sırtlarında çantaları, uzun ve yorucu bir yolculuğun ardından noktaya varmanın rahatlığı içinde ağır ağır son adımlarını atıyorlardı. Noktaya varan her bir arkadaşla tokalaşıp sarılıp öp-
üştük. İçlerinde saçları beyazlamış üç Heval hemem fark ediliyordu. Belli ki yaşları otuzu geçmişti. Çünkü hevallere kırk yaşın üstünde gerillaları bazı istisnai görevler dışında zorunlu kalmadıkça Kuzey'de (Türkiye Kürdistanı'nda) bırakıyorlardı. Hemen Güney'e (Irak Kürdistanı) başka bir göreve gönderiyorlardı. Bunu bildiğimden saçları beyazlamış arkadaşların kırk yaşın altında olduklarını tahmin ettim. Gelen Hevallere içlerinden birinin gömleğinin yakasında Che'nin minicik rozeti vardı. Bu du-
zemi beni duygulandırıyor. HPG'nin mini rozetini taşıyanlar olduğu gibi Che'nin de rozetini taşıyan arkadaş görmek insana güzel devrimci duygular yaşıyor.

Hevallere özgünlükleri fazla olan o kadar çok sayıda arkadaş vardır ki, onlarla karşılaşmak önceleri beni belli ölçüde şaşırtmıştı. Kurumsallaşmış, halklaşmış, gelişkin bir gerilla ordusuna ait bütün niteliklere, özelliklere ve farklılıklara sahipler. Kafalarda oluşmuş belli ölçüler ve çizgileri olan gerillanın bilinen kriterleriyle uyumayan özelliklere sahip farklı ve değişken renkte arkadaşlarla karşılaşınca önce algılamada zorlanma yaşanıyor. Ancak süreç içinde bu algılamada değişkenlik oluyor. Halklaşan bir gerilla ordusunda çok sayıda "farklı" arkadaşlarla karşılaşmak doğal ve anlaşılır hale gelmeye başlıyor. Bu "farklılıklar" varlıkları gerilla ordusunun disiplini bozmadığı sürece kabul ediliyor ve benimseniyor. Heval Pale, Heval Ali Haydar renkleri fazla olan arkadaşlardan sadece bir kaçıdır.

Noktaya varan arkadaşlara sıcak çay içmeleri için hemen ateş yakıldı. Çok geçmeden sıcak demli çaylar başta yeni gelen arkadaşlara olmak üzere herkese ikram edildi. Saçları beyazlamış arkadaşlar hemen gözümüne çarptı. İçlerinde birinin saçları fazla beyazlamasına rağmen yüz ve alnındaki kırışıklık yaşının ileri olduğunu hemen gösteriyordu. Gözlerindeki içtenlik ve parlaklık o kadar belirgin ki, yüzündeki gülümseme hemen ilk bakışta fark ediliyordu. Herkes gülümser ancak bazıları vardır ki başka gülümser. Örneğin Yılmaz Güney bir başka gülümserdi insanlara. "Başka-
lık" tam da insana ait olan nitelik ve duyguların farklılığı olarak algılanmalıdır. "İnsan insanı çeker" ya da "kan kanı çeker" derler tam da öyle bir duygu yaşadım. Bu duyguyu yalnız benim yaşamadığıma eminim. Çünkü birçok yoldaş benim yaşadığım benzer duygu-

ları Heval Pale'yle karşılaşınca yaşamıştır. Heval Pale insanı kendine çeken gizli bir güç ve hemen karşısındakiyle empati kuracak, güzel bir dostluk köprüsü uzatacak kadar bir yakınlığa sahipti.

Adının Pale olduğunu sonradan öğrendiğim bu sempatik ve güzel insanı ilk kez o gün gördüm. Arkadaşların ona özenle ve saygıyla davrandıklarını fark ettim. Davranışlarında belli bir ağırlık, oturmuşluk ve kendine güven vardı. Hevallere önemli bir özelliğidir, yıllarca emek veren eski gerillalara saygı göstermek, onları korumak ve sahiplenmek. Bu yaklaşımı bireysel olarak algılamamak gerekir. Bu yaklaşım emeğe, insana karşı gösterilen saygının açık ve yalın bir ifadesidir. Eski gerillalara gösterilen yaklaşım aynı zamanda gerilla savaşına verilen önem ve ciddiyetin ifadesi olarak anlaşılmalıdır. Bazıları bu yaklaşımın içerdiği feodal bir değer olduğunu düşünebilir ancak bu bakış açısının ciddi bir yanlığı taşıdığını hemen belirteyim. Bu değerlerde feodal bir yan yoktur. Bu yaklaşımda korunan, sahiplenilen ve savunulan tecrübe ve deneyim vardır. Bu yaklaşımda örgüt-
sel bir ciddiyet ve duruş vardır. Bu yaklaşımın sadece belli gerillalar arasında ortaya konan ne de geçici bir yaklaşımdır. Hevallere kendi aralarındaki ilişkide belli ölçü ve saygı var, ancak bu ilişkide yaş ve emeği fazla olan bir arkadaş ise saygının ölçü çizgileri daha yüksek oluyor.

Öncelikli eski ve yeni ileri olan gerillaların dinlemeye anlamaya kavramaya çalışıyorum. Onların her bir sohbeti her bir sözü her bir davranışı acı ve tecrübe doludur. Oturup kalkışlarında hareketlerinde belli bir ağırlık, ciddiyet ve saygı vardır. Onların her bir sohbetini her bir konuşmasını dinlemek insana büyük bir zevk ve heyecan vermektedir. Özellikle Heval Pale'nin konuşmasındaki sıcaklık hemen fark ediliyordu. Kürtçe'yi kullanmadaki özgünlük hemen göze çarpıyordu. "Kürt kanı-halk ve gerilla sevgisi" olsa gerek hemen kaynaşıyoruz Heval Pale'yle, kaynaşmamak mümkün mü? Onu görüp onunla sohbet ettikten sonra onunla sıcak bir

duygu yakalamamak mümkün mü? Tıpkı Heval Piro gibi. Tıpkı Heval Sebri Varto, Sebri Maraş, gibi. Heval Rojhat, Heval Bayer, Heval Atakan, Heval Salih, Heval (mamoste) Serxebun, Heval Delil, Sefkan, Savaş, Heval Azaç, Heval Devrim ve burada adını sayamayacağım sayısız birçok arkadaşta olduğu gibi. Arkadaşlarda insan güzelliğinde ve gerilla tadında özellikler ve nitelikler vardır. Bu saydığım özelliklerin hatta belki daha fazlasının kadını gerilla arkadaşlarda olduğunu da belirteyim. Karşılaştığım bazı kadın gerillaların yiğit ve onurlu duruşu, o bilgeliği insanı muazzam etkiliyor. Herhangi bir üniversitenin herhangi bir sosyoloji, tarih, kültür bölümünde ya da herhangi bir kürsüsündeki herhangi bir hocasından, öğretim görevlisinden daha bilgili ve daha bir derinliğe sahip olduklarını belirtiyim. Heval Hemrin, Heval Peyman, Heval Soddar Militan, Eylem ve diğerleri onlardan bin kat daha fazla bilgi derinliğine sahiptirler. Bir o kadar alçakgönüllüler. Her gerilla birliğinde eleştirile-

cek özellikler ya da bazı aykırı duruş-
lara rastlamak mümkündür ancak azınlıktadır. Kadın gerillaların savaş ve savaş yaşamıyla ilgili, kadınların özgürleşmesi konusuna ilgili herhangi bir konuşmasını dinlemek insana derinden bir onurlanma duygusu yaşıyor. Kürt kadının geldiği noktayı, vardığı düzeyi, yaşadığı duruşunu gördükçe insana "kültür-sanat ve insanlık dağdan-yükseklerden gelecektir, gerilla savaşından gelecektir" dediyecek düşünceleri yeniden anımsatıyor. Bu bilinci birçok kez yaşıyor ve duyumsuyor insan. Kürt kadını aydınlandı ancak gerilladaki kadınlar daha da aydınlandı. Gerilla alanındaki kadın arkadaşların politik-askeri-kültürel düzeylerini gördükçe gerilla kadınların toplumun diğer kadınlarından daha ileride olduklarını ve onlarla aralarında nasıl ciddi farkların olduğunu hemen görmek mümkündür. Kadın gerillaların gelişiminde gerilla savaşının yaratıcılığının, eğiticiğinin o muazzam kudretini görüyor insan. Güncel, dönemsel gelişmeler de dahil olmak üzere hemen her konuda kendi ideolojileri doğrultusunda tarih-sanat-savaş-politik bilgilerin gelişkinlik düzeyi umut verici. Kadın gerilla komutanlarının yaşamdaki cesur duruşu, savaş anındaki kahramanlıkları, uygunluğu insanı etkiliyor. Hevallere önderliklerine bağlılığın ne kadar derin ve yüksek olduğunu ne kadar anlarsak anlatalım mutlaka eksik kalacaktır. Özellikle kadın gerillaların önderliklerine bu kadar yürekten ve içten bağlılığını görünce önderliklerinin onlara kazandırdığı bilinç ve özgürlüğün ne kadar büyük olduğunu da anlıyoruz insan. Hevallere önderlik, şehitler ve görevler kutsaldır. Bu üçüne kutsallık düzeyinde bir bağlılık, saygı ve sevgi vardır.

Kürdistan'ın tarihi ve kültürel zenginliğinin halka gerillaya yansımalarının sayısız renklerini ve dokusunu görmek mümkündür. Heval Pale Mardin'in Nusaybin'in bütün özelliklerini, mertliğini, yurtseverliğini üzerinde toplamıştı. Her konuşmasının başında "mıgo" kelimesini kullanması ona ayrı bir şirinlik katıyordu. Saatlerce Kürtçe konuşsa onu severek dinlerdim. Saatlerce anılarını anlatsa sabırla özenle dinlemek isterdim. Kaldı ki birçok arkadaş büyük acılarla dolu, zorlu yaşamışlıklara sahip olmalarına rağmen geçmişleriyle ilgili tek bir söz söylemez, tek bir laf etmezlerdi. Bu onların en saygın özellikleriydi. Geçmişle fazla övünen geçmişini fazlasıyla dilendirenler genellikle emeklilik hakkını kullanmak isteyen yorgunlar oluyor. Tıpkı zindan anılarını fazlaca dilendirenler gibi. Heval Pale'yi anlamak Mardin'in, Nusaybin'in, Kızıltepe'nin, Derik'in, yoksul mert ve yiğit Kürt halkını anlamaktır. Yirmi yılın sayısız acı dolu anılarını anlamaktır. Alınmadaki ve yüzündeki her bir derin çizgi sanki ona sayısız çatışma, düşman pususuna karşı direniş, sayısız saldırının adını işlemiş gibiydi.

Bölge halkı tanınmadan, yaşam ve kültürleri anlaşılmadan, gerillanın zorlu ve onurlu yaşamı bilinmeden Heval Pale anlaşılabilir. Bir ömür süren gerilla yaşamında, o sönmeyen güllüşünde, tükenmeyen enerjisinde ve bitmek bitmeyen dirençliğinde ideallerine, yoldaşlarına, önderliğine, partisine olan bağlılığın en güçlü çizgilerini görmek mümkündür. Hevallere görev kutsaldır, itiraz edilemeyecek, tartışılmayacak kadar gerçek ve yapılacak kadar anlaşılabilir. Onları savaş alanında istikrar ve sürekliliğe götüren önemli etmenlerin başında eleştiri-özeleştiri kültürünün üstten alta doğru uygulamaları ve bunu bir yaşam, bir bilinç haline getirmeleridir. Başarılarının önemli bir etmeni de savaşçı bir kişilik yaratmalarındır. Savaş sadece ideoloji-politika ve hedeflerin belirlenmesi ve benimsenmesiyle başlanmaz.

Bunlar çok önemlidir. Ancak bunlar kadar önemli olan başka şey daha vardır. Eğer bunların cisimleştiği kişilikler yaratılmazsa tek başına ideolojinin, politikanın ve hedeflerin hiçbir önemi ve anlamı yoktur. Sözüyle özü bir olan... Söylediklerini yapan, ideolojilerine, iddialarına ve savaş görevlerine göre yaşayan, yaşamlarını savaşa göre örgütleyen, düzenleyen ve yaşamlarını ideallerine adayan insanlar yaratmak.

Hevallere bu saydıklarımı yaratmayı başarmıştır. Bunların yaratılması konusunda az bir mücadele vermemişler. Az zorluklarla karşılaşmamışlar. Uzun yıllara varan sürekliliği ve sistematik bir ideolojik mücadele sonucu savaşçı kişilikler yaratmayı başarmışlardır.

Onlarda da çok sayıda savaş ve gerilla dışı anlayış ve yaklaşımlar ve bunların cisimleştiği kişilikler ortaya çıkmıştır. Savaş ve örgüt ölçülerine gelmeyen, ayak direyen, sürece tıkanan çok sayıda engelle ve kişiliklerle karşılaşmışlar. Onların başarılarının altında yatan en önemli etmen savaşın kişiliklerini yaratabilmeleridir. Önderliklerine ve görevlerine bağlılık ve savaşa göre şekillenmek. Bütün bunlar tartışılmaz düzeyde açık, net ve anlaşılabilir. Gerilla savaşının ve yaşamının belli ölçüler ve kuralları var. Bu ölçülerin dışına çıkan ne savaşabilir ne de yaşayabilir. Hiçbir şey muğlaklığa ve belirsizliğe yer bırakılmayacak kadar açık ve anlaşılabilir. Ölçüler ve kurallar savaşın ve yaşamın yasaları içinde damıtılmıştır. Kan ve emek, bilinç ve iddia her şeyin temel ölçüsü olmuştur.

Ve Hevale Pale bu sürecin bu görevlerin adamıydı. İlk tanışmamızın ardından başlıyor gerillaya ilk katılışını anlatmaya. 15 yaşın ilk günlerinde ilk gençliğe ayak basmanın ilk yıllarında zorla gerillaya götürülüşünü anlatıp gülüyordu. O dönem dörtlü çete denilen parti çizgisinin dışına çıkmış unsurların yanlış politikası sonucu "mağdur" olanlardan biriydi. Her köyden çok genç olanları zorla, bazen daha çocukluktan yeni kurtulabilmiş gençlerin torbalara doldurulup gerillaya getirilmesini anlatırdı. Heval Pale de zorla gerillaya alınan gençlerden biriydi. Heval Pale, ilk fırsatta Hevale Cuma'nın (Cemil Bayık) yanına çıkıyor ve anlatıyor, nasıl gerillaya zorla getirildiğini. Hevale Cuma bu politikanın yanlışlığını ona anlatmış, ancak ona davalarının haklılığını, mücadelenin kutsallığını ve onları bekleyen zorlu görevleri anlatınca belli düzeyde ikna olmuş ve gerillada kalmayı kabullenmiş. Onunun fazla incindiğini anlatıyordu. Önceleri bu durumu asla kabul etmemiş. İçine sindirememiş. Kendi gönlüyle gelmediği için her şey ona kabul edilmez olarak gelmiş. "Kendi gönlümle gelseydim başka olurdu" diyordu. Ancak süreç çok farklı gelişmiş. Savaş gerçekliği ve gerilla ortamı, şehitlerin artan sayısı onun kırılan gururunun ilacı olmuş. Süreci içinde alışmış gerilla yaşamına ve gitmek isterse gidebileceği ona söylendiğinde bile o gitmeyi değil kalmayı tercih etmiş. Ve süreç o kadar hızlı ve çarpıcı olaylarla gelişmiş ki bir daha aklına bile getirmemiş gitme fikrini.

Devamı Sayfa 15'te